

Pärnu linna tervise- ja heaoluprofiil

2024

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis	5
1.1 Demograafiline olukord	5
1.1.1 Rahvaarv	5
1.1.2 Rahvastiku soo- ja vanusjaotus	6
1.1.3 Laste arv ja osakaal rahvastikust	6
1.1.4 Demograafiline tööturusurveindeks	8
1.1.5 Sündimus	9
1.1.6 Suremus	10
1.1.7 Loomulik iive	11
1.1.8 Ülalpeetavate määr	12
1.1.9 Ränne	13
1.1.10 Haridustase	14
1.1.11 Laste arv alus- ja põhihariduses	15
1.1.12 Laste arv üldkeskhariduses ja kutsehariduses	16
1.1 Demograafiline olukord. Kokkuvõte	17
1.2 Rahvastiku tervise seisund	19
1.2.1 Suremus vereringeelundite haigustesse	19
1.2.2 Suremus pahaloomulistes kasvajatesses	20
1.2.3 Suremus välispõhjustesse	21
1.2.4 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus	22
1.2.5 Maakonna elanike varajane suremus	23
1.2.6 Maakonna elanike oodatav eluiga	24
1.2.7 Maakonna elanike tervena elatud aastad	25
1.2.8 Maakonna elanike hinnang oma tervisele	26
1.2 Rahvastiku tervise seisund. Kokkuvõte	27
1.3 Haavatavad sihtrühmad	28
1.3.1 Vähenenud töövoimega inimesed	28
1.3.2 Puudega inimesed	29
1.3.3 Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed	31
1.3 Haavatavad sihtrühmad. Kokkuvõte	31
1.4 Tööturg	33
1.4.1 Registreeritud töötus	33
1.4.2 Palgatöötajate keskmine brutotulu	34
1.4.3 Sooline palgalõhe	35
1.4.4 Majanduslik aktiivsus	36
1.4 Tööturg. Kokkuvõte	37
2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused	38
2.1 Turvaline elukeskkond	38
2.1.1 Nõuetele vastava joogiveega varustatus	38
2.1.2 Suplusvee kvaliteet	38
2.1.3 Uppunud ja veeohutusala ennetustöö	38
2.1.4 Tulekahjud	39
2.1.5 Tuleohutuse alane ennetustöö	40
2.1.6 Väärteod KOV'is	41
2.1.7 Varavastased süüteod	42
2.1.8 Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine	42
2.1.9 Perevägivald/lähisuhtevägivald käigus toime pandud kuriteojuhtumid	43
2.1.10 Perevägivald/lähisuhtevägivald ennetamine	44
2.1.11 Inimkannatanutega liiklusõnnetused	45
2.1.12 Tabatud joobes sõidukijuhid	45
2.1.13 Liiklusohutuse alane ennetustöö	45
2.1 Turvaline elukeskkond. Kokkuvõte	46
2.2 Elukeskkond ja planeeringud	48
2.2.1 Ühistranspordi korraldus	48
2.2.2 Koolitranspordi korraldus	48
2.2.3 Avaliku ruumi ligipääsetavus ja heakord	49
2.2.4 Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavad tegurid	50

Pärnu tervise- ja heoluprofiil 2024

2.2.5 Toitumist ja liikuvat eluviisi mõjutavad tegurid	51
2.2 Elukeskkond ja planeeringud. Kokkuvõte	53
2.3 Osalusvõimalused	54
2.3.1 Aktiivne kogukond ja kaasamine	54
2.3.2 Kohalik kultuurielu	55
2.3.3 Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks	55
2.3 Osalusvõimalused. Kokkuvõte	57
3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet	58
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused	58
3.1.1 Esmatasandi tervishoiuteenuse kättesaadavus	58
3.1.2 Eriarstiabi kättesaadavus	58
3.1.3 Koolilaste tervise ülevaatused	59
3.1.4 Nõustamisteenuste kättesaadavus	60
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused. Kokkuvõte	64
3.2 Haridusega seotud teenused	65
3.2.1 Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus	65
3.2.2 Keskskooli hariduse ja kutsehariduse omandamise toetamine	66
3.2.3 Koolikohustuse täitmine	66
3.2.4 Koolikohustust mittetäitvate lastega tegelemine	66
3.2.5 Hariduslikud tugiteenused	67
3.2.6 Koolivägivalla ja koolikiusamise ennetamine	71
3.2 Haridusega seotud teenused. Kokkuvõte	72
4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine	74
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused	74
4.1.1 KOV osutatavad sotsiaalteenused	74
4.1.2 Toimetulekutoetuse saajad	80
4.1.3 KOV eelarvest makstavad sotsiaaltoetused	81
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused. Kokkuvõte	82
4.2 Abivajavate lastega tegelemine	84
4.2.1 Abivajava/ hädaohus oleva lapse toetamine	84
4.2.2 Teenused ja toetused lastele ja peredele	85
4.2.3 Kaasava hariduskorralduse rakendamine	89
4.2.4 Lapsed hariduslike erivajadustega õpilaste koolides	90
4.2 Abivajavate lastega tegelemine. Kokkuvõte	90
4.3 Perede toetamine	92
4.3.1 Lastega leibkondade elamistingimused	92
4.3.2 Toidupuuduses olevad lapsed	92
4.3.3 Vanemluse toetamine	93
4.3 Perede toetamine. Kokkuvõte	95
5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid	97
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine	97
5.1.1 Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse	97
5.1.2 Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud	97
5.1.3 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves	98
5.1.4 Hindamistegevused KOV-is	99
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine. Kokkuvõte	99
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu edendamiseks	101
5.2.1 KOV-i juhitud võrgustikud ennetuse, tervise ja heaolu edendamiseks	101
5.2.2 Juhtumitöö võrgustikud	101
5.2.3 Rahvatervise tegevuste korraldus kohalikus omavalitsuses	102
5.2.4 Spetsialistid heaolu edendamiseks ja nende kvalifikatsioon	103
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu edendamiseks. Kokkuvõte	107
Koondhinnang olukorrale	108
1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis. Kokkuvõte	108
2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused. Kokkuvõte	111
3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Kokkuvõte	113
4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine. Kokkuvõte	115
5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid. Kokkuvõte	117
Kasutatud allikad	118

Kasutatud lühendid

KOV - Kohalik omavalitsus

PPA - Politsei- ja Piirivalveamet

VEPA - Veel parem - meetodite kogum, mida õpetaja saab kasutada tunnis õpitegevust katkestamata ning mis arendab mängulisel viisil õpilaste eneseregulatsiooni ja sotsiaal-emotsionaalse pädevuse arengut

KEAT - "Kaitse end ja aita teist" koolitusprogramm, mille eesmärk on anda 6. klassi õpilastele eluks vajalikke teadmisi ja oskusi tule- ja veeohutuslastel ning hädaolukordadeks valmisoleku teemadel

STEP - programm aitab 16-29-aastaseid õigusrikkumise taustaga noori tööle ja õppima asumisel

ARNO - Pärnu haridusteenuste haldamise süsteem

SAIS - Sisseastumise infosüsteem

NGTS - Noortegarantii tugisüsteem

Sissejuhatus

Pärnu linna tervise edenduslikuks eesmärgiks on sihipäraselt arendada tervist toetavat elukeskkonda ning luua linnaelanikele võimalusi tervist väärtustavateks valikuteks. Lapse hea tervislik seisund on lapse heaolu ja arengu eelduseks. Hea tervisega linnakodanik on kõige suurem väärtus ja alus linna kui terviku arengus.

Pärnu linna tegevused annavad elanikele ja külalistele palju erinevaid võimalusi liikumiseks, igapäevase käitumise kujundamiseks, võimaldavad inimestel suurendada kontrolli tervist mõjutavate tegurite üle ja selle kaudu muuta oma tervist paremaks. Pärnu linn areneb ning loob linna elanikele ja külalistele võimalusi tervislike valikute tegemiseks.

Pärnu on roheline linn: kogu linnast on tervelt viiendik kaetud parkide, haljasalade, puiesteede ja teiste rohealadega. Siinset kaunist loodust ja mereäärset looduskaitseala tasub vahetult kogeda ja nautida. Auto ära parkides on võimalik avastada kuurordi võlusid jalgsi või rattal.

Tere tulemast Pärnusse!

Koostajad

Pärnu linna tervise- ja heoluprofiil on koostatud perioodil 2023-2024 a. tuginedes 2017/2018-2022 a. andmetele.

Profiili koostamist koordineeris Pärnu linna rahvatervise spetsialist.

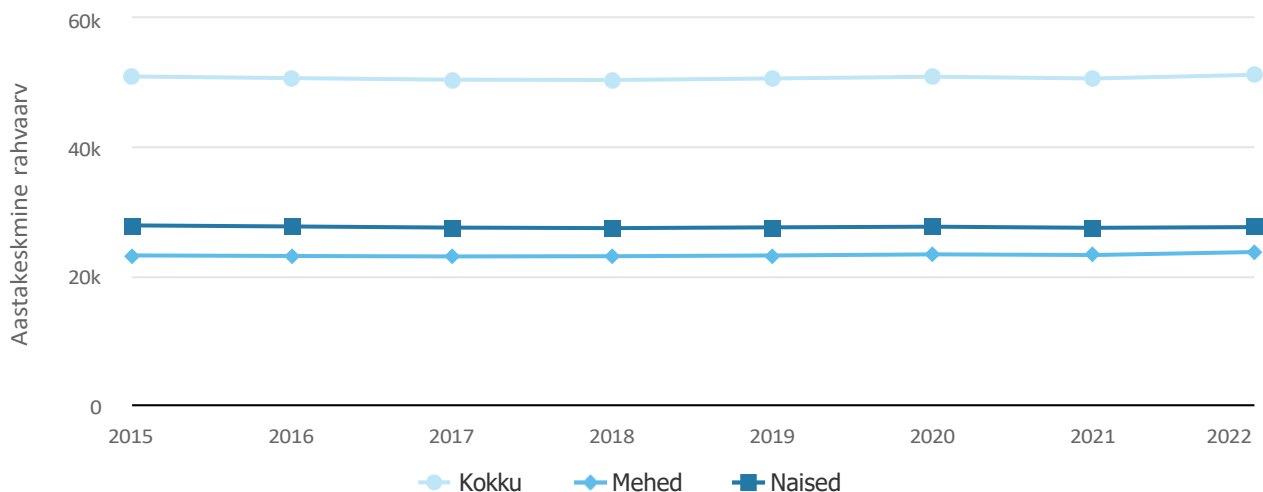
Tervise- ja heoluprofiili koostamisesse panustasid Pärnu Linnavalitsuse spetsialistid: sotsiaalosakonnast, arenguosakonnast, finantsjuhtimisteenistusest, haridusosakonnast, kultuuri- ja sporditeenistuse osakonnast, linnamajanduse osakonnast ning noortegarantii tugisüsteemist. Lisaks olid kaasatud partnerid ka väljastpoolt: Politsei ja Piirivalveamet, Päästeamet, Pärnu Haigla, Töötukassa, Pärnumaa Puuetega Inimeste Koda, Pärnu Vesi AS, Sotsiaalkindlustusamet, Terviseamet, Pärnu Sotsiaalmaja, Tervise Arengu Instituut ja Statistikaamet.

Suured tänud kõikidele panustajatele!

1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis

1.1 Demograafiline olukord

1.1.1 Rahvaarv

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kokku	50946	50697	50450	50403	50643	50914	50639	51209
Mehed	23141	23054	22984	23021	23135	23307	23206	23667
Naised	27805	27643	27466	27382	27508	27607	27433	27542

Joonis 1.1.1.a Aastakeskmine rahvaarv

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U](#)

Analüüs

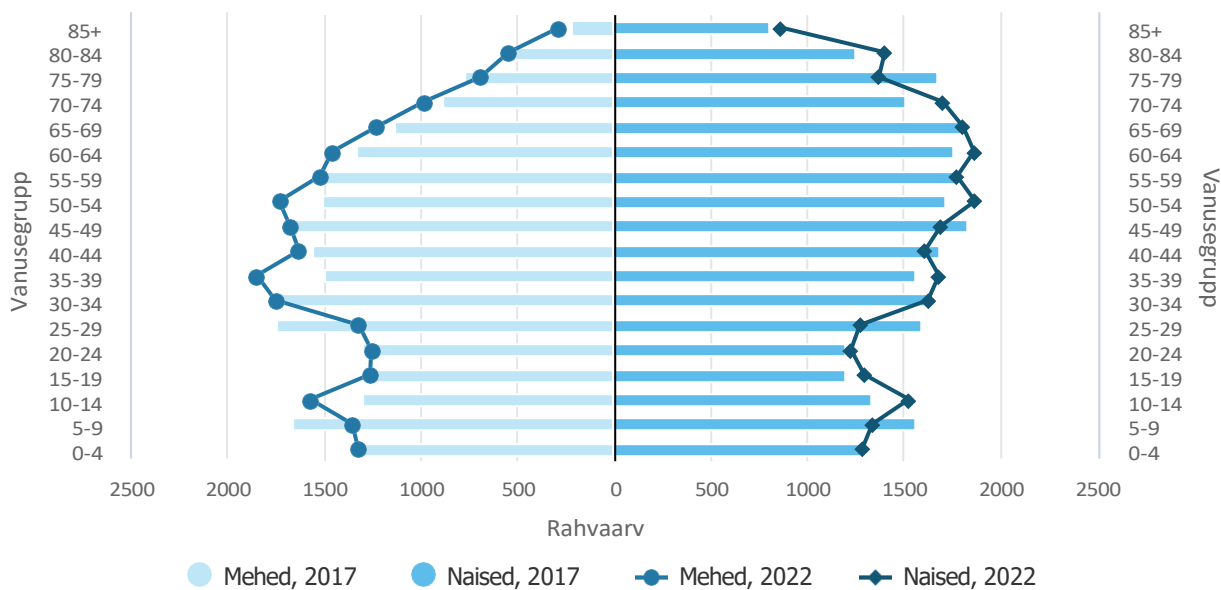
Keskmine Pärnu linna elanike arv oli aastatel 2015-2022 enam-vähem stabiilne, kõikides peamiselt 50 000 elaniku piirimail ja moodustades ca 59% Pärnu maakonna rahvastikust.

Pärnu linn ühines novembris 2017 aastal haldusreformi järgselt Audru valla, Paikuse valla ja Tõstamaa vallaga, moodustades ühise omavalitsusüksuse Pärnu linn.

8-aastase perioodi jooksul oli kõige väiksem Pärnu linna rahvaarv 2017 ja 2018 a. (50 450 ja 50 403 vastavalt).

2022 a. ületas Pärnu linna rahvaarv 51 000.

1.1.2 Rahvastiku soo- ja vanusjaotus

Joonis 1.1.2.a Rahvastikupüramiid

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U](#)

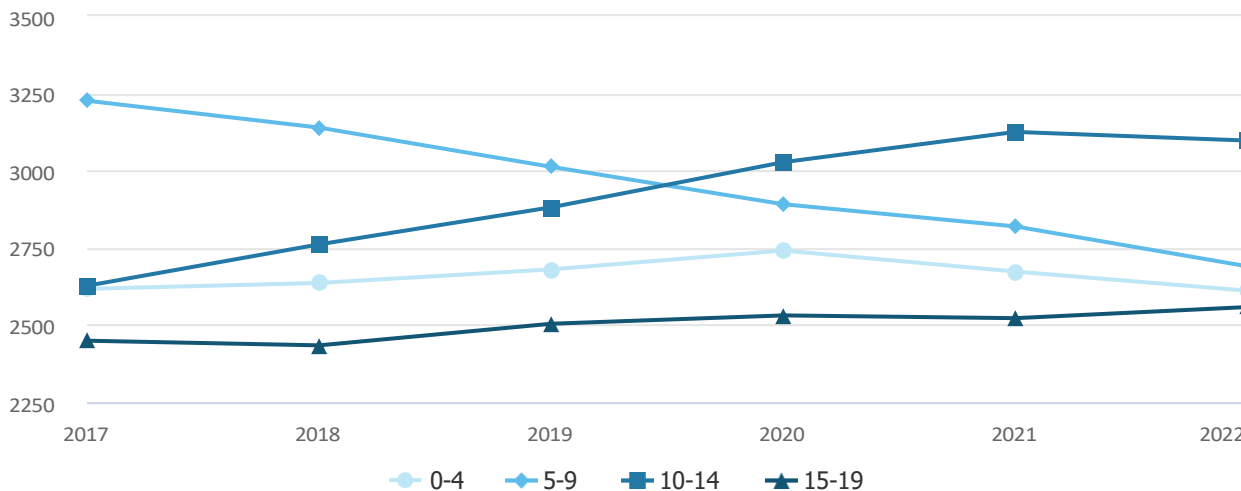
Analüüs

Pärnu linna rahvastikupüramiid on omane kahanevale rahvastikule, kuna püramiidi alus ehk nooremad vanusegrupid on väiksemad kui vanemad vanusegrupid.

Rahvastiku vanuselises koosseisus on aastal 2022 Pärnus kõige vähem 20-24 a. (sama olukord on terves Eestis) ning pensioniealisi. Kõige rohkem elab Pärnus 2022 a. 30-34 ning 35-39 a. mehi ning 50-54 ja 60-64 a. naisi.

2017-2022 a. on meeste ja naiste osakaal 0-49 vanusegruppides on enam-vähem sama ning vahe jääb 0-4% piiridesse. 50-59 a. on see vahe juba suurem ja naised on 6-8% rohkem, kui mehi. Alates 60 a. jääb see vahe järjest suuremaks 12-59% ning naiste osakaal on tunduvalt suurem, kui meeste oma.

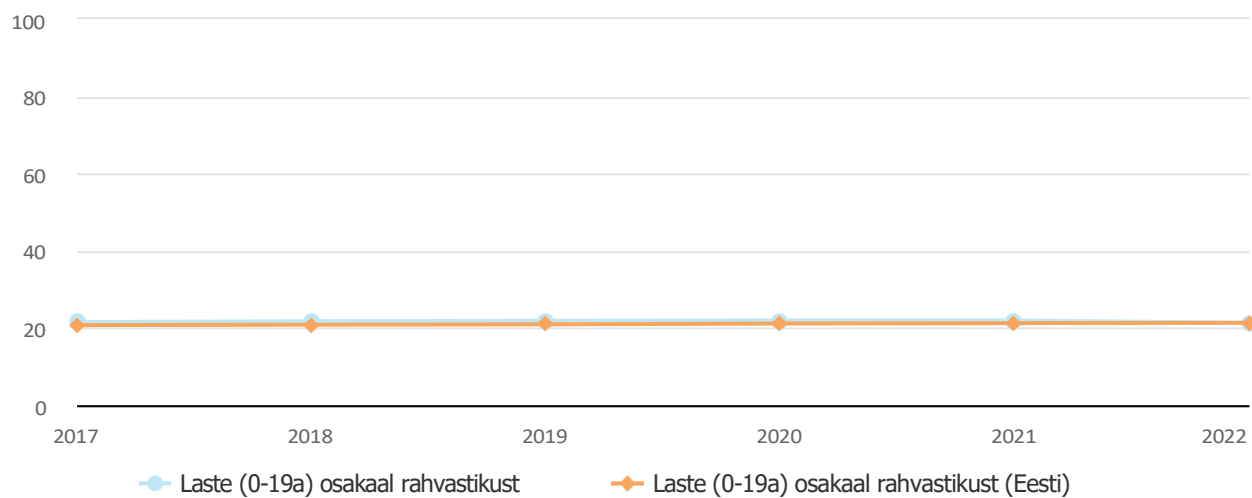
1.1.3 Laste arv ja osakaal rahvastikust

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0-4	2617	2636	2680	2741	2673	2611
5-9	3226	3139	3012	2891	2819	2690
10-14	2627	2761	2881	3027	3125	3097
15-19	2449	2434	2504	2531	2522	2558

Joonis 1.1.3.a Laste arv. Vanuserühmade 0-4, 5-9, 10-14 ja 15-19 ja aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U](#), [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0240](#) (Vanuserühmad 0-6, 0-17 ning 7-26)

Joonis 1.1.3.b Laste osakaal (%) rahvastikust. Võrreldes Eesti keskmisega

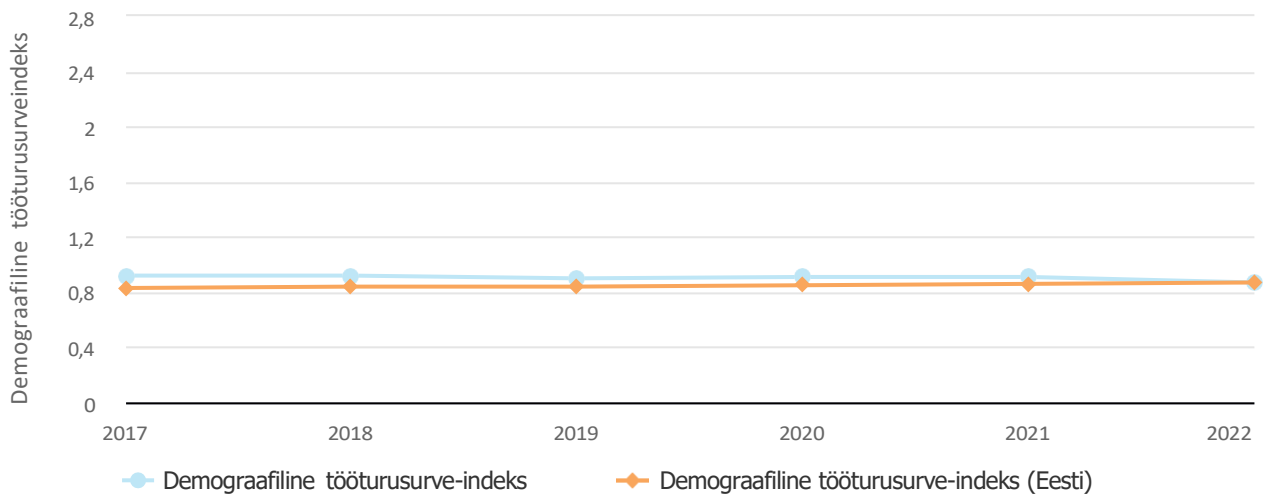
Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U](#), [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0240](#) (Vanuserühmad 0-6, 0-17 ning 7-26)

Analüüs

0-4 a. laste arv on viimase kuue aasta jooksul jäänud enam-vähem samale tasemele, 5-9 a. laste arv on langustrendis, 10-14 a. ning 15-19 a. noorte arv on aga kasvutrendis.

Laste osakaal on aastate jooksul olnud suhteliselt stabiilne, moodustades umbes 22% rahvastikust. Laste arv vanusegruppides 0-4 a., 5-9 a. ja 15-19 a. on peaaegu võrdne.

1.1.4 Demograafiline tööturusurveindeks

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Demograafiline tööturusurveindeks	0,920	0,920	0,900	0,910	0,910	0,870
Demograafiline tööturusurveindeks (Eesti)	0,830	0,840	0,840	0,850	0,860	0,870

Joonis 1.1.4.a Demograafiline tööturusurveindeks. Tööturule sisenejate suhe tööturult väljujatesse

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV06U](#)

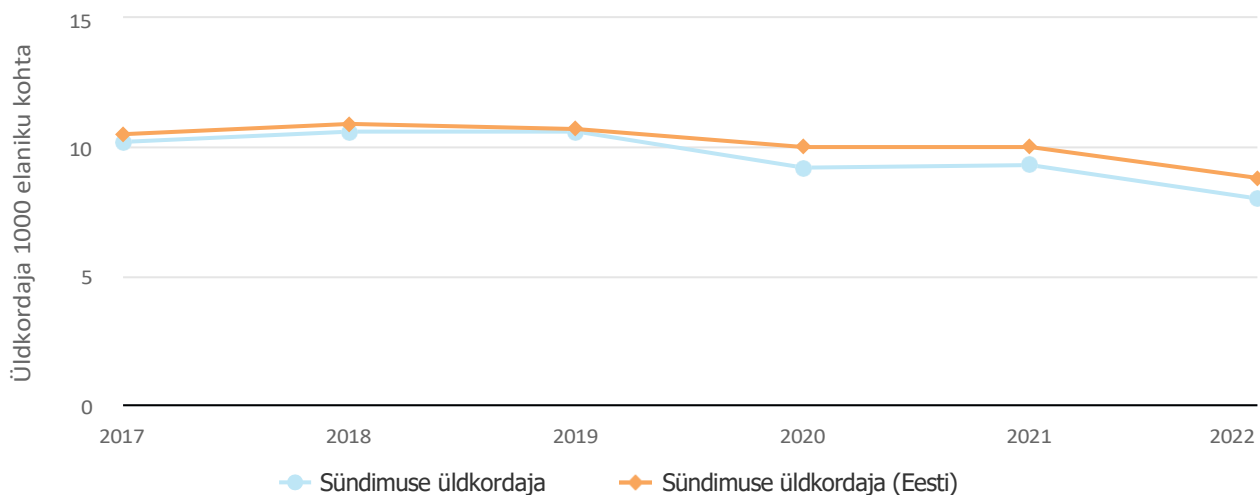
Analüüs

Demograafiline tööturusurveindeks on eelseisval kümnendil tööturule sisenevate noorte (5-14 a.) ja sealt vanuse tõttu potentsiaalselt lahkuvate inimeste (55-64 a.) suhe.

Demograafiline tööturusurveindeks Pärnus on suhteliselt hea, olles ühe lähedane, kuid viimase viie aasta jooksul pole siiski veel üheni jõudnud. Võib eeldada, et järgmisel kümnendil tööturule ei sisene rohkem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb. Eelnev tööturule sisenenud põlvkond on (hetkel 15-24 a.) suhteliselt väikesearvuline ja võib arvata, et tööealiste elanike osakaal on kokku siiski vähenemas.

Positiivse faktina võib mainida seda, et 6 aasta jooksul on Pärnu linna demograafiline tööturusurveindeks olnud Eesti keskmisest veidi kõrgem. Aastal 2022 on see läinud allapoole ning nüüd on Eesti keskmisega samal tasemel.

1.1.5 Sündimus

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sündimuse üldkordaja	10,2	10,6	10,6	9,2	9,3	8,0
Sündimuse üldkordaja (Eesti)	10,5	10,9	10,7	10,0	10,0	8,8

Joonis 1.1.5.a Sündimus. Sündimuse üldkordaja

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U](#)

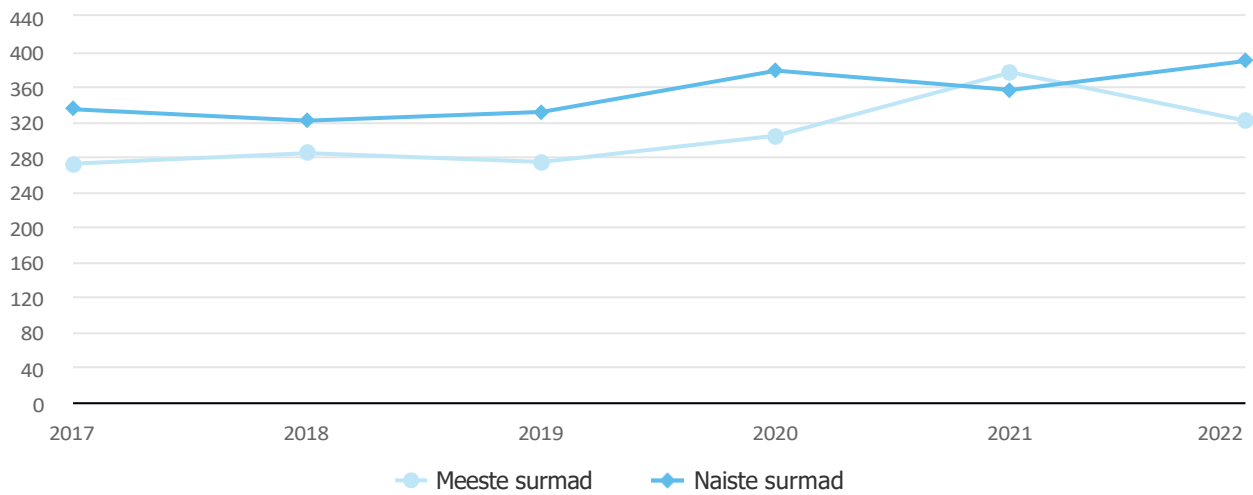
Analüüs

Sündimuskordaja on näitaja, mis saadakse, kui kogu rahvastiku või selle osa elussündide arv mingil ajavahemikul jagatakse rahvastiku keskmise suurusega sellel ajavahemikul.

Sündide arv Pärnu linnas viimasel kuuel aastal jääb vahemikku 406-536. Kõige rohkem sündis lapsi 2019. a. (536) ning kõige vähem 2022. a. (406). Aastatel 2017-2019 on sünde olnud üle 500, alates 2020 on see number läinud alla 500.

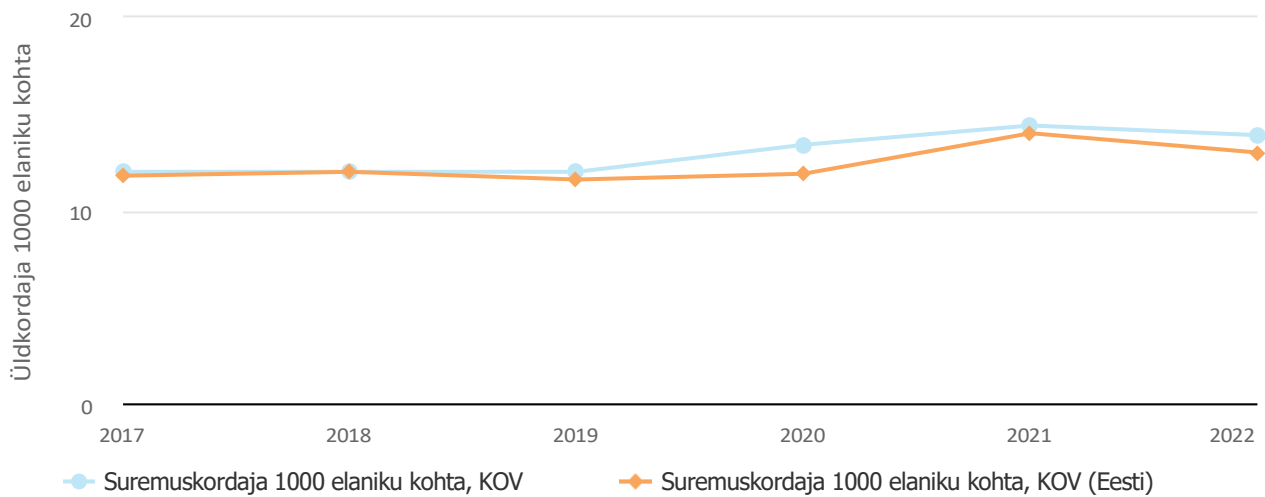
Pärnu linnas sünnib lapsi enam-vähem sama palju kui Eestis keskmiselt. Võrreldes Eesti keskmisega on olnud sündimuse üldkordaja viimasel kolmel aastal Pärnus veidi madalam. Rahvastiku vanusejaotuse järgi on näha, et lähiaastatel sünnitusealiste naiste arv väheneb ning tõenäoliselt hakkab vähenema sündivate laste arv veelgi.

1.1.6 Suremus

Joonis 1.1.6.a Surmade arv

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

Joonis 1.1.6.b Suremuse üldkordaja. 1000 elaniku kohta

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

Analüüs

Kui 2017 kuni 2019 a. oli surmade arv 605-606, siis koroona aastatel 2020-2021 oli see arv tõusnud kuni 732-ni. 2022 on suremuse arv jätkuvalt kõrge - 710.

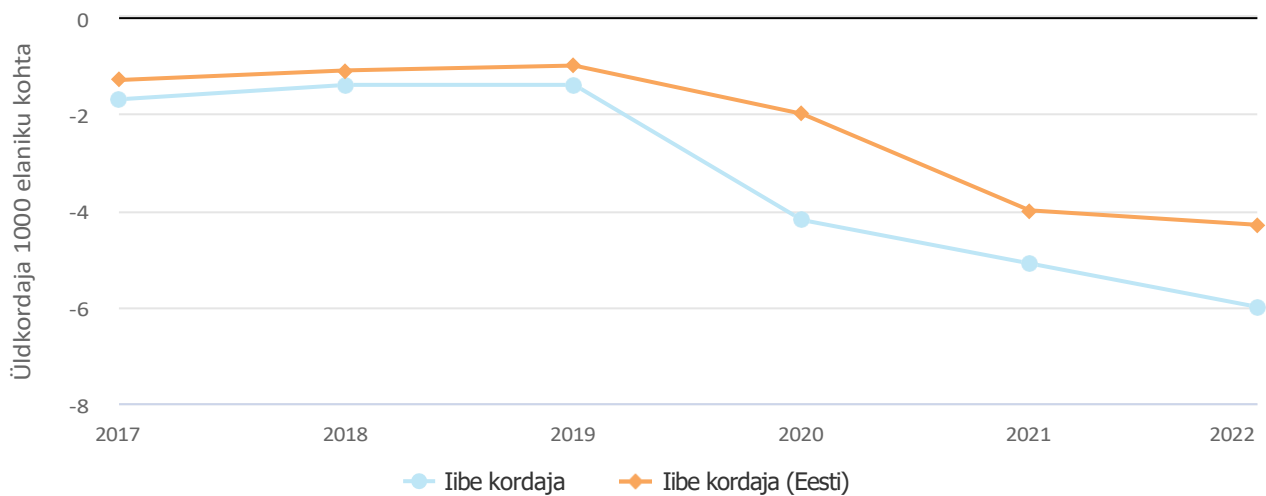
Võrreldes Eestiga on Pärnu linna suremuse kordaja 1000 elaniku kohta veidi suurem. Võrreldes aga Pärnu maakonnaga oluliselt väiksem. Kui Eestis on 2022. a. suremuskordaja 1000 elaniku kohta 13,0 ja Pärnu maakonnas 15,3, siis Pärnu linnas on vastav näitaja 13,9.

1.1.7 Loomulik iive

Tabel 1.1.7.1 Loomulik iive

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Iive	-88	-70	-69	-214	-258	-304

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U](#), [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Iibe kordaja	-1,7	-1,4	-1,4	-4,2	-5,1	-6,0
Iibe kordaja (Eesti)	-1,3	-1,1	-1,0	-2,0	-4,0	-4,3

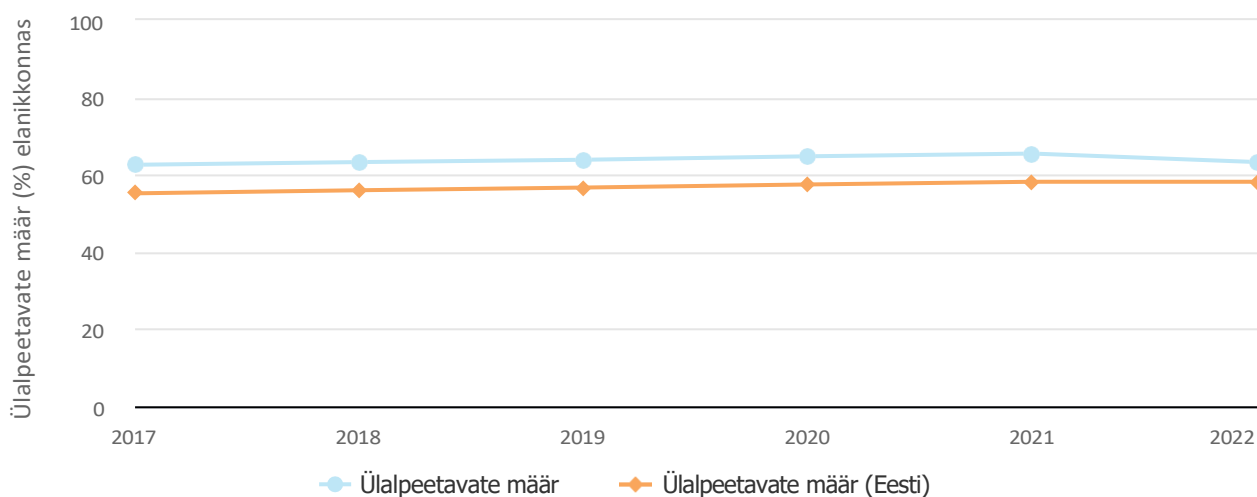
Joonis 1.1.7.a Loomulik iive. Loomuliku iibe üldkordaja

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U](#), [Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U](#)

Analüüs

Loomulik iive on aasta jooksul sündinute ja surnute arvu vahe. Loomulik iive oli alates aastast 2017 tõusvas trendis, kuid endiselt negatiivne. Pärnu linnas ületab surmade arv endiselt sündide arvu. Alates aastast 2020 suremus on kasvanud veelgi. Võrreldes Eesti keskmisega on Pärnu linna loomuliku iibe kordaja olnud viimastel aastatel negatiivsem ning aastatel 2020-2022 see vahe muutus veelgi suuremaks.

1.1.8 Ülalpeetavate määr

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ülalpeetavate määr	62,6	63,3	63,9	64,8	65,5	63,3
Ülalpeetavate määr (Eesti)	55,2	56,0	56,7	57,5	58,2	58,2

Joonis 1.1.8.a Ülalpeetavate määr

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV063U](#)

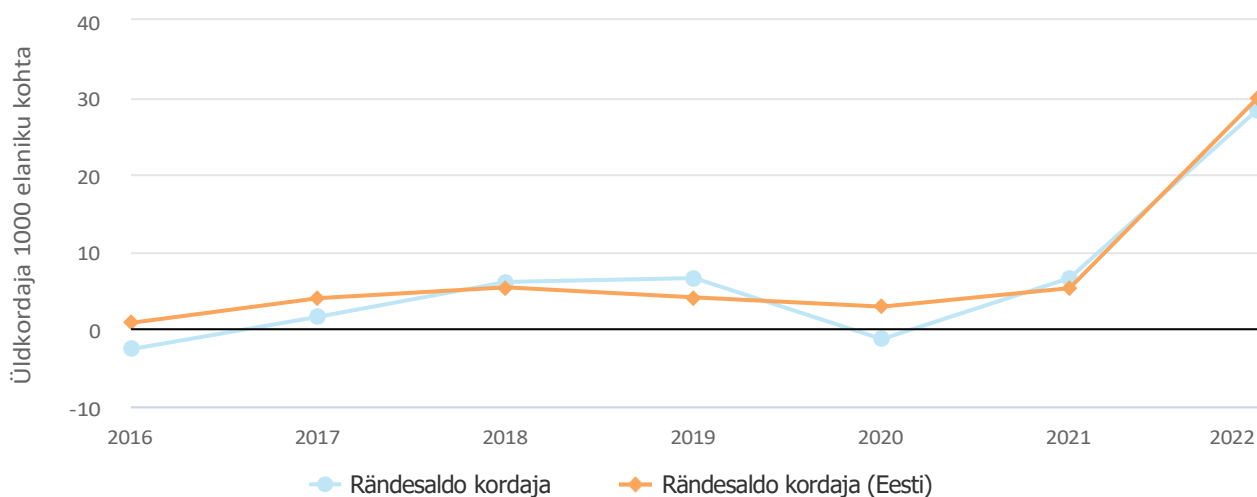
Analüüs

Ülalpeetavate määr on mittetöoeliste ehk kuni 14 a. ja üle 65 a. elanike arv 100 tööelise (15-64 a.) elaniku kohta.

Pärnu linna ülalpeetavate määr oli 2022. a. 63,3, mis on Eesti keskmisest (58,2) tunduvalt kõrgem. Ülalpeetavate määr on läinud alla 2018 a. tasemele. Pärnus on aga aastal 2022 pensioniealisi 23% rohkem, kui lapsi.

Võrreldes ümberkaudsete omavalitsustega on kuni 2022 a. Pärnu linnas olnud maakonna suurim ülalpeetavate määr. Siin võib seletuseks olla asjaolu, et tööelised inimesed kolivad Pärnu linnast lähivaldadesse seoses soodsama eluaseme ning avaramate elutingimustega ja võimalusega üürida korter või maja aastaringelt. Vanem elanikkond aga eelistab olla Pärnu linna elanik. Sellise trendi jätkudes surve tööelisele elanikkonnale pikemas perspektiivis kasvab.

1.1.9 Ränne

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rändesaldo kordaja	-2,6	1,6	6,1	6,6	-1,3	6,6	28,4
Rändesaldo kordaja (Eesti)	0,8	4,0	5,4	4,1	2,9	5,3	29,9

Joonis 1.1.9.a Rändesaldo üldkordaja. 1000 elaniku kohta

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RVR02](#)

Tabel 1.1.9.1 Elukohta vahetanud inimeste arv

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sisseränne	1597	1797	2080	2047	1693	1810	3586
Väljaränne	1728	1718	1772	1713	1760	1474	2138
Rändesaldo	-131	79	308	334	-67	336	1448

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RVR02](#)

Analüüs

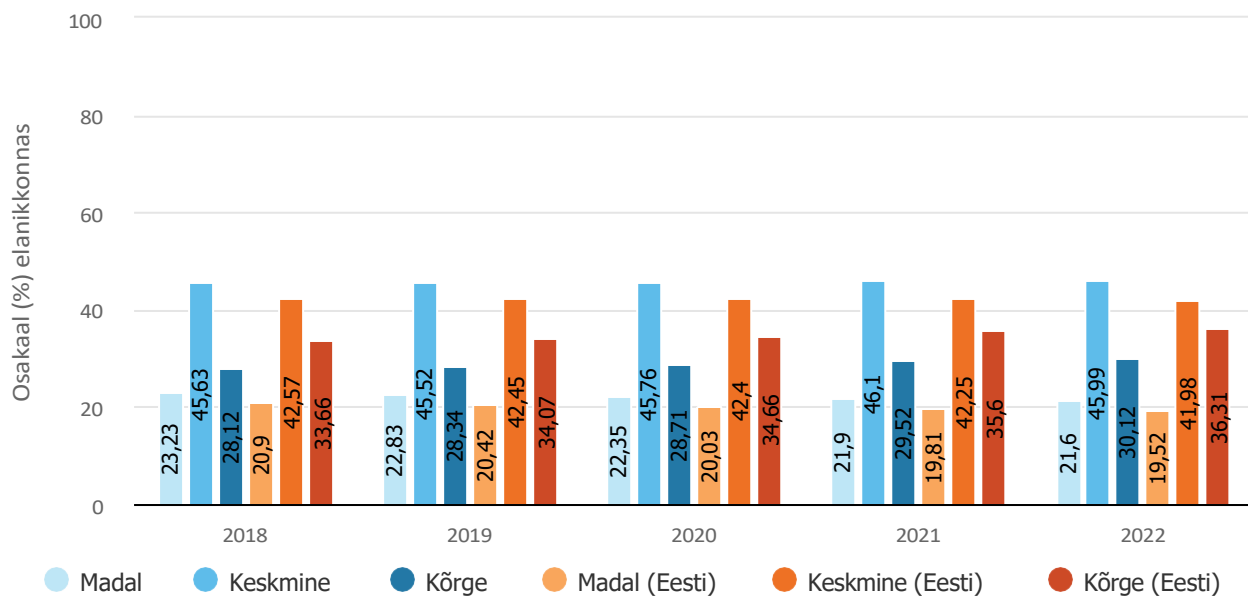
Ränne on elukoha muutus ühest üksusest teise. Rändes eristatakse liikumisi ühest riigist teise, ühest maakonnast teise, ühest omavalitsüksusest teise, liikumisi üle omavalitsüksuse sise linnalise asula piiri ja liikumisi üle asustuspiirkondade piiri. Sisseränne on tegevus, mille käigus isik registreerib elukoha uude haldusüksusesse, asustusüksusesse või asustuspiirkonda. Väljaränne on tegevus, mille käigus isik registreerib enda elukoha haldusüksusest, asustusüksusest või asustuspiirkonnast välja.

Ränne on Pärnu linnas pigem positiivses trendis, kuigi 2020. a. oli sellel negatiivne arv. Siiski positiivne rändesaldo 2017, 2018, 2019, 2021 ning 2022 a. on tunduvalt suurem, kui negatiivsest loomulikust iibest saadud kaotus.

Siserände tulemusena tuleb Pärnusse elanikke juurde kõikidest maakondadest, eriti palju tuleb Harju, Tartu ja Viljandi maakondadest. Maakonnasiseselt suurem osa tuleb naabervallast - Tori, aga ka Häädemeeste ning Põhja-Pärnumaa valdadest.

Väljaränne toimub põhiliselt Harjumaale ja Tartumaale ning jällegi linna lähivaldadesse - Tori, Häädemeeste, Saarde ja Põhja-Pärnumaa valdadesse.

1.1.10 Haridustase

	2018	2019	2020	2021	2022
Madal	23,23	22,83	22,35	21,90	21,60
Keskmine	45,63	45,52	45,76	46,10	45,99
Kõrge	28,12	28,34	28,71	29,52	30,12
Madal (Eesti)	20,90	20,42	20,03	19,81	19,52
Keskmine (Eesti)	42,57	42,45	42,40	42,25	41,98
Kõrge (Eesti)	33,66	34,07	34,66	35,60	36,31

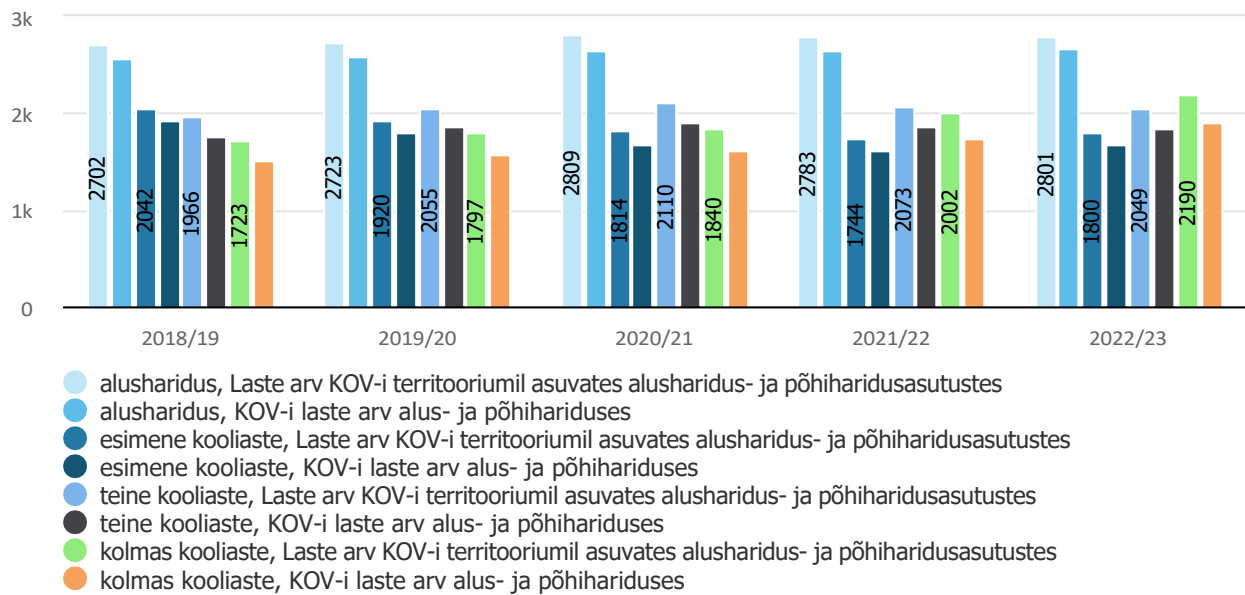
Joonis 1.1.10.a Haridustase. Haridustase elanikkonnas (%)

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV0232U](#)

Analüüs

Viimasel viiel aastal on madala, keskmise ja kõrgema haridustaseme osakaal jäänud peaaegu samaks. Madala haridustasemega inimeste osakaal elanikkonnas võrreldes Eestiga on 4% suurem, keskmise haridustasemega inimeste osakaal on samal tasemel ning kõrgelt haritud inimeste osakaal on 6% madalam kui Eestis keskmiselt.

1.1.11 Laste arv alus- ja põhihariduses

	2018/ 19	2019/ 20	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23
alusharidus, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates alusharidus- ja põhiharidusasutustes	2702	2723	2809	2783	2801
alusharidus, KOV-i laste arv alus- ja põhihariduses	2557	2592	2648	2638	2659
esimene kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates alusharidus- ja põhiharidusasutustes	2042	1920	1814	1744	1800
esimene kooliaste, KOV-i laste arv alus- ja põhihariduses	1927	1810	1686	1612	1686
teine kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates alusharidus- ja põhiharidusasutustes	1966	2055	2110	2073	2049
teine kooliaste, KOV-i laste arv alus- ja põhihariduses	1764	1861	1905	1863	1835
kolmas kooliaste, Laste arv KOV-i territooriumil asuvates alusharidus- ja põhiharidusasutustes	1723	1797	1840	2002	2190
kolmas kooliaste, KOV-i laste arv alus- ja põhihariduses	1516	1564	1606	1728	1906

Joonis 1.1.11.a Laste arv haridusasutustes ja lastehoius. Haridustasemete (alusharidus (sh lastehoid) esimene, teine ja kolmas kooliaste) ja aastate lõikes

Allikad: [Haridussilm](#); KOV enda kogutud info lastehoidude kohta

Analüüs

Kõikidele Pärnu linna lastele on loodud tingimused omandada alus- ja põhiharidus, soovijatele on kättesaadav nii kesk-, kutse- kui ka kõrgharidus.

Umbes 95% Pärnu linnas elukoha registreerinud ja siin elavatest lastest käivad ka koolis, lasteaias või lastehoius

Pärnu linna territooriumil. Ülejäänud lapsed, umbes 500 last, õpivad või käivad koolis, lasteaias või lastehoius väljaspool Pärnu linna.

Põhjused, miks asutakse õppima või vanemad kasutavad lasteaia või lastehoiuteenust väljapool linna, on erinevaid. Mõnel juhul võib tegu olla perede teadliku valikuga eelistada väiksemat koolikeskkonda.

Samas tulevad aga mitmed lapsed väljastpoolt linna õppima Pärnu koolidesse, peamiselt põhjusel, et Pärnu linna koolide õpetamise tase ja maine on väga kõrge. Perekond võib elada lähivaldades, aga vanemad töötavad linnas ning eelistavad ka oma lapsi kooli tuua Pärnu linna.

Kõikides haridusastmetes on Pärnu linna territooriumil haridust omandavate laste arv oluliselt suurem kui Pärnu linna elanikuks registreeritud laste arv.

1.1.12 Laste arv üldkeskhariduses ja kutsehariduses

Tabel 1.1.12.1 Laste arv üldkeskhariduses ja kutsehariduses

	2018/ 19	2019/ 20	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23
Kutseharidust omandavate õpilaste arv	772	778	771	733	766
Üldkeskharidust omandavate õpilaste arv (gümnaasiumis käivate laste arv)	1158	1134	1164	1194	1159

Allikad: HaridusSilm

Analüüs

Kutseharidust omandab Pärnu linnas veidi alla 800 ning üldkeskharidust veidi alla 1200 lapse.

Keskhariduse tasemel õppivate laste arv on viimastel aastatel olnud kõikum, kuid läbi aastate jääb enam-vähem stabiilseks. Sellest saab järeldada, et Pärnu linna koolid on atraktiivsed nii kesk- kui kutsehariduse omandamiseks.

1.1 Demograafiline olukord. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Demograafiline olukord on Pärnu linnas pigem hea. Demograafilised näitajad on aastate jooksul jäänud enam-vähem stabiilseteks või on läinud paremaks, v.a. suremus ja loomulik iive.

Pärnu linn ühines novembris 2017 a. haldusreformi järgselt Audru valla, Paikuse valla ja Tõstamaa vallaga, moodustades ühise omavalitsusüksuse Pärnu linn. Sellest ajast peale Pärnu linn on Eestis suurim linn pindalaga üle 800 km², kus elab üle 50 000 elaniku, mis on ca 59% Pärnu maakonna rahvastikust. Naised moodustavad pea 55% ja mehed 45% Pärnu linna rahvastikust.

Demograafiline tööturusurveindeks Pärnus on suhteliselt hea, olles ühe lähedane. Võib eeldada, et järgmisel kümnendil tööturule ei sisene rohkem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb. Eelnev tööturule sisenenud põlvkond on (hetkel 15-24 a.) suhteliselt väikesearvuline ja võib arvata, et tööealiste elanike osakaal kokku siiski vähenemas.

Positiivse infona võib mainida seda, et Pärnu linna demograafiline tööturusurveindeks on mitme aasta jooksul olnud Eesti keskmisest veidi kõrgem. Viimasel aastal on see jõudnud Eesti keskmisega samale tasemele.

Pärnu linna rahvastikust moodustab ca 61% tööealine elanikkond (15-64), 17% on lapsi (0-14) ja 22% pensioniealisi (65+). Rahvastiku vanuselises koosseisus on Pärnus kõige vähem 20-24 a. (nagu ka terves Eestis) ning pensioniealisi. Kõige rohkem elab Pärnus 30-34 ning 35-39 a. mehi (kokku ca 3 500 inimest) ja 50-54 ning 60-64 a. naisi (ca 3 600 inimest). Pensioniealiste ja tööealiste osakaal on läbi aegade jäänud samaks. Ka laste osakaal on jäänud samale tasemele, moodustades 22% rahvastikust.

Pärnu linnas sünnib aastas üle 400 lapse. Enne 2020. a. oli see number veidi üle 500. Suremuse kordaja 1000 elaniku kohta on Pärnu linnas Eestiga võrreldes veidi suurem ja Pärnu maakonnaga võrreldes oluliselt väiksem. Loomulik iive on jätkuvalt negatiivne ehk surmade arv endiselt ületab sündide arvu. Võrreldes Eestiga on Pärnu linna iibekordaja olnud viimastel aastatel tunduvalt negatiivsem.

Ülalpeetavate määr on langenud 2018 a. tasemele, kuid jätkuvalt on Eesti keskmisest kõrgem. Pärnus on aga aastal 2022 pensioniealisi 23% rohkem kui lapsi.

Elanike arv on enam-vähem stabiilne ning viimase aastaga on veidi kasvanud, keskmine positiivne rändesaldo on tunduvalt suurem, kui negatiivsest loomulikust iibest saadud kaotus.

TUGEVUSED

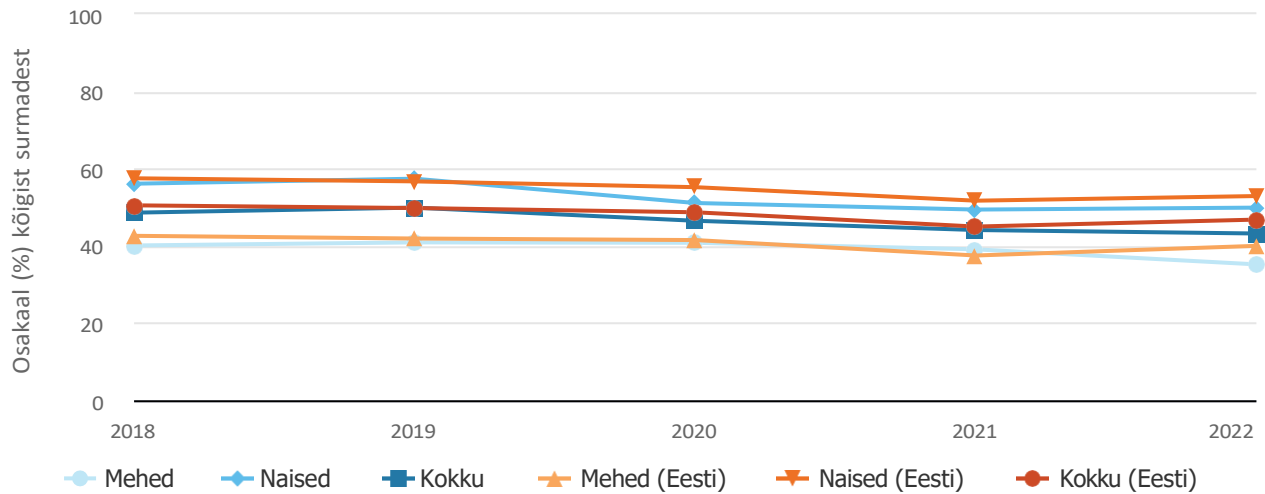
- Stabiilsed demograafilised näitajad.
- Pärnu linnas elab ca 59% Pärnu maakonna rahvastikust.
- Eesti keskmisest kõrgem demograafiline tööturusurveindeks.

NÕRKUSED

- Suremuse kordaja 1000 elaniku kohta on Pärnu linnas Eestiga võrreldes veidi suurem.
- Negatiivne loomulik iive.
- Ülalpeetavate määr on Eesti keskmisest tunduvalt kõrgem.

1.2 Rahvastiku tervise seisund

1.2.1 Suremus vereringeelundite haigustesse

Joonis 1.2.1.a Suremus vereringeelundite haigustesse. Vereringeelundite haigustest tingitud surmade osakaal (%)

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29](#),

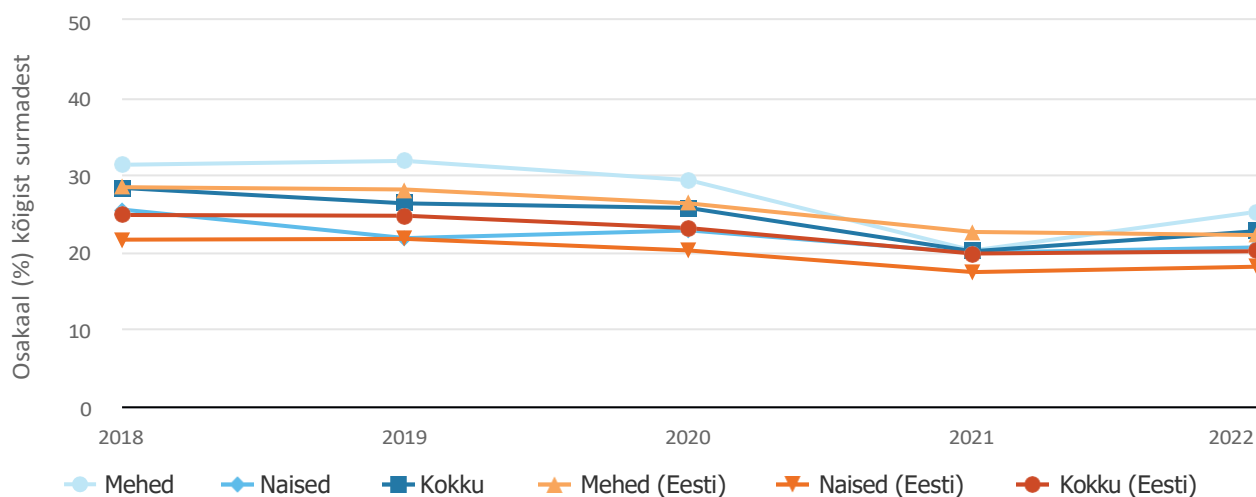
Analüüs

Pärnu linna elanike peamiseks suremuse põhjuseks on vereringeelundite haigused, nendele järgneb suremus pahaloomulistesse kasvajatesse. Sama olukord on ka Eestis keskmiselt. Naised surevad vereringeelundite haiguste tagajärjel sagedamini kui mehed.

Igal aastal sureb vereringeelundite haigustesse Pärnu linnas veidi üle 300 inimese ja kui perioodil 2018-2021 on see number kasvutrendis (294 aastal 2018 ning 323 aastal 2021), siis aastal 2022 on toimunud väike langus (307). Vereringeelundite haiguste surmade osakaal kõikidest surmadest moodustab viie aasta keskmisena 46%, sh naistel 53% ja meestel 39%.

Nii meeste, kui ka naiste vereringeelundite haigustesse surmade osakaal on Eesti keskmisest madalam. Meestel on see aastal 2022 olnud 35,2%, Eestis keskmiselt 40%. Naistel on aastal 2022 49,9%, Eestis keskmiselt 52,9%.

1.2.2 Suremus pahaloomulistesse kasvajatesse

	2018	2019	2020	2021	2022
Mehed	31,3	31,8	29,3	20,2	25,2
Naised	25,5	21,8	22,8	19,9	20,6
Kokku	28,3	26,3	25,7	20,1	22,7
Mehed (Eesti)	28,4	28,1	26,3	22,6	22,2
Naised (Eesti)	21,6	21,7	20,2	17,4	18,1
Kokku (Eesti)	24,8	24,7	23,1	19,8	20,1

Joonis 1.2.2.a Suremus pahaloomulistesse kasvajatesse. Pahaloomulistest kasvajatelt tingitud surmade osakaal (%)

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29](#),

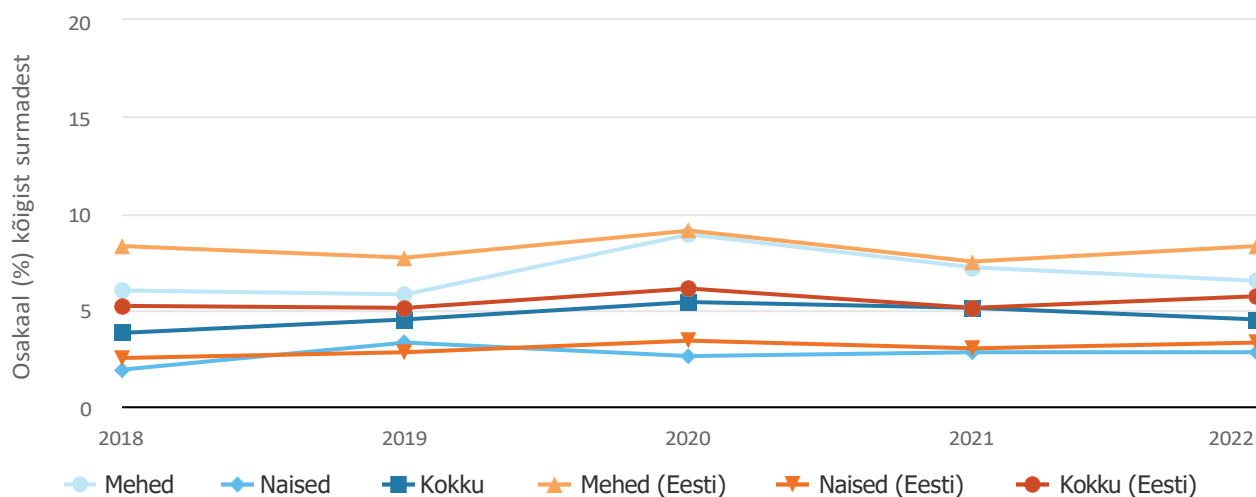
Analüüs

Pahaloomuliste kasvajate põhjustatud surmade osakaal moodustab kõigist surmadest 2022. a. 22,7%, viie aasta keskmine on 24,6%. Pärnu linnas sureb igal aastal pahaloomulistesse kasvajatesse alla 200 inimest. See arv on viimase viie aasta lõikes pisut vähenenud: 2018. a. 171, 2022. a. 161. Pahaloomulistesse kasvajatesse suremus on kõrgem meeste hulgas, viie aasta keskmine surmade osakaal kõigist surmadest moodustab meestel 27,6%, naistel 22,1%.

Suremus pahaloomulistesse kasvajatesse on viie aasta jooksul vähenenud ca 6%, Eestis keskmiselt ca 5%. Pahaloomuliste kasvajate surmade osakaal on jätkuvalt Eesti keskmisest kõrgem - 22,7% 2022. a., Eestis keskmiselt 20,1%.

Nii Pärnu linnas kui ka Eestis tervikuna langeb pahaloomulistesse kasvajatesse suremuse osakaal. Samas on Pärnu linnas langenud ka suremus vereringeelundite haigustesse.

1.2.3 Suremus välispõhjustesse

	2018	2019	2020	2021	2022
Mehed	6,0	5,8	8,9	7,2	6,5
Naised	1,9	3,3	2,6	2,8	2,8
Kokku	3,8	4,5	5,4	5,1	4,5
Mehed (Eesti)	8,3	7,7	9,1	7,5	8,3
Naised (Eesti)	2,5	2,8	3,4	3,0	3,3
Kokku (Eesti)	5,2	5,1	6,1	5,1	5,7

Joonis 1.2.3.a Osakaal - Suremus välispõhjustesse. Välispõhjustest tingitud surmade osakaal (%) kõigist surmadest

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29](#),

Analüüs

Välispõhjustena arvestatakse eri tüüpi õnnetusjuhtumid, mürgitused ja traumad. Lisaks jäävad siia sisse näiteks ka tulesurmad ja uppumised.

Välispõhjustest tingitud surmasid on Pärnus viimasel viiel aastal olnud igal aastal 23-37 ning nende osakaal moodustab viie viimase aasta keskmisena 5% kõigist surmadest, meestel 7% ja naistel 3%. Kui naiste suremus välispõhjustesse jääb Eesti keskmisega enam-vähem samale tasemele, siis meeste osakaal on Eesti keskmisest tunduvalt väiksem.

Laste (0-17-aastased) surmade arv välispõhjustest tingitud juhtudel oli 2019. ning 2022. a. üks ja 2018., 2020. ning 2021. a. mitte ühtegi.

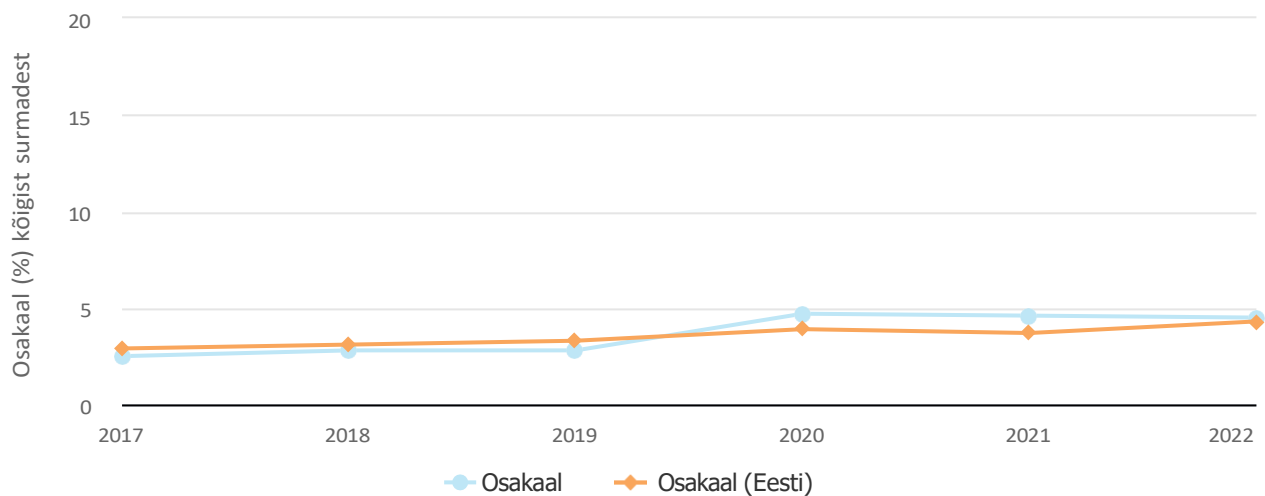
Välispõhjustest tingitud surmade arv on 2018-2021 a. kasvanud, suurem tõus on olnud aastatel 2020 ja 2021 ning üheks põhjuseks võib olla COVID-19 pandeemia. Need aastad on mõjunud negatiivselt paljudele Eesti elanikele ning mitmed uuringud on näidanud, et esines normist rohkem depressioonile, ärevusele, kurnatusele ning uneprobleemidele viitavaid sümptomeid. Aastal 2022 on toimunud väike langus, ning järgmised aastad näitavad, kas oleme jätkuvalt langustrendis.

1.2.4 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus

Tabel 1.2.4.1 Maakonna elanike alkoholist põhjustatud surmade arv

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Surmade arv maakonnas kokku	1090	1092	1118	1179	1351	1315
Alkoholist põhjustatud surmade arv kokku	27	31	31	55	62	59
Alkoholist põhjustatud surmade %	2,5	2,8	2,8	4,7	4,6	4,5

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Osakaal	2,5	2,8	2,8	4,7	4,6	4,5
Osakaal (Eesti)	2,9	3,1	3,3	3,9	3,7	4,3

Joonis 1.2.4.b Maakonna elanike alkoholist põhjustatud suremus. Alkoholi tarvitamisest tingitud surmade osakaal (%) kõigist surmadest

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40

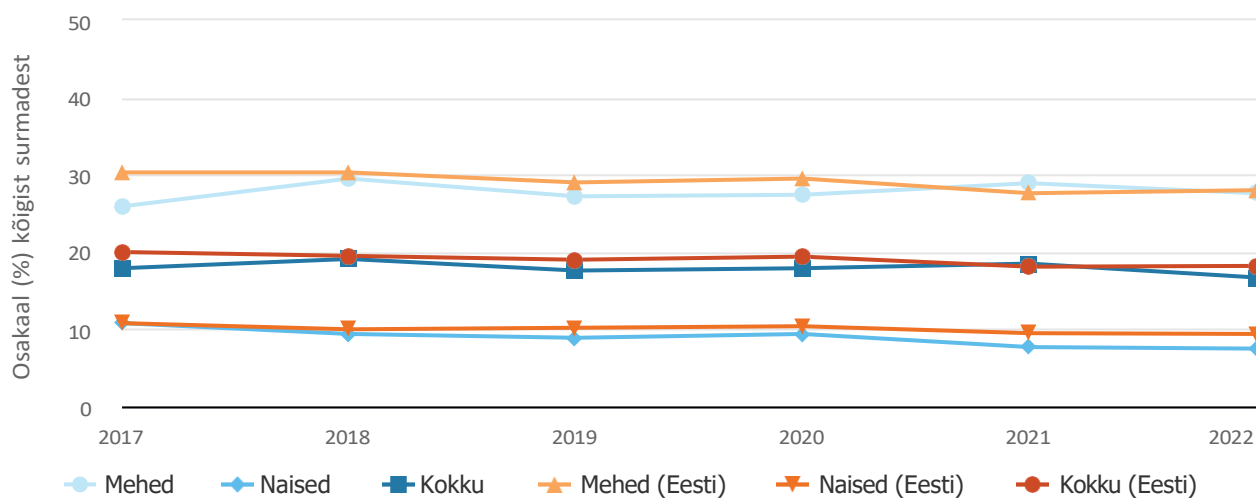
Analüüs

Alkoholist põhjustatud surmade osakaal terves Pärnu maakonnas moodustab kogu maakonna surmadest kuue aasta keskmisena 3,7%, kusjuures meeste alkoholist põhjustatud surmade osakaal on 6,2% ja naistel 1,4%. Naiste alkoholist põhjustatud surmade arv ei ole viie aasta jooksul väga palju tõusnud (5-10 juhtumit), meeste vastav näitaja on aga suurenenud päris palju (22-st aastal 2017 kuni 48 aastal 2022).

1.2.5 Maakonna elanike varajane suremus

Tabel 1.2.5.1 Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade arv

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kokku	195	209	197	211	250	220
Mehed	132	156	145	152	199	167
Naised	63	53	52	59	51	53

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV59U](#)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mehed	25,9	29,5	27,2	27,4	28,9	27,6
Naised	10,8	9,4	8,9	9,4	7,7	7,5
Kokku	17,9	19,1	17,6	17,9	18,5	16,7
Mehed (Eesti)	30,3	30,3	29,0	29,5	27,6	28,0
Naised (Eesti)	10,8	10,0	10,2	10,4	9,5	9,4
Kokku (Eesti)	20,0	19,5	19,0	19,4	18,1	18,2

Joonis 1.2.5.b Maakonna elanike varajane suremus. Varajaste (< 65 eluaastat) surmade osakaal (%)

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RV59U](#)

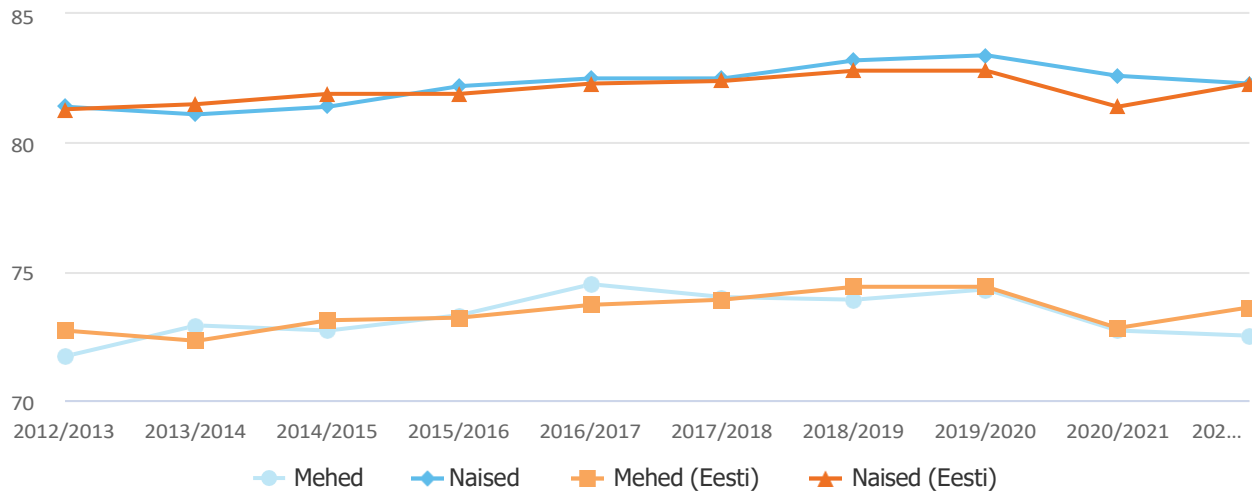
Analüüs

Aastatel 2017-2022 on keskmine alla 65. aastaste surmade osakaal terves Pärnu maakonnas 18%.

Kõige kõrgem on varajase suremuse näitaja meeste seas - kuue aasta jooksul on see olnud vahemikus 25,9% (2017) - 29,5% (2018) kõigist surmadest. Naiste varajane suremus on tunduvalt madalam, jäädes 7,5% (2022) - 10,8% (2017) vahele.

Positiivsena saab välja tuua, et Pärnu maakonna nii naiste, kui ka meeste varajane suremus on stabiilselt madalam kui Eestis keskmine. Naiste varajase suremuse osakaal on langustrendis. Pärnu maakonna meeste varajane suremus on aastal 2021 tõusnud Eesti keskmisest kõrgemale, kuid nüüdseks on langenud tagasi madalamale tasemele.

1.2.6 Maakonna elanike oodatav eluiga

	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022
Mehed	71,7	72,9	72,7	73,3	74,5	74,0	73,9	74,3	72,7	72,5
Naised	81,4	81,1	81,4	82,2	82,5	82,5	83,2	83,4	82,6	82,3
Mehed (Eesti)	72,7	72,3	73,1	73,2	73,7	73,9	74,4	74,4	72,8	73,6
Naised (Eesti)	81,3	81,5	81,9	81,9	82,3	82,4	82,8	82,8	81,4	82,3

Joonis 1.2.6.a Maakonna elanike oodatav eluiga. Elanike oodatav eluiga

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel OE0452](#)

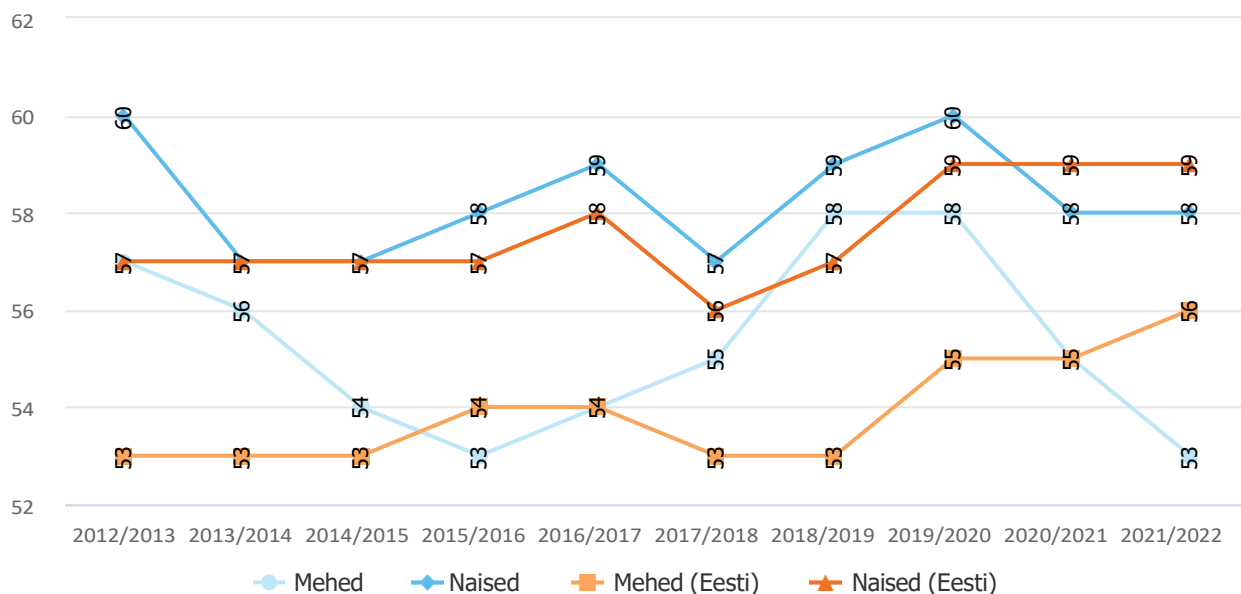
Analüüs

Maakonna elanike oodatav eluiga sünnimomendil ehk keskmine eluiga on viimase kümne aasta jooksul veidi tõusnud, olles Eesti keskmisega suhteliselt samal tasemel. Eestis on naiste oodatav eluiga 2021/2022. a. sündinutel 82,3 a., Pärnu maakonnas 82,29 a. ning meestel Eestis 73,6 ja Pärnumaal 72,5 a.

Sooline lõhe on kümne aasta jooksul jäänud samale tasemele - 9,7-9,8 a.

Viimase kümne aasta jooksul on Pärnu maakonna elanike oodatav eluiga sünnimomendil kasvanud, meestel 0,78 aastat ning naistel 0,85 aastat.

1.2.7 Maakonna elanike tervena elatud aastad

	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022
Mehed	57	56	54	53	54	55	58	58	55	53
Naised	60	57	57	58	59	57	59	60	58	58
Mehed (Eesti)	53	53	53	54	54	53	53	55	55	56
Naised (Eesti)	57	57	57	57	58	56	57	59	59	59

Joonis 1.2.7.a Maakonna elanike tervena elatav eluiga

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel TE753](#)

Analüüs

Tervena elatav eluiga ehk tervena elatud aastad näitab keskmist aastate arvu, mida inimene tõenäoliselt elab igapäevategevuste piiranguteta, kui suuremus ja rahvastiku tervise näitajad jääks samaks.

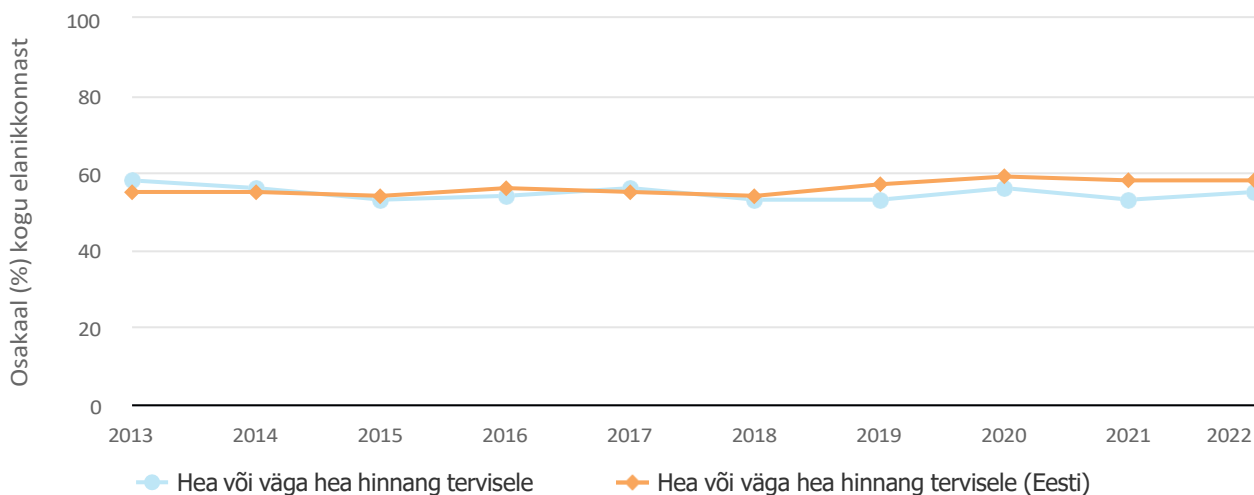
Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaasi andmetel elab 2021-2022. a. Pärnu maakonna elanik keskmiselt 55,69 a. - mehed 53,36 ning naised 57,95 a.

Võrreldes Eesti keskmisega tervena elatav eluiga Pärnumaal on viimasel üheksal aastal olnud 2-3 aastat pikem. Enam-vähem Eesti keskmisega samale tasemele jäi see perioodil 2014-2017 (55-56 aastat) ning 2020/2021. a. (57 aastat). 2021/2022. a. oli aga tervena elatud aastad Eestis keskmiselt 2 aastat kõrgem võrreldes Pärnu maakonnaga.

Tuleb mainida, et 10 aastat tagasi oli meeste tervena elatav eluiga ligi 4 aastat ning naiste ligi 2 aastat kõrgem, kui tänapäeval. Naiste tervena elatud aastad 2012/2013. a. - 59,97 aastat ning 2021/2022. a. on 57,95 aastat.

Meeste tervena elatud aastad 2012/2013. a. - 57,01 aastat ning 2021/2022. a. on 53,36 aastat.

1.2.8 Maakonna elanike hinnang oma tervisele

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hea või väga hea hinnang tervisele	58	56	53	54	56	53	53	56	53	55
Hea või väga hea hinnang tervisele (Eesti)	55	55	54	56	55	54	57	59	58	58

Joonis 1.2.8.a Maakonna elanike hinnang oma tervisele. Oma tervist heaks või väga heaks hinnanud elanike osakaal(%) elanikkonnast

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel TH88](#)

Analüüs

Statistikaameti andmebaasi andmete järgi hindas aastal 2022 55% Pärnu maakonna elanikest oma tervist väga heaks või heaks. See on väiksem kui Eesti keskmine - 58%, kuid siiski üle poole elanikest.

Pärnu linna elukeskkond on tervist toetav - tervist edendavad lasteaiad ja koolid, pargid ja rohealad, lai valik ning kättesaadav tervisesport. On tekitatud võimalused, et ennetada haigusi.

Meditsiini abi on Pärnu linnas samuti kõrgel tasemel.

1.2 Rahvastiku tervise seisund. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Üle poole Pärnu maakonna elanikest hindavad oma tervist heaks või väga heaks. Pärnu linna elukeskkond on tervist toetav - tervist edendavad lasteaiad ja koolid, pargid ja rohealad, kättesaadav tervisesport, aga ka kõrgel tasemel meditsiiniabi.

Suremus vereringeelundite haigustesse moodustab kolme aasta keskmisena 44,6%, pahaloomulistesse kasvajatesse 22,7% ja välispõhjustesse 5%. Pärnu maakonna alkoholist põhjustatud suremus moodustab keskmiselt 4,8% ning keskmine alla 65. a. surmade osakaal on 17,7%.

TUGEVUSED

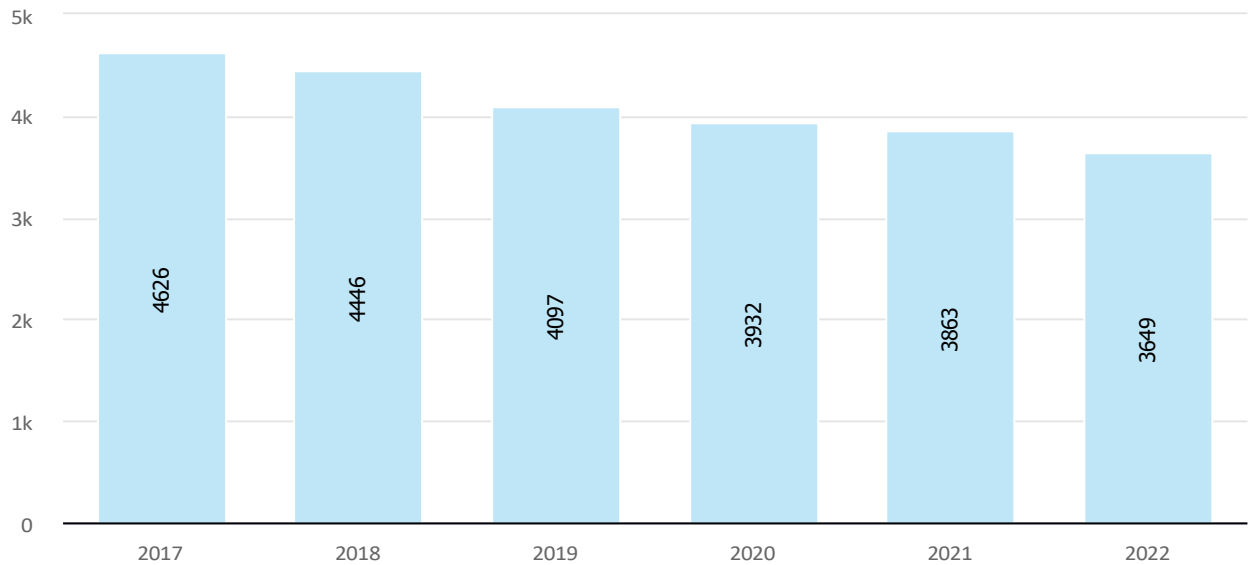
- Elanike oodatav eluiga sünnimomendil ehk keskmine eluiga on viimase kümne aasta jooksul veidi tõusnud.
- Heaks või väga heaks peavad oma tervist üle poole Pärnumaa elanikest (55%).
- Naiste varajase suremuse osakaal on langustrendis.

NÕRKUSED

- Vereringeelundite haiguste surmade osakaal kõikidest surmadest moodustab kuue aasta keskmisena 46%, mis on kõige sagedasem surmapõhjus.
- Sooline lõhe on peaaegu 10 a.
- Kuigi Pärnu maakonna tervena elatud aastad on Eesti keskmisest kõrgem, siis 10 aastat tagasi oli naiste tervena elatav eluiga 2 aastat ning meeste - 4 aastat kõrgem.

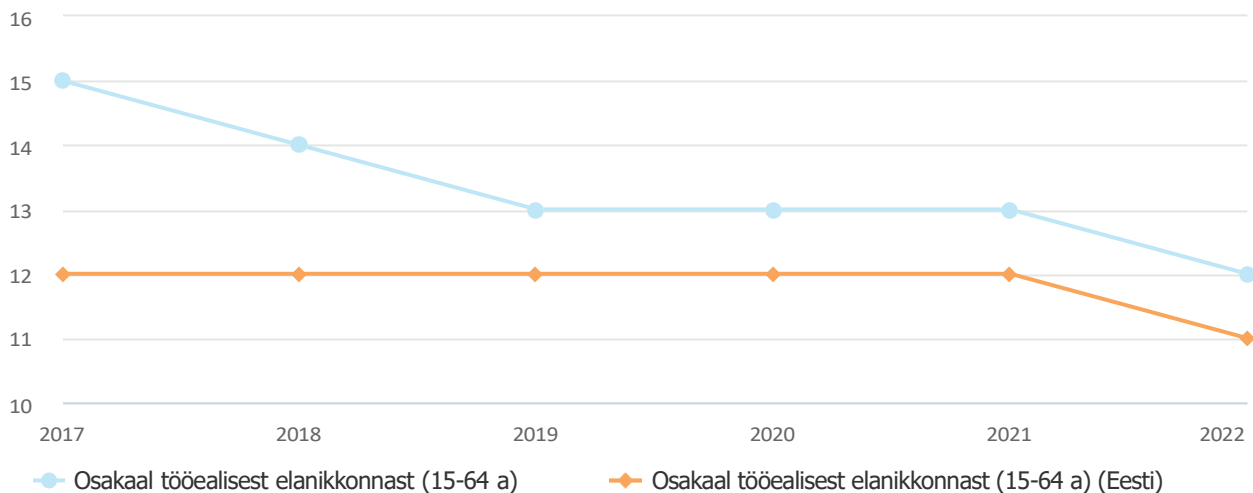
1.3 Haavatavad sihtrühmad

1.3.1 Vähenenud töövõimega inimesed

Joonis 1.3.1.a Töövõimetoetuse saajad ning töövõimetuse tõttu pensioni saajad

Allikad: Töötukassa andmed: <https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovõimetoetus>, Sotsiaalkindlustusamet: töövõimetuse tõttu pensioni saajad (andmepäring)

Joonis 1.3.1.b Osakaal (%) võrreldes Eesti keskmisega

Allikad: Töötukassa andmed: <https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovõimetoetus>, Sotsiaalkindlustusamet: töövõimetuse tõttu pensioni saajad (andmepäring)

Analüüs

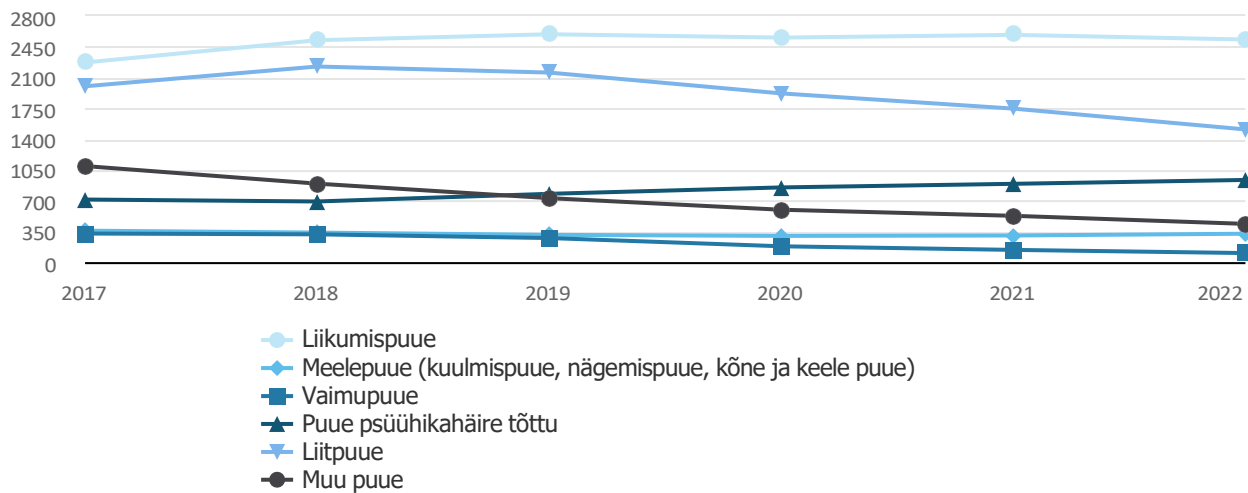
Töövõimet hindab Töötukassa. Töövõime hindamisel võetakse arvesse tervises seisundit ning sellest tulenevaid tegutsemise ja osaluse piiranguid. Hindamisel on kolm võimalikku tulemust: täielik, osaline või puuduv töövõime. Kui ekspertiis tuvastab osalise või puuduva töövõime, on isikul õigus taotleda töövõimetoetust, kuna sellistel inimestel on keeruline tööturul tööd leida ja hoida.

Pärnu linnas on osalise või puuduva töövõimega isikutega leibkondade vajadus toimetulekutoetuse järgi viimase kuue aasta jooksul olnud kahanevas trendis.

Perioodil 2017 kuni 2022 a. on Pärnu linnas töövõimega isikute osakaal tööealisest elanikkonnast langenud 11%- lt 2%-ni.

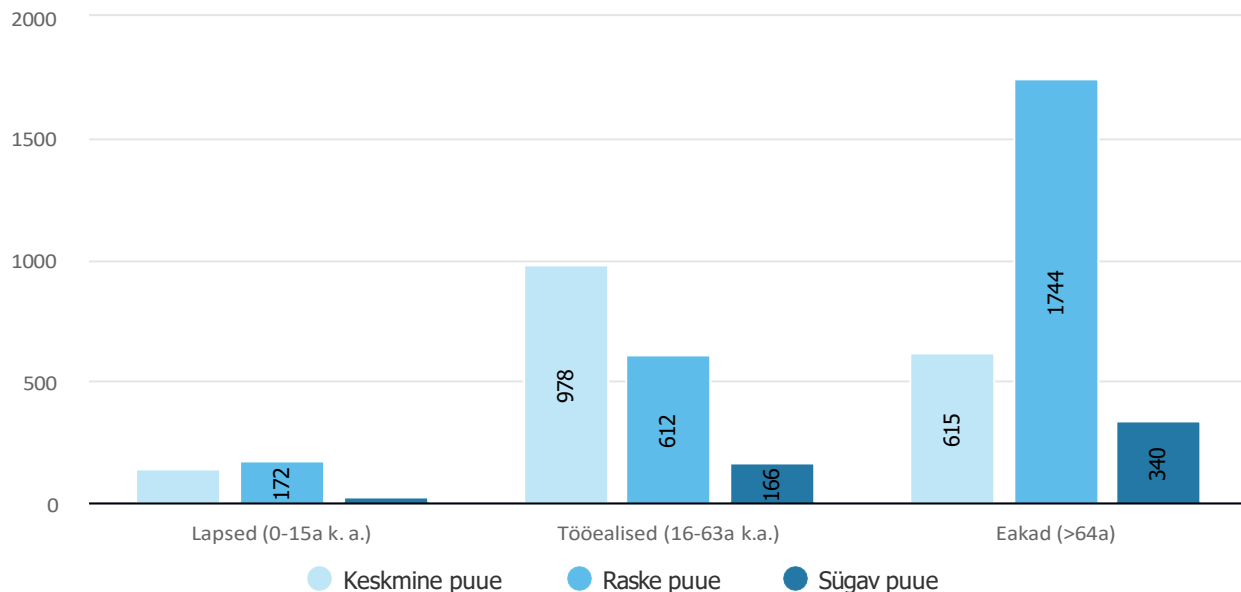
1.3.2 Puudega inimesed

Puudega inimesed domineeriva puude liigi järgi

Joonis 1.3.2.a Puudega inimesed domineeriva puude liigi järgi

Puudega inimesed puude raskusastme ja vanuserühma järgi aasta lõpu seisuga

	Lapsed (0-15a k. a.)	Töөөalised (16-63a k.a.)	Eakad (>64a)
Keskmine puue	142	978	615
Raske puue	172	612	1744
Sügav puue	26	166	340

Joonis 1.3.2.b Puudega inimesed puude raskusastme ja vanuserühma järgi aasta lõpu seisuga

Analüüs

Puue on inimese anotoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, mis koostoimes erinevate suhtumuslike ja keskkondlike takistustega tõkestab ühiskonnaelus osalemist teistega võrdsetel alustel. Puue näitab, et inimesel on terviseprobleemide tõttu raske igapäevaelus toime tulla ja ühiskonnas tegutseda või ta vajab igapäevaelus eakaaslastest rohkem juhendamist, järelevalvet ning kõrvalabi. Puuet tuvastatakse nii lastel, tööealistel kui ka vanaduspensioniealistel.

Soovitusena on täiskasvanutele avalikus linnaruumis jõusaale puuetega inimestele. Liikumine on liikumispuudega inimestele kohati raske (ei ole ligipääsetavad), seda kompenseerib sotsiaaltranspordi ja isikliku abistaja olemasolu.

Liikumiskustega inimesed vajavad abi (sotsiaaltransport, isiklik abistaja), kellel mitmekorrustelistes majades puuduvad liftid.

Konkreetse abivajadusega seotud teenused (viipekeele tõlketeenus, varjupaigateenus, sotsiaaltransport, abivahendite rentimine jne) on arendatud ja toimivad hästi.

Linnaruumi ja avalike teenuste ligipääsetavus on üldiselt hea. Käidavamatel ristmikutel on valgusfooridele paigaldatud vaegnägijatele vajalik häälteavitus, linnas liiguvad madalapõhjalised häälteavitusega bussid.

Pärnu linn pakub ka eluruumi kohandamise toetust. Seda makstakse raske ja sügava puudega inimestele, et soodustada nende iseseisvat toimetulekut, leevendada või kõrvaldada puudest tingitud takistusi eluruumi sisenemisel, eluruumis liikumisel ja enesega toimetulekul.

1.3.3 Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed

Analüüs

Koostöös erinevate spetsialistidega tegeletakse aktiivselt abivajavate laste aitamise ja toetamisega. Abivajavatele lastele ja peredele on võimalik pakkuda erinevaid teenuseid vastavalt olukorrale ja vajadusele. Pärnu linnas on sellisteks teenusteks, näiteks, ohvriabi, kriisinõustamine, pereteraapia, psühholoogiline nõustamine, individuaalteraapia, perelepitus, kogemusnõustamine, leinanõustamine, võlanõustamine, juriidiline abi ja nõustamine, sotsiaaltransport, turvakodu teenus, lapsehoiuteenus, lapse asendus- ja järelhooldusteenus, vältimatu sotsiaalabi, erivajadustega laste nõustamine, tugigrupid, vanemlus koolitused ja programmid ning tugiisikuteenus.

Pärnu linnas nagu ka mujal Eestis ei ole piisavalt hooldusperesid, mille tõttu asendushooldust vajavatele lastele ei suudeta pakkuda piisavalt perepõhist hooldust, kus nad tunnevad ennast turvaliselt. Linn peab vajalikuks keskenduda rohkem universaalsete ennetusmeetmete rakendamisele, samuti on vaja arendada toetatud elamise meetet lastega peredele.

Linnas on loodud Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskus, kus on laste ja noorte põhivajaduste rahuldamiseks peresarnased elutingimused; tugikeskuses on tagatud kõigile lastele ja noortele arenguks turvaline kasvukeskkond ja ettevalmistus võimetekohaseks toimetulekuks täiskasvanuna.

Üldiselt saab olukorda pidada heaks, kuna Pärnu linnas on tagatud teenused abivajavatele lastele.

1.3 Haavatavad sihtrühmad. Kokkuvõte

HINNANG		TREND	
4	3	2	1
4.0		↗	3.0
3.0		○	2.0
3.0		○	2.0

1.3.1	Vähenenud töövõimega inimesed
1.3.2	Puudega inimesed
1.3.3	Vanemliku hoolitsuseta ja abivajavad lapsed

Kokkuvõte:

Haavatavad sihtrühmad ei ole Pärnu linna poolt unustatud, neile pakutakse erinevaid nii sotsiaal-, kui ka tervishoiuteenuseid. Pärnu linna teenuseid kasutavad ka lähi vallad (nt psühholoogiline nõustamine, pereteraapia, turvakoduteenus, ohvriabi, kriisiabi jne).

Töövõimetoetuse saajad ning töövõimetus tõttu pensioni saajate arv on viimase 5 a. vähenenud.

Puuetega ja vanemaealistele inimestele on küll mõeldud - valgusfooridel on olemas vaegnägijatele vajalik häälteavitus, linnas liiguvad madalapõhjalised häälteavitusega bussid. Lisaks võiks panustada ka nende vaba aja veetmise võimalustesse.

Murekohaks on hooldusperede ja perekodude väike arv.

Eraldi sihtgrupina peab võtma arvesse ka erivajadustega noored. Väga palju õppimiseks toetavaid tegevusi tehakse kuni 9-nda klassini. Nii õppimine, kui ka sobiva töökoha leidmine on Pärnu linnas erivajadustega noortele päris keeruline. Ja kuigi neid toetatakse, siis eritugi siiski on piiratud või puudlik.

TUGEVUSED

- Konkreetselt abivajadusega seotud teenused (viipekeele tõlketeenus, varjupaigateenus, sotsiaaltransport, abivahendite rentimine jne) on arendatud ja toimivad hästi.

NÕRKUSED

- Puuetega inimestele on kohati raske liikuda.
- Liikumiskustega inimesed vajavad abi (sotsiaaltransport, isiklik abistaja), kellel mitmekorrustelises majades puuduvad liftid.

- Teenused nii abivajajatele, kui ka vanemliku hoolitsuseta lastele on tagatud.
- Osalise või puuduva töövõimega inimeste arv on langustrendis.
- Ei ole piisavalt hooldusperesid.

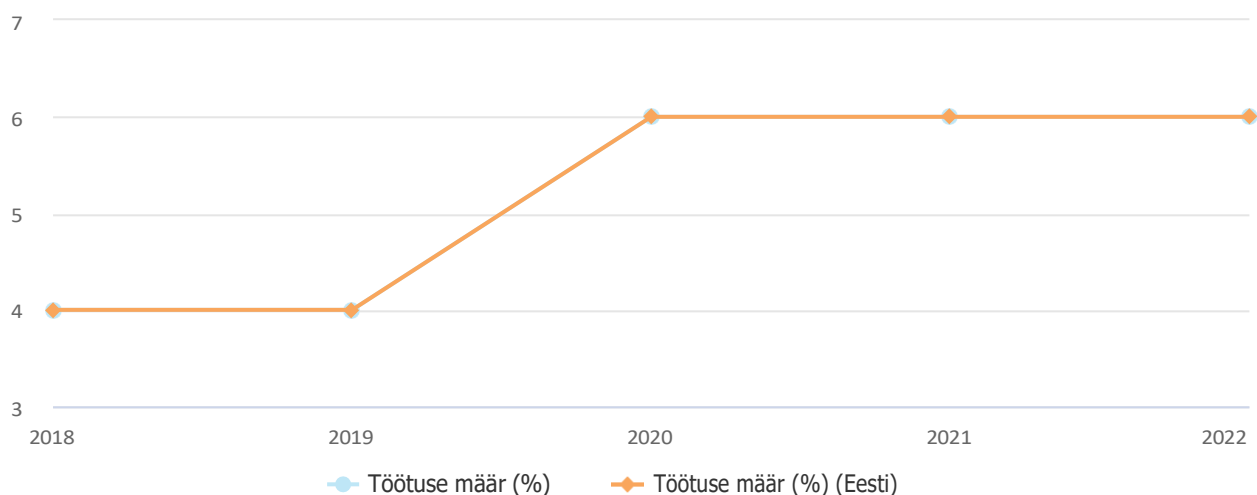
1.4 Tööturg

1.4.1 Registreeritud töötus

Tabel 1.4.1.1 Registreeritud töötus. Registreeritud töötute arv aastate lõikes

	2018	2019	2020	2021	2022
Töötute arv	1233	1298	1880	1952	1729

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel TT064](#)

	2018	2019	2020	2021	2022
Töötuse määr (%)	4	4	6	6	6
Töötuse määr (%) (Eesti)	4	4	6	6	6

Joonis 1.4.1.a Registreeritud töötus. Registreeritud töötuse määr aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel TT064](#)

Analüüs

Pärnu linnas on registreeritud töötuse määr 2022. a. võrreldes 2018. a. tõusnud 4%-lt 6%-le.

Statistikaameti andmetel on registreeritud töötuse määr Eestis 2018. a. 4% ning 2022. a. 6%. Ehk Pärnus on sama olukord, mis on Eestis üleüldiselt.

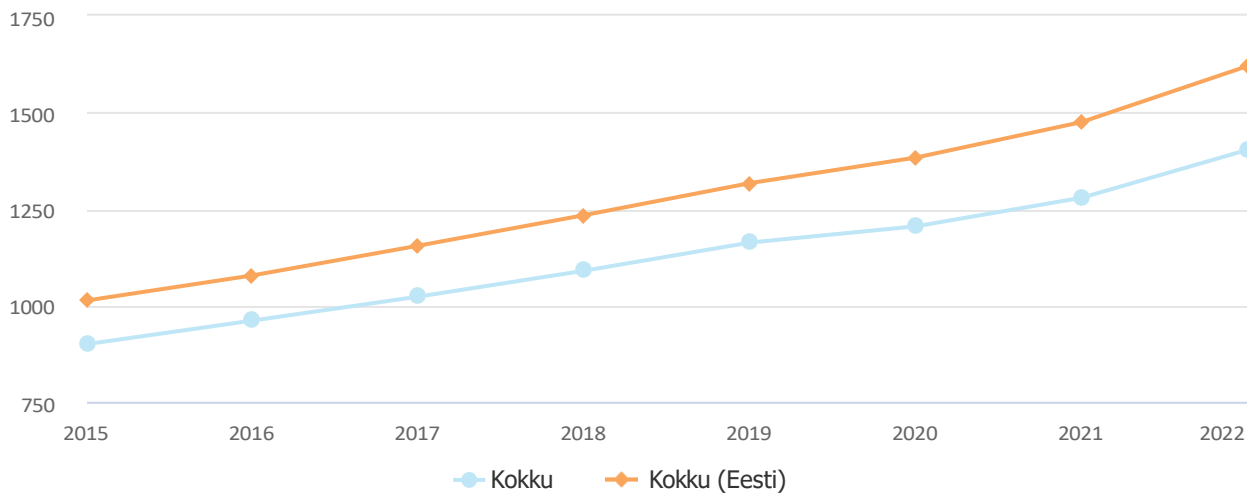
Registreeritud töötute arv Pärnus oli 2022. a. 1729. 2020. ja 2021. a. toimus töötuse tõus (2020. a. - 1880 ning 2021. a. - 1952), siit võib järeldada, et tõus on seotud COVID-19 pandeemiaga (teenindussektoris töötuse kasv). Vaadates pikemat ajatelge on Pärnu linna töötuse määr 2018.-2019. a. olnud 4%, alates 2020 on töötuse määr 6%.

Raske on leida elamist terveks aastaks. Paljud elamispinnad üüritakse välja septembrist maini, mis teeb tööealise inimese kolimist Pärnusse keerulisemaks.

Tööturule sisenemiseks pakutakse Pärnu linnas erinevaid programme ja võimalusi täiskasvanutele, tööandjatele, pensionil olevatele inimestele, noortele alates 13 a. Pakutakse laialdaselt abi ja tuge vähenenud töövõimega inimestele.

Programmidest on võimalustest on detailsemalt kirjutatud peatüki kokkuvõttes.

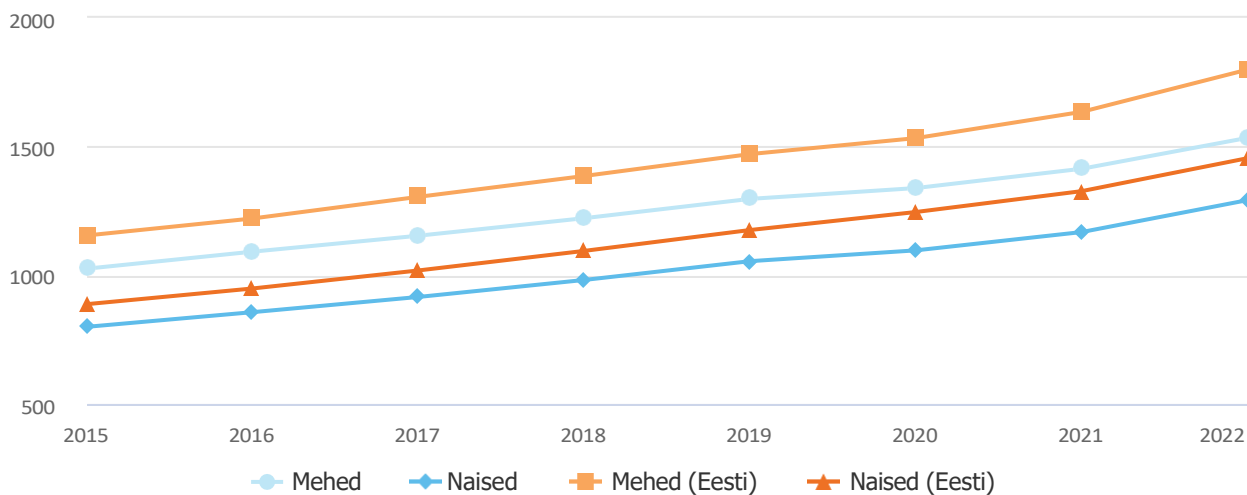
1.4.2 Palgatöötajate keskmine brutotulu

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kokku	900	961	1023	1090	1163	1205	1279	1403
Kokku (Eesti)	1013	1078	1155	1234	1317	1383	1475	1620

Joonis 1.4.2.a Palgatöötajate keskmine brutotulu (eurodes). Palgatöötajate keskmine brutotulu "kokku" aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel ST004](#)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mehed	1026	1092	1154	1222	1297	1339	1414	1534
Naised	800	857	916	982	1055	1097	1168	1292
Mehed (Eesti)	1155	1221	1305	1386	1471	1533	1635	1799
Naised (Eesti)	888	949	1019	1095	1176	1246	1327	1455

Joonis 1.4.2.b Palgatöötajate keskmine brutotulu võrreldes Eesti keskmisega. Palgatöötajate keskmine brutotulu mehed/naised aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel ST004](#)

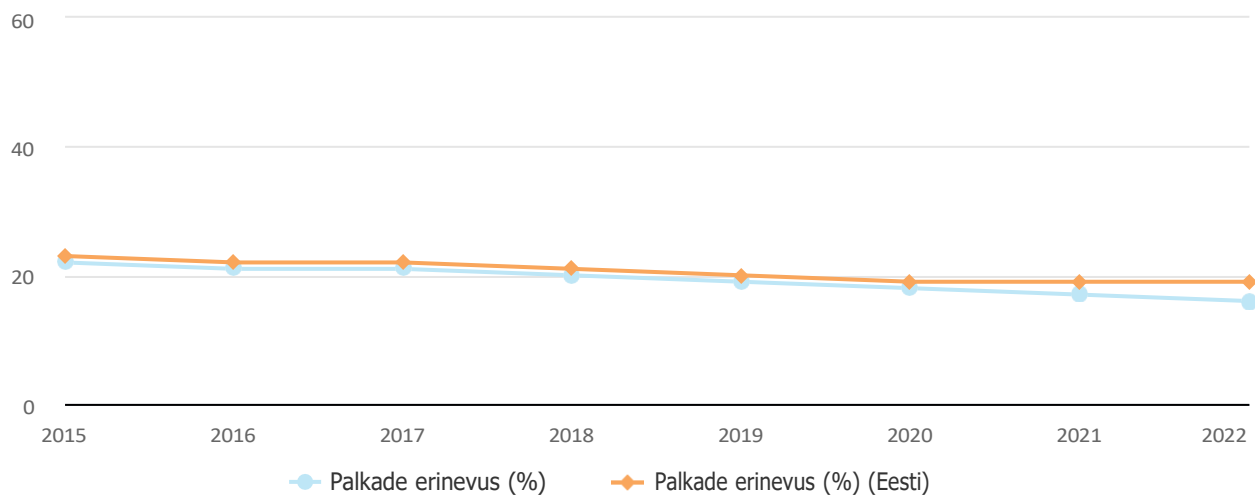
Analüüs

Pärnu linna palgatöötajate keskmine brutotulu on viimase seitsme aasta jooksul olnud kasvutrendis. 2022. a. oli keskmine brutotulu 1 402 EUR: meestel 1 534 EUR ja naistel 1 292 EUR, samas üle 200-eurone vahe meeste ja naiste töötasus on säilinud ning see vahe vaikselt kasvab. Kui 2015. a. oli see vahe 226 EUR, siis aastal 2022 on vahe 242 EUR.

Pärnu linna palgatöötajate brutotulu on olnud kogu võrreldava perioodi jooksul väiksem kui Eesti keskmine (Eestis 2022. a. 1 620 EUR). Kui aastal 2015 Pärnu linna ja Eesti palgatöötajate keskmise brutotulu vahe oli 113 EUR, siis aastal 2022 on see vahe juba 218 EUR.

Statistikaameti andmete alusel on Pärnu linn brutopalgasuuruse poolest olnud aastatel 2015-2022 8.-9. kohal võrreldes teiste Eesti linnadega. Kuna suvisel ajal Pärnu meelitab kohale rohkesti turiste ning sügis-talv-kevad on väiksem periood, siis suvel on kohalikel ettevõtjatel võimalus teenida rohkem.

1.4.3 Sooline palgalõhe

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Palkade erinevus (%)	22	21	21	20	19	18	17	16
Palkade erinevus (%) (Eesti)	23	22	22	21	20	19	19	19

Joonis 1.4.3.a Sooline palgalõhe. Meeste ja naiste kuukeskmise brutotulu erinevuse protsent aastate lõikes

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel ST004](#)

Analüüs

Pärnu linnas on meeste ja naiste palkade erinevus eurodes 2015-2022 a. jooksul küll vaikselt kasvanud (2015 - 226 EUR ning 2022 - 242 EUR), samas sooline palgaerinevus %-des väheneb. Kui aastal 2015 on meeste ja naiste palkade erinevus olnud 22%, siis aastal 2022 on see vahe juba 16%. Samas palkade erinevus Eestis on aastal 2022 olnud 19%, mis näitab et Pärnus see vahe on siiski väiksem.

Meeste palgad on kasvanud perioodil 2015-2022 3,2-6% aastas, naistel 3,9-6,9% aastas.

Selleks, et palgalõhe puuduks, peaks meeste senise palga säilimisel naiste palk tõusma tänasega võrreldes ca 16%.

1.4.4 Majanduslik aktiivsus

Tabel 1.4.4.1 Majanduslik aktiivsus. Aastate ja ettevõtte suuruse (mikro, väike, kesk, suur) lõikes

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mikroettevõtte (0-9 töötajat)	4624	4751	4745	4834	5035	5059
Väikeettevõtte (10-49 töötajat)	239	259	267	249	235	249
Keskettevõtte (50-249 töötajat)	32	37	40	38	38	36
Suurettevõtte (üle 250 töötaja)	4	4	4	4	5	5

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel ER032](#)

Analüüs

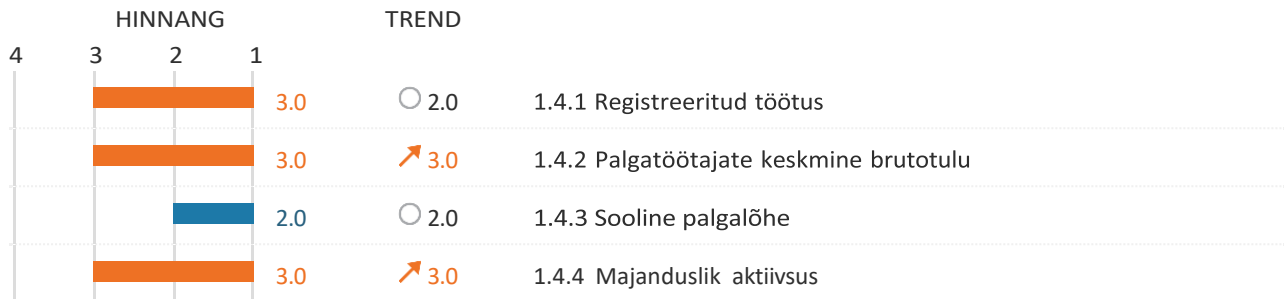
Pärnu linn on tänu kiiretele transpordiühendustele lihtsasti ligipääsetav. Kompaktne linn, kus töökohad, koolid ja lasteaiad asuvad lähedal. Nii Tallinna, kui ka Riia lähedus toob siia külalisi ka väljaspool kõrghooaega.

2022 a. seisuga oli Pärnu linnas registreeritud 5 349 ettevõtet.

Kõige aktiivsemalt on kasvanud mikroettevõtte (0-9 töötajat) arv. Kuue aastaga on lisandunud 435 ettevõtet.

Väike- (10-49 töötajat), kesk- (50-249 töötajat) ja suurettevõtete (üle 250 töötaja) arv on vaadeldavate 2017-2022 a. jooksul on vaikselt kasvanud. Suurettevõtteid on Pärnu linnas aastal 2022 kokku 5.

1.4 Tööturg. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Pärnu linna tööturule andev hinnang on pigem hea, kuigi sooline palgalõhe on jätkuval olemas.

Pärnu linn on kompaktne linn, kus töökohad, koolid ja lasteaiad asuvad lähedal. Tänu asukohale Riia ja Tallinna vahel ning kiiretele transpordiühendustele tuleb Pärnusse külalisi ka väljaspool kõrghooaega.

Ettevõtluse arendamiseks ja toetamiseks teeb Pärnu linn koostööd Pärnumaa Arenduskeskuse ning Forwardspace MTÜ-ga, kes on kõige suuremad Pärnu linna ettevõtluse arendajad. Igal aastal korraldatakse ettevõtlusnädalat ning valitakse ka aasta ettevõtet.

Konkreetsete sektorite toetamiseks toimuvad teema-üritused, nagu näiteks Restoranide nädal jms.

Tööturule sisenemiseks pakutakse erinevaid programme ja võimalusi:

- Pärnu linnas toimib noortegarantii tugisüsteemi projekt, see on toetus 13–29 a. noortele haridusteele naasmiseks ja/või tööturule jõudmiseks.
- Töötuna saab end arvele võtta alates 16 a. ning võtta osa Töötukassa poolt pakutavatest võimalustest, koolitustest ja programmidest.
- Alates 13 a. saab võtta osa karjäärinõustamisest.
- Pakutakse laialdaselt abi ja tuge vähenenud töövõimega inimestele.
- Ka pensionil olevatel inimestel on võimalik registreerida ennast töötuna arvele ning osaleda Töötukassa poolt pakutavates koolitustes.
- Kõigil, kes soovivad saada teadmisi tööturust, kandideerimisprotsessist ning töö valdkonna õigustest ja kohustustest, on olemas võimalus osaleda tööklubis.
- Töötuna arvel olevatele isikutele pakutakse ettevõtlustoetust, kui nad soovivad alustada oma
- äriaga. Töötukassa poolt pakutakse toetust ka tööandjale, kes võtab tööle vähenenud töövõimega, pikaajalise tööt, noore, või hiljuti vanglast vabanenud isiku.

TUGEVUSED

- Kompaktne keskuslinn, kus töökohad, koolid ja lasteaiad asuvad lähedal.
- Nii Tallinna, kui ka Riia lähedus toob külalisi ka väljaspool kõrghooaega.
- Pärnu linn on tänu kiiretele transpordiühendustele lihtsasti ligipääsetav.

NÕRKUSED

- Sooline palgalõhe on jätkuvalt olemas.
- Negatiivse iibe tõttu on tööealiste elanike osakaal on vähenemas.
- Raske on leida elamist terveks aastaks. Paljud elamispinnad üüratakse välja septembrist maini, mis teeb tööealise inimese kolimist Pärnusse keerulisemaks.

2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused

2.1 Turvaline elukeskkond

2.1.1 Nõuetele vastava joogiveega varustatus

Analüüs

Joogivee varustatuse kohapeal peab arvestama Pärnu linna asustusüksuse suurust, sademeveesüsteemide ulatust ning tihedat seost veekogudega. Pärnu linn on piirkond, kus ühisveevärgi- ja -kanalisatsiooniteenuse kui elutähtsa teenuse osutamisel on vajalik arvestada üleujutusohuga.

Pärnu linna ja lähipiirkondade joogivesi ammutakse Reiu ja Vaskrääma veehaardest läbi ühisveevarustuse, osavaldades on keskustes ja osades külakeskustes peamiselt ühisveevarustuse ja kanalisatsioonisüsteem, keskustest kaugemal saab elanikkond oma joogivee salv- või puurkaevudest. Osavaldades on vajadus kvaliteetsema joogivee järele, kuna ühisveevärgi torustikud on mõnel pool amortiseerunud ja vajavad rekonstrueerimist.

AS Pärnu Vesi tarnib tegevuspiirkonnas elutähtsa teenusena kõigile kvaliteedinõuetele vastavat joogivett.

Aastatel 2016-2020 on veetarbimine olnud kasvutrendis. Mõningane langus on toimunud 2020. a. peamiselt asutuste ja ettevõtete tarbimise vähenemisest tulenevalt COVID-19 põhjustatud pandeemiast.

Veetöötlusjaamas puhastatud vee kvaliteeti kontrollitakse enne selle suunamist linna ühisveevärki ning regulaarselt vastavalt Terviseametiga kooskõlastatud joogivee kontrollikavale ka linna veevõrgust.

2.1.2 Suplusvee kvaliteet

Analüüs

Terviseamet teostab regulaarset järelevalvet suplusvee valdkonnas ning kogub ja töötleb andmeid suplusvee kvaliteedinõuete vastavuse kohta. Enne hooaja algust saab Terviseamet Pärnu linna esindajaga kokku, et arutada saabuvat hooaega - mis on hästi, mis vajaks täiendamist ja parandamist. Kuu - paar nädalat enne rannahooaja algust vaatab Terviseamet randasid kohapeal üle.

Pärnu linnas on ameti järelevalve all Pärnu keskrand, Vana-Pärnu ja Mai supluskohad ning Raeküla rand.

Kõige keerulisem on olukord Raeküla ranna supluskohaga, mitme aasta jooksul klassifitseerub suplusvee kvaliteet jätkuvalt "halvaks", kuigi siamaani ei ole aru saada, miks veekvaliteet ei ole ujumiseks sobilik. Rannaküla rannale on kehtestatud alaline soovitus mitte supelda, kuid suplusvee kvaliteedi hindamiseks jätkatakse veekvaliteedi seiret.

Pärnu linnas Audru osavallas asuv Valgerand on läbi aastate olnud populaarne suvitus- ja supluskoht. Valgerand ei ole küll ametlik rand, kuid see on väga populaarne nii kohalike, kui ka Pärnu linna külaliste seas. Valgerannas samuti teostatakse suplusvee kvaliteedi kontrolli.

2.1.3 Uppunud ja veeohutusalane ennetustöö

Uppunud

Veeohutusalane ennetustöö

Hinnangud

Veekogude ohutus

Pärnus on 9 ametlikku supluskohta. Enamik randadest on valveta. Pärnu

rannas tegutseb rannavalve 1. juunist kuni 31. augustini. Populaarsete ujumiskohtade juures on veeohutuspüstakud veeohutust puudutava teabe ning päästerõngaga. Paraku kõik rõngad ei püsi püstakul kuni hooaja lõpuni. Päästeamet käib igaastaselt enne hooaja algust kõik supluskohad läbi, vaatab üle, mis on olukord ühes või teises ujumiskohas ning teeb omanikule ettepaneku, kui midagi on korrast ära.

Toetavad tegevused

Veeõnnetuste ennetamiseks korraldab Päästeamet erinevaid hooajalisi meediakampaaniaid ning viiakse läbi koolitusprogramme õpilastele ning teavitustegevust veekogude ääres.

Üksikute avalike ja mitte-avalike suplemiseks kasutatavate veekogude puhul on läbi mõeldud valvega seotud aspektid ning tagatakse regulaarset veekogude (sh nende ümbruse) heakorda ja hooldus. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Avalike ja mitte-avalike suplemiseks kasutatavate veekogude puhul on läbi mõeldud valvega seotud aspektid ning tagatakse regulaarselt veekogude (sh nende ümbruse) heakord ja hooldus. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

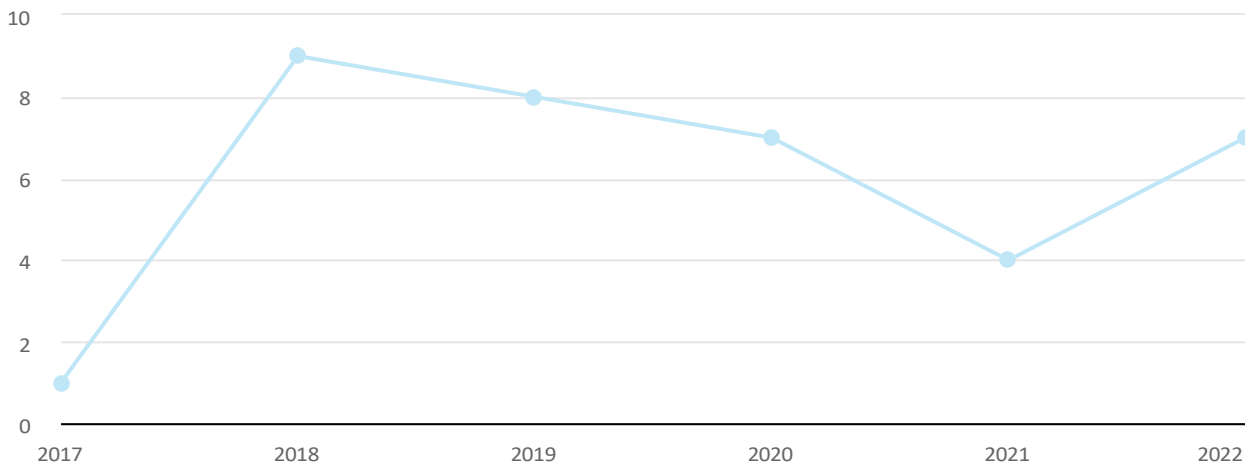
Analiüs

Pärnu on kuulus oma kaunite randade poolest, mida leiab maakonnast kümneid. Tänu madalaveelisele ning kiiresti soojenevale Pärnu lahele on Pärnu rannajoon üheks Eesti parimaks rannapiirkonnaks.

Läbi aegade on suurimaks ohuks joores inimesed veekogul ja veekogu ääres. Ennetusena on organiseeritud veeohutuspüstakud, rannahooajal rannavalve Pärnu rannas.

Veeõnnetuste ennetamiseks korraldab Päästeamet erinevaid hooajalisi meediakampaaniaid ning viiakse läbi koolitusprogramme õpilastele ning teavitustegevust veekogude ääres.

2.1.4 Tulekahjud

Joonis 2.1.4.a Tulekahjude koondarv

Allikad: [Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel TUL04](#), [Päästeameti statistika](#) (tulekahjus hukkunute info)

Tabel 2.1.4.1 Hoonetulekahjude koondarv ja tulekahjudes hukkunute arv.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tulekahjud kokku	1	9	8	7	4	7
Eluhoonetulekahjud	0	3	2	2	0	1
Tulekahjudes hukkunud	1	1	0	1	1	3

Allikad: Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel TUL04, Päästeameti statistika (tulekahjus hukkunute info)

Analüüs

Tulekahjude arv on Pärnu linnas vähenenud. Viimastel aastatel on tulekahjudes hukkunud keskmiselt 1 inimene aastas, 2019 a. oli see õnnelik aasta, kui tulekahjudes polnud ühtegi inimest hukkunud.

Tulekahjude ärahoidmiseks teeb Päästeamet väga head ennetustööd, korraldades erinevaid meediakampaaniaid ning viies läbi ohutuslaseid koolitusi nii õpilastele kui ka täiskasvanutele. Lisaks teostatakse tuleohutuslaseid nõustamisi kodudes. 2022 a. nõustati 1200 majapidamist.

Alates 2018 a. on Päästeamet koostöös kohalike omavalitsustega toetanud "Kodud tuleohutuks" projekti raames toimetulekuraskustes inimeste kodude tuleohutuks muutmist. Ennekõike on sihtgrupiks lasterikkad pered, üksi elavad eakad ja puuetega inimesed ning tegevusteks uute küttekollete ja elektrisüsteemide ehitamine või parandamine.

Sekkumismeetmena jagati 2021 a. pilootprojekti raames ka rasküttivad voodiriided majapidamistesse kus inimestel on harjumuseks suitsetada voodis.

Enamasti on tulesurmad seotud üksikelavate ning sotsiaalselt vähe toimetulevate inimestega, kelle elukombeid on keeruline muuta nii ennetuse kui sekkumiste seisukohast.

2.1.5 Tuleohutuse alane ennetustöö

Tuleohutuslase ennetustöö aspektid

Hinnangud

Tuleohutuse seire riskirühmade kodudes

Päästeamet nõustab lastega peresid kodunõustamise käigus. Mida rohkem tuleb omavalitsuselt sisendit soovitatavate aadresside näol, seda suurem on nende perede hulk nõustamiste hulgas.

Kasutuseta hoonete järelevalve

Linn täidab omale kuuluva kinnisvara ülevaatusel tehtud märkusi või ettekirjutusi. Tänavatel liikumine peaks olema inimestele ohutu ja turvaline. Pärnu Linnavalitsusel on õigus teha ettekirjutusi eraomandisse kuuluvate hoonete osas. Kõige äärmuslikul juhul on Pärnu Linnavalitsusel õigus teha ettekirjutus ohtliku ehitise likvideerimiseks, vajadusel rakendada sunnivahendeid ehitusseadustikust tuleneva riikliku järelevalve korras.

Toetavad tegevused

Päästeamet korraldab lasteaialastele (eelkooliealised) "Tulest Targem", algkooli lastele "Päästjatel külas" ning 6 klassi õpilastele "Kaitse end ja aita teist" (KEAT) koolitusprogramme.

Tuleohutuse seire ametnike koduviitide ajal ei ole süsteemne ning koostöö Päästeametiga vähene. Süsteemne kasutuseta hoonete järelevalve ei toimi. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Toimub süsteemne tuleohutuse seire ametnike koduviite ajal ja tihe koostöö Päästeametiga. Toimib süsteemne kasutuseta hoonete järelevalve. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

2022 a. oli tehtud ca 109 koolitus-, teavitustegevust 1828 inimesele (sh 1244 last).

Pärnu linnas, samamoodi nagu ülejäänud riigis, korraldab Päästeamet lasteaialastele (eelkooliealised) "Tulest Targem", algkooli lastele "Päästjatel külas" ning 6 klassi õpilastele "Kaitse end ja aita teist" (KEAT) koolitusprogramme.

Päästeamet nõustab lastega peresid kodunõustamise käigus. Mida rohkem tuleb omavalitsuselt sisendit soovitatavate aadresside näol, seda suurem on nende perede hulk nõustamiste hulgas.

Päästkeskus valib kodunõustamiseks eelkõige riskipiirkonnas asuvaid hooneid või ka vihjena saadud infot. Koostöös erinevate osapooltega teostatakse järelevalvet tuleohutuse tagamiseks kasutatavate teenuste üle. Tulekahjude ärahoidmiseks teeb Päästeamet väga head ennetustööd, korraldades erinevaid meediakampaaniaid ning viies läbi ohutuslaseid koolitusi nii lasteaia lastele, kooliõpilastele kui ka täiskasvanutele aasta läbi.

Täiskasvanute koolitused saab ettevõtete ja organisatsioonidega eraldi kokku leppida. Info ja töölehed kõikidele vanusegruppidele on Päästeameti veebilehel olemas ning on kättesaadavad allalaadimiseks ja kasutamiseks.

Päästeameti ja kohaliku omavalitsuse koostöö on hea.

2.1.6 Väärteod KOV'is

Tabel 2.1.6.1 Väärteod KOV's

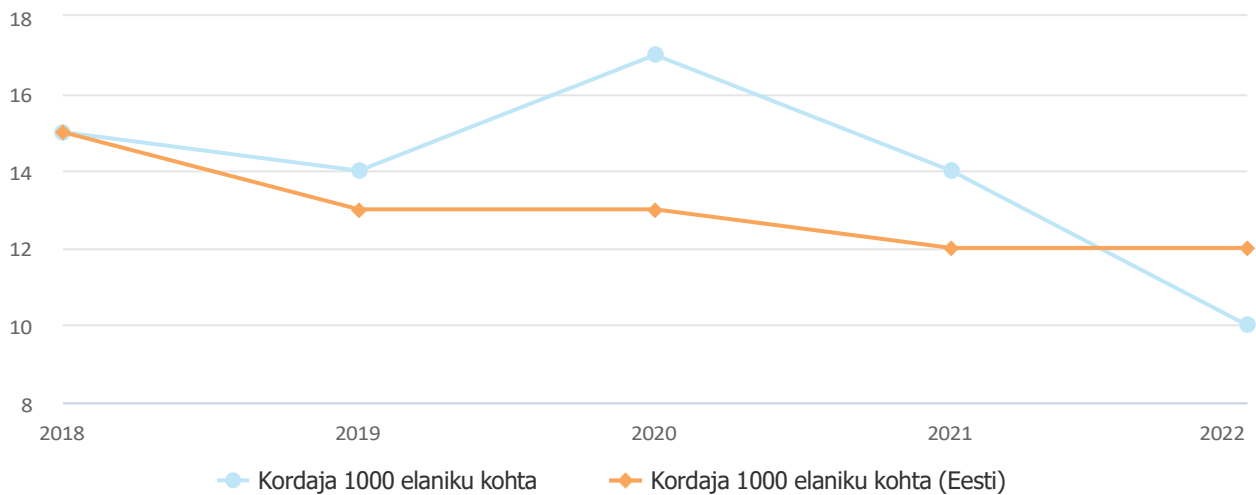
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Avaliku korra rikkumised (KarS § 262)	4614	3516	5353	4296	4585	4542
Alkoholiseaduse rikkumised	223	118	132	129	186	188
Alaealiste uimastite tarvitamisega seotud väärteod (sh alkoholiseaduse rikkumised, narkoväärteod (NPALS) ja tubakaseaduse rikkumised)	420	170	207	185	229	203
Joobes juhtimised (liikluseadus § 224)	159	173	216	180	187	230

Allikad: KOV

Analüüs

Politsei viib ise läbi kontrolltehinguid kauplustes ja meelelahutusasutustes, kus kontrollib koos alaealistega, kas neile alkoholi või tubakatooteid müüakse. 2022 a. viidi läbi 31 ja 2023 a. 25 kontrolltehingut.

2.1.7 Varavastased süüteod

	2018	2019	2020	2021	2022
Kordaja 1000 elaniku kohta	15	14	17	14	10
Kordaja 1000 elaniku kohta (Eesti)	15	13	13	12	12

Joonis 2.1.7.a Varavastased süüteod. Süütegude kordaja ("kokku") aastate lõikes

Allikad: [Politsei- ja Piirivalveamet](#),

Analüüs

Süütegude arv on viimasel viiel aastatel olnud nii tõusvas, kui ka langevas trendis. 2020 a. on viimase viie aasta jooksul olnud kõige süütegude rohke. Koroona-aasta piirangud ja töökohtade kinnipanekud mõjusid halvasti. 2021 a. on aga toimunud suur langus, mis jätkus ka 2022 a. ning on läinud Eesti keskmisest madalamale.

Veel on vara öelda, kas olukord läheb paremaks, varavastaseid süütegusid toimub siiski palju.

2.1.8 Süütegude ennetamine ja kahjude vähendamine

Kirjeldada, kas ja kuidas viiakse KOV-is ellu järgmisi tegevusi:

Hinnang

Turvaline avalik ruum

Pärnu linna avaliku ruumi planeerimisel lähtutakse vajadustest, investeringute kavast ja eelarve suuruselt. Tänavate rekonstrueerimisel või uute tänavate loomisel mõeldakse nii liikluse mugavusele (sõidutee autodele, jalg- ja jalgrattateele), kui ka tänavavalgustusele, sademevee juhtimisele jms. Parkimise nõuetest kinnipidamise järelevalve teostamisega tagame ohutuma ja sujuvama liikluse nii linnaelanikule kui külalisele. Ohutud kergliiklus- ja kõnniteed tagavad turvalise liikluse jalakäijatele, jalgratturitele ja liikumiskustega isikutele. Liikluskorralduse planeerimisel ja kehtestamisel arvestatakse ohutu ja säästliku liikumise põhimõtetele, liikluse planeerimisel arvestatakse kõigi liiklejate gruppidega erinevad sõidukid, jalakäijad, kergliikurid, ka

liikumiskustega liiklejatega.

Teenused

STEP-programm aitab 16-29-aastaseid õigusrikkumise taustaga noori tööle ja õppima asumisel. STEPiga võimalik liituda noortel üle Eesti, kes vajavad tuge ja abi töö- või õppekoha leidmisel. Pärnu osaleb ka "Ringist välja" pilootprojektis. See on ennetava meetmena rakendatav mudel, millega toetatakse noort, kellel esineb keskmise või kõrge tasemega riskikäitumist.

Toetavad ennetustegevused

Pärnus toimib riskilaste ja -noorte kaasamine huviharidusse ja -tegevusse läbi süsteemse kaasamise ja osalemise soodustamisega.

Avaliku ruumi turvalisuse analüüsimine ei ole järjepidev. Toetavate teenuste tagamine ei ole läbi mõeldud ega korraldatud. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Toimub järjepidev avaliku ruumi turvalisuse analüüsimine ja vajadusel reageerimine. Läbi on mõeldud toetavate teenuste korraldus ja vajadusel tagatakse teenus. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Pärnus toimib heal tasemel alaealiste õigusrikkujatega seotud spetsialistide koostöövõrgustik. Ühise koostööna korra- ja ohukaitsestruktuuridega tagatakse turvalisus kogu linna territooriumil. Viiakse läbi politsei, kohaliku omavalitsuse ja erinevate jõustruktuuride töötajate ühisreide. Politsei ja Päästeameti poolt korraldatavad loengud, õppepäevad, üritused ning teavitused muudavad elanikkonna teadlikumaks ohuolukordades ja kriisisituatsioonides käitumisel. Hästi on edenenud Pärnu Linnavalitsuse, politsei ning Lääne päästkeskuse koostöö. Pärnus toimib riskilaste ja -noorte kaasamine huviharidusse ja -tegevusse läbi süsteemse kaasamise ja osalemise soodustamisega.

Ennetavat mõju omab ka linnas kehtestatud alkoholsete jookide müügi piirang öisel ajal, mis aitab vähendada alkoholi liigtarbimist ja sellest tulenevaid avaliku korra rikkumisi. Järelevalve teostamine erinevate õigusaktide nõuete täitmise üle tagab linnaelanike parema infovälja kehtivatest nõuetest ning aitab süütegude toimepanemist ära hoida. Kontrollitakse nii riiklikul tasandil reguleeritud kui ka volikogu poolt määrustega kehtestatud nõuetest kinnipidamist (nt avalikus kohas käitumist, parkimise nõuete täitmist jms).

Pärnu linnavalitsusel on olemas kriisi lahendamise plaan.

Pärnu linn panustab ohutu ja turvalise linnaruumi loomisesse.

2.1.9 Perevägivalda/lähisuhtevägivalda käigus toime pandud kuriteojuhtumid

Tabel 2.1.9.1 Perevägivalda/lähisuhtevägivalda käigus toime pandud kuriteojuhtumid. Registreeritud KarS § 121 lg 2 p 2 kuritegude arvud

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lähisuhtevägivalda käigus toime pandud kuriteojuhtumid	89	164	149	118	111	123

Allikad: Politsei- ja Piirivalveamet (andmepäring)

Analüüs

Lähisuhtevägivalla juhtumite puhul reageerib sündmusele üldjuhul patrullpolitseinik ning 3-10 tööpäeva jooksul (oleneb riski astmest) teostab järelekontrolli piirkonnapolitseinik, vajadusel koos lastekaitse, ohvriabiga. Tegevuste eesmärk on olukord lahendada selliselt, et lähisuhtevägivalla juhtumid enam ei korduks. Koos perega planeeritakse ka erinevaid sekkumisi. Ohver saab tuge ka ohvriabilt, kui ta seda soovib. Lisaks on Pärnus käivitunud Marac (Multi-Agency Risk Assessment Conference) mudel. Marac on koostöövõrk, mille abil spetsialistid aitavad tõsiselt vägivaldale kogevatel täiskasvanutel ja nende alaealistel lastel katkestada lähisuhtevägivalla ring.

Maracis teevad koostööd erinevad spetsialistid (nt ohvriabi, politsei, prokuratuur, KOV, meditsiinivaldkond, tugikeskus jne).

Lisaks avati ka Pärnus 2022 sügisel lastemaja seksuaalselt väärkoheldud laste abistamiseks. Lisaks on loodud Lääne prefektuuris lastekaitsegrupp, kes tegeleb antud teemade menetlemisega.

Vägivallast tingitud traumakogemused võivad mõjutada laste õppetulemusi, käitumist koolis, vaimset tervist ja üldist toimetulekut. On oluline, et lastega töötavad spetsialistid oskaksid märgata abivajavat last ja sekkuda olukorra lahendamisse. Haridusasutuses tuleb vägivallaennetust ellu viia õppetöoga lõimituna nii, et lasteaias käiv laps, kui ka õpilane omandaks eluoskused ja vägivaldale taunivad hoiakud parimal moel.

Haridusasutuses toimuvaid konflikte (nt õpilaste vahelisi või õpilane-õpetaja) võiks osata lahendada ka kooli tugispetsialistid. See hoiaks ära suuremad konfliktid, mis omakorda väljuvad õppeasutusest. Kui konflikt saaks kiire lahenduse ei traumeeriks see nii palju õpilast, ta soovib käia koolis ja tunda sellest rõõmu.

2.1.10 Perevägivalla/lähisuhtevägivalla ennetamine

Palun kirjelda järgmisi aspekte

Hinnangud

Ennetavad teenused

Pere- ja lähisuhtevägivalla ennetamiseks on väga oluline tugeva võrgustiku olemasolu, mis ühendaks omavahel erinevad valdkonnad ja tugiteenused. Läbi MARAC võrgustiku tagatakse professionaalne abi lähisuhtevägivalla ohvritele. Pärnu linnas pööratakse tähelepanu ennetavatele teenustele, sh pakutakse lasteaedades ja koolides erinevaid programme ja meetodikaid: vanemlusprogramm "Imelised aastad", kiusamisvaba kool (KiVa), käitumisoskuste mäng VEPA, "Suur Sõber Karu" programm. Lisaks pakutakse erinevaid nõustamisteenuseid sh pereteraapiat, psühholoogilist nõustamist, individuaalteraapiat, kogemusnõustamist jms.

Tugi abivajajatele

Pärnu linnal on aktiivne koostöö ja hea infovahetus politsei, vaimse tervise keskuse, õppenõustamiskeskuse, laste ja noorte tugikeskusega jt, kellega tehakse ühiseid projekte. Väljakutseks on suur töökoormus sotsiaal- ja siseturvalisuse valdkonnas, mistõttu ei suudeta ennetusele pöörata piisavalt tähelepanu.

Toetavad tegevused

Abivajajad saavad pöörduda omavalitsusesse, ohvriabisse, Pärnu Naiste Tugikeskusesse, Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskusesse.

Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Ennetavaid teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Edukas vägivallaennetus eeldab valdkonnaüleseid kokkuleppeid ning ühiseid sihte ja tegevussuundi. Uuringute järgi on perevägivald varjatuim vägivalla vorm, seega on oluline märkamine ja sekkumine, et jõuaksime kõigi abivajajateni.

2.1.11 Inimkannatanutega liiklusõnnetused

Analüüs

On näha Pärnu linnapildi muutust uute liiklusvahendite tulekuga. Pärnu linna statistika näitab, et, kui inimkannatanutega liiklusõnnetused jalgratturi osalusel on viimastel aastatel veidi langenud, siis jalakäijatega on veidi tõusnud. Kuni 2021. a on elektritõukeratta ja tasakaaluliikuri juhid arvatud jalakäijäte hulka.

Elektritõukerataste ja tasakaaluliikurite tulekuga on näha, et need transpordivahendid muudavad linnaruumi liiklemist ohtlikumaks. Selliste vahendite kasutajad on mõnikord tähelepanematud, nende liikumine võib olla ettearvamatu ja kiirused suured.

Analüüsides Pärnu linnas toimunud inimkannatanutega liiklusõnnetusi perioodil 2018-2021 võib öelda, et põhilised liiklusõnnetuste toimumiskohad on keskuslinna suuremad ristmikud, kus on aktiivne liiklemine ja vahest liiklejad ei arvesta teineteisega. Reeglina saavad seal vigastada jalakäijad ning jalgratturid. Autoga liikumise puhul on kõige rohkem õnnetusi suurematel ristmikutel. Kuna linnavahel on kiirused suhteliselt madalad, siis inimkannatanutega liiklusõnnetuste arv on olematu.

2.1.12 Tabatud joobes sõidukijuhid

Analüüs

Tabatud joobes sõidukijuhtide arv on stabiilne, kuid jätkuvalt päris kõrge. 2017-2022 a. lõi kes kõige suurem tabatud joobes sõidukijuhtide arv oli 2022. a. - 322 juhti. 2017. a. aga oli kõige väiksem - 230 juhti.

Probleemiks on ka erinevate ainete joove, mida ei ole võimalik kiirmeetoditel tuvastada. Politsei teeb regulaarselt reide joobes juhtide tuvastamiseks.

2.1.13 Liiklusohutuse alane ennetustöö

Liiklusohutuse alane ennetustöö

Hinnangud

<u>Liiklusohutus lasteasutuste ümbruses</u>	Augustis korraldab PPA lasteasutuste ümbruste vaatlusi, et selgitada välja ohtlikud ja korrastamist vajavad sõidu/kõnniteed ning parklad. Info edastatakse KOVile.
<u>Toetavad ennetustegevused</u>	Septembris ja oktoobris korraldatakse 1 klassi minevatele õpilastele liiklusloengud. Muud liiklusalased tegevused (nt kiiruse mõõtmine, turvavarustuse kontrollimine jne) toimuvad aastaringelt.

Õnnetusjuhtimite ennetamiseks tehakse toetavaid tegevusi nii Päästeameti, kui ka PPA poolt. Erinevad kampaaniad on suunatud kõikidele vanusegruppidele.

Pärnu linn on pindala poolest Eesti kõige suurem linn, kus kasutatakse aktiivselt era- ja ühistranspordiga liikumist. Seega pidevalt tegeletakse uute projektide ja planeeringutega, arvestades nii keskkonna, kui ka liiklejate vajadusi.

Elanike rahulolu-uuring näitab, et elukeskkonna ja avalik linnaruumiga on rahul 90% Pärnu linnaelanikest.

TUGEVUSED

- Õnnetusjuhtumite vähendamiseks ja ennetamiseks tehakse toetavaid tegevusi nii Päästeameti, kui ka PPA poolt.
- Elanike rahulolu-uuringu järgi on elukeskkonna ja avaliku linnaruumiga on rahul 90% linnaelanikest.
- Hästi on edenenud Pärnu Linnavalitsuse, PPA ning Lääne päästekomando koostöö.

NÕRKUSED

- Vajadus ennetustöö järgi, mis hõlmaks kõiki liikluses osalejaid, eriti pöörates tähelepanu viimastel aastatel järjest populaarsemateks saanud elektrilistele tõukeratastele, aga ka joores sõidukijuhtide arvu vähendamiseks.
- Varavastaseid süütegusid toimub jätkuvalt palju.
- On jätkuvalt vajadus ennetustöö järgi, selleks et alaealiste õigusrikkumiste arv oleks nullilähedane.

2.2 Elukeskkond ja planeeringud

2.2.1 Ühistranspordi korraldus

Ühistranspordi korraldus

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnu bussiliikluses kasutusel 1 - 3 aasta vanused keskkonnasõbralikud gaasibussid. Kasutusele on võetud kogu Pärnumaad hõlmav ühistranspordi ühtne pileti- ja infosüsteem, mis võimaldab kasutada erinevaid busse.

Rahastusmudel

Pilet on võimalik mugavalt osta internetist, nagu ka laadida sõidukaardi peale raha.

Inimkesksus

Pärnu linna peatustes on infotabloodel häälteavitus pimedatele ja vaegnägijatele saabuva liini numbrist (tablool saab häälteavitus aktiveerida postil asuva nupuga, erivajadusega inimene oma puldist). Bussides on infotabloo ja häälteavitus peatustest.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Rahulolu uuringu järgi Pärnu keskuslinna ühistransporditeenuse hinnangutes ollakse valdavalt rahul. Osavaldade vaates on Paikusel keskmisest kriitilisemate hinnangutega järgmised aspektid: piletiostu mugavus, sõiduinfore kättesaadavus, ligipääs ühistransporti, liinide omavaheline ühenduvus, väljumiste sagedus ning varahommikused ja hilisõhtused väljumised. Tõstamaal on keskmisest enam probleemiks bussipeatuste varustatus ootekodadega. Audrus spetsiifilist kriitikat üheski aspektis ei ole.

2.2.2 Koolitranspordi korraldus

Koolitranspordi kasutavate õpilaste arv

Koolitranspordi korraldus

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Koolibussi kasutas 2022-2023 õppeaastal 100 õpilast. See arv, kes vajab koolitransporti, on kindlasti veelgi suurem, kuna paljud lapsevanemad viivad omi lapsi kooli autodega.

Rahastusmudel

Kõikidele Audru ja Tõstamaa osavalla õpilastele on õpilastransport tasuta. Kõikidele õpilastele on ühistransport tasuta ka linna piires, õpilased

valideerivad bussides elektroonilise õpilaspiletiga.

Inimkesksus

Peatused on vastavalt õpilaste elamiskohtadele, et oleks turvaline transporti kasutada ka külmal ja pimedal ajal. Õpilasvedu toimub osavalla piirides, nii et õpilased jõuaksid osavalla koolidesse õigeaegselt.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Pärnu linnas enamik kooliõpilastest jõuab kooli jalgsi, jalgratta, auto või ühistranspordiga. Erivajadustega lastel on võimalus kasutada sotsiaaltransporti.

Koolitransporti kasutavad Audru ja Tõstamaa osavaldade õpilased.

Osavaldade liitumisega Pärnu linnaga aastast 2018 on haridusosakond viinud läbi Audru ja Tõstamaa õpilasvedude hankeid. 2020-2022 a. valmistas Pärnu linna haridusosakond ette 2-aastase hanke; 2022-2023 õppeaasta oli 1 aastane hange. Ja 2023-2026 on 3-aastane hange.

Aastate lõikes on summad suurenenud.

2020-2021 ja 2021-2022 õppeaastal oli kilomeetrite päevane maht alla 500 km päevas, siis 2022-2023 õppeaastal oli üle 500, so 538 kilomeetrit päevas Audru ja Tõstamaa kokku.

2022-2023 õppeaastal oli Audru ja Tõstmaa osavalla peale kokku 92 501 kilomeetrit summas 168 000 eurot.

2.2.3 Avaliku ruumi ligipääsetavus ja heakord

Avalike ruumide ligipääsetavuse erinevad aspektid

Hinnangud

Tark planeerimine

Eesti Vabariigis on kehtestatud erinevad nõuded ja normid erinevatele elanikkonna segmentidele, millega uute hoonete ehitamisel või olemasolevate rekonstrueerimisel peab arvestama. Uued hooned ja tänavad ehitatakse lähtuvalt ligipääsetavuse tingimustest. Olemasolevate hoonete ja tänavatega on muresid rohkem, kuna nende ümbertegemine on aega- ja rahanõudev tegevus.

Turvalisus ja heakord

Autoga liiklejaid võiks olla vähem ning rattureid ja jalakäijaid rohkem. Sel juhul oleks linnaruumis palju kindlam ja turvalisem liigelda ning kõik teenused oleksid kõikidele paremini ligipääsetavad.

Inimkesksus

Kindlasti peab arvestama ka ühistranspordi, kergliiklusteede, laste liikumise ja liikumisraskustega inimestega. Tasub meeles pidada, et haldusreformi järgselt Pärnu linn ühines Audru valla, Paikuse valla ja Tõstamaa vallaga, moodustades ühise omavalitsusüksuse Pärnu linn. Kergliiklusteede võrgustik peab olema võrdselt arendatud kõikides Pärnu linna osades, et nende vahel oleks mugav, kiire ja turvaline liiklemine.

Avaliku ruumi ligipääsetavuse hindamine ei ole regulaarne ega süsteemne. Planeerimisel ei ole läbivalt arvestatud erivajadustega. Turvalisuse ja heakorra tagamisega esineb sageli probleeme.

Avaliku ruumi ligipääsetavuse hindamine on regulaarne ja süsteemne. Läbivalt on arvesse võetud erinevaid vajadusi (nt lapsevanker, ratastool, nägemispuudega inimesed jne), mis arvestavad muuhulgas elanike arvamusega. Turvalisus ja heakord on tagatud.

Analüüs

Seadusega on ettenähtud erinevaid nõudeid ja norme, millega hoonete, teede, sadamate ja muu taristu ehitamisel peab linn arvestama.

Pärnu linn on roheline linn: kogu linnast on tervelt viiendik kaetud parkide, haljasalade, puisteede ja teiste rohealadega. Pärnu linnas on kokku 23 parki keskuslinnas, mõisapark Audrus ja ka mõisapark Tõstamaal. Lisaks on nii keskuslinnas, kui ka osavallades rohealad ning matka- ja terviserajad.

Jõe- ja merelinna seisusele kohaselt pakub Pärnu mitmel moel vee peal liikumise võimalusi. Kergliiklusteede võrgustik on väga hästi arendatud ning pakub mugavat liikumist jalgratturitele ja jalakäijatele.

Linnas on mitu mänguväljakut, välijõusaalid, koerte jalutusväljakud. Pärnu liigub selles suunas, et vähendada autode arvu linnatänavatel. Sel juhul linnaliiklus oleks rahulikum ja ohutum.

Avalikus linnaruumis võiks olla ka jõusaale puuetega inimestele ja rohkem avalikke tualette, mis on ligipääsetavad ka liikumisraskustega inimestele.

2.2.4 Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavad tegurid

Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavate tegurite hindamine

Hinnangud

Tark planeerimine

Politsei viib ise läbi kontrolltehinguid kauplustes ja meelelahutusasutustes, kus kontrollitakse koos alaealistega, kas neile alkoholi või tubakatooteid müüakse.

Ravi- ja nõustamisteenused

Pärnu Haigla psühhiaatria kliinik koosneb kahest osakonnast: statsionaarne ja ambulatoorne osakond ning pakub alkoholitarvitamise häire ravi programmi, mille üheks osaks on alkoholitarvitamise häire ravi teenuse osutamine.

Toetavad tegevused

Ruumis või teatud aladel suitsetamise keeld, arvestades tubakaseadusest tulevate piirangutega.

Alkoholi- ja tubakatarvitamise ennetamise ja vähendamise tegevusi ei tegeleta järjepidevalt. Ei viida ellu testostlemisi. Ravi- ja nõustamisteenuste korraldus ja kättesaadavus ei ole läbi mõeldud. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Alkoholi- ja tubakatarvitamise ennetamise ja vähendamise tegevusi tegeletakse läbimõeldult ja järjepidevalt. Viiakse ellu regulaarseid testostlemisi. Läbi on mõeldud ravi- ja nõustamisteenuste korraldus ja tagatud vajadusel kättesaadavus. Toetavad tegevused on järjepidevad ja süsteemsed.

Analüüs

Politsei viib ise läbi kontrolltehinguid kauplustes ja meelelahutusasutustes, kus kontrollitakse koos alaealistega, kas neile alkoholi või tubakatooteid müüakse. Nii nagu on kirjas ka alkoholipoliitika eesmärkides on KOV-il suur roll selle teema eestvedamisel. Momendil aga on jäänud see väga tahaplaanile. Omavalitsuses puudub kindel tegutsemisplaan, kuidas vähendada alkoholi tarvitamist, kui ka kättesaadavust. 2022 sügisest on Pärnus piiratud meelelahutusasutustes alkoholi kättesaadavust öisel ajal, mis on tegevuste alguseks päris hea.

Suureks probleemiks narkootiliste ainete tarvitamisele alaealiste seas on ka erinevate elektrooniliste ehk e-sigarettide tarvitamine. Millist mõju need alaealiste tervisele avaldavad ei ole veel teada. Kui nende noortega vestelda, kes on politseile erinevate ainete ja e-sigareti tarvitamisega vahele jäänud on tihti selgunud, et tegelik probleem on hoopis mujal, perekond ei toeta/ei mõista (lisaks lähisuhtevägivalla juhtumid kodus), koolis keerulised suhted õpetajatega, õpiedukus langeb, mis tekitab uusi probleeme. See kõik tekitab ka vaimseid probleeme, mille tõttu aina rohkem lapsi vajab abi.

2.2.5 Toitumist ja liikuvat eluviisi mõjutavad tegurid

Toitumist mõjutavad tegurid

Hinnangud

Tark planeerimine

Pärnu Linnavalitsus koostöös Pärnumaa Arenduskeskusega on alustanud aastal 2020. koolide menüüde analüüsimisega ning 3 aastat hiljem on jõudnud ka koolidesse kohapeale, et maitsta ja hinnata pakutava koolitoidu kvaliteeti ja vastavust kehtestatud normidele. Pärnu Linnavalitsus korraldab ka toitlustuse koolidele ja lasteaedadele. MTÜ Pärnu Horisont korraldab sooja toidu kojukannet.

Nõustamisteenused

Tänu Pärnu maakonna rahvatervise koordinaatorile on nii kooli, kui ka lasteaia kokkadele korraldatud koolitusi ja õppereise, et tutvustada tervislikke alternatiive ja mahetooraine võimalusi.

Toetavad tegevused

Pärnu maakonna koolinoortel on võimalus võtta osa tervislike toitade videoretseptide konkursist. Konkursi eel toimub seminar, kus noortele antakse näpunäiteid tervislikust toitumisest, kuidas koostada retsepti, valida toorainet ja arvutada kogused ning näpunäiteid videote valmistamiseks.

Allasutustes ei tegeleta järjepidevalt toitlustuse kvaliteediga.

Nõustamisteenuse korraldus ei ole läbi mõeldud ega tagatud. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Allasutustes tegeletakse järjepidevalt toitlustuse kvaliteediga.

Nõustamisteenuse korraldus on läbi mõeldud ja vajaduselt tagatakse. Toetavad tegevused on järjepidevad ja läbimõeldud.

Liikumist mõjutavad tegurid

Hinnangud

Tark planeerimine

Pärnu on roheline linn: kogu linnast on tervelt viiendik kaetud parkide, haljasalade, puiesteede ja teiste rohealadega. Siin on suurepäraseid võimalused jalgratta- ja rulluisusõiduks, jalutajatele ning tervisesportlasele. Kevadest sügiseni tegutseb linnas arvukalt erinevaid rattalaenutusi.

Turvalisus ja heakord

Linnaruum on pidevalt arengus. Renoveeritakse olemasolevaid ja tehakse uusi kergliiklusteid.

Toetavad tegevused

Pärnu linnas on palju liikumisvõimalusi nii keskuslinnas, kui ka osavaldades: 70 km jalgrattateid, erinevad matka- ja terviserajad, surf, discgolf, paintball, seltskonnamängud, välispordiväljakud, suusarajad, uisuväljak.

Avaliku ruumi planeerimisel ei arvestata muudatuste mõju igapäevasele liikumisele. Turvalisus ja heakord liikumist toetaval taristul ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Avaliku ruumi planeerimisel arvestatakse muudatuste mõju igapäevasele liikumisele. Liikumist toetava taristu turvalisus ja heakord on tagatud. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Tasakaalustatud ja mitmekesine toit ning liikumine on kaks hea enesetunde alustaladest. Tasakaalustamata ja ühekülgse toitumise puhul kannatab organismi talitlemine ja see võib viia tõsiste haigusteni. Vähesel liikumisel tagajärjel nõrgeneb meie lihaskond, suureneb tõenäosus südame- ja veresoonkonna haigustesse haigestumiseks. Lisaks on tasakaalustamata toitumise ja vähesel liikumisel üheks tagajärjeks kaaluprobleemid, mis võivad näiteks viia tagakiusamisest või eraldumisest tingitud vaimse tervise probleemideni.

Pärnu linnas on väga palju erinevaid võimalusi aktiivseks liikumiseks nii soojal, kui ka külmal ajal.

Aktiivselt panustatakse laste ja noorte tervislikku toitumisse lasteaedades ja koolides, kuid rohkem peab tähelepanu pöörama ka lastevanemate harimisele.

2.2 Elukeskkond ja planeeringud. Kokkuvõte

HINNANG				TREND		
4	3	2	1			
	█			3.0	↗ 3.0	2.2.1 Ühistranspordi korraldus
	█			3.0	○ 2.0	2.2.2 Koolitranspordi korraldus
	█			3.0	↗ 3.0	2.2.3 Avaliku ruumi ligipääsetavus ja heakord
	█			3.0	○ 2.0	2.2.4 Alkoholi ja tubakatarvitamist mõjutavad tegurid
	█			4.0	○ 2.0	2.2.5 Toitumist ja liikuvat eluviisi mõjutavad tegurid

Kokkuvõte:

Pärnu linn on hubane linn mere ääres. On loodud tingimused nii mõnusateks jalutuskäikudeks, kui ka aktiivseks aja veetmiseks. Liikumine jalgsi või jalgrattaga muutub järjest paremaks nii keskuslinnas, kui ka osavaldades. Küll on aga veel arenguruumi, et jalgrattaga liikumine oleks täiesti ohutu.

Hetkel ei ole pööratud piisavalt tähelepanu liikumisraskustega inimestele, liikumine on kohati raske. Küll on aga olemas sotsiaaltransporditeenus, mis on mõeldud töö- ja koolis käimiseks, avalike teenuste kasutamiseks või muudeks igapäevaeluks vajalike toimingute teostamiseks.

Mitmekorrustelistes majades puuduvad liftid, mis teeb liikumisraskustes ja vanemaealistel inimestel elu keerulisemaks.

Pärnus võiks olla rattaringlus, mis aitaks Pärnul liikuda keskkonnasõbraliku linna tiitli poole, vähendaks heitgaaside ja müra reostust ning oleks lastele, vanematele inimestele ja ka linna elanikele ja külalistele ohutum paik elamiseks ja liikumiseks.

TUGEVUSED

- Ühised sõidupiletid ja -soodustused Pärnu linna ja maakonnaliinide vahel ning keskkonnasõbralikud gaasibussid.
- On loodud tingimused nii mõnusateks jalutuskäikudeks, kui ka aktiivseks aja veetmiseks (tervise- ja liikumisrajad, pargid, jalgratta- ja kergliiklusteed, spordiväljakud, mänguväljakud).
- On tagatud ravi- ja nõustamisteenuste korraldus ja kättesaadavus.

NÕRKUSED

- Suureks probleemiks narkootiliste ainete tarvitamisele alaealiste seas on ka erinevate elektrooniliste ehk e-sigarettide tarvitamine.
- Ühistranspordi ligipääs, liinide omavaheline ühenduvus, väljumiste sagedus osavaldades.
- Avalikus linnaruumis võiks olla ka jõusaale puuetega inimestele ja rohkem avalikke tualette, mis on ligipääsetavad ka liikumisraskustega inimestele.

2.3 Osalusvõimalused

2.3.1 Aktiivne kogukond ja kaasamine

Kodanikeühenduste arv

Kodanikuaktiivsuse toetamine

Hinnangud

Tark planeerimine

Pärnu linna toimuvate tegevuste kohta leiab informatsiooni Pärnu linna veebilehelt ja ka Facebook-i lehelt. Korraldatakse kohtumisi linnaelanike ja linnavalitsuse liikmete vahel, et jagada infot või arutada tähtsamaid teemasid.

Toetavad tegevused

Peetakse meeles aktiivseid kodanikke, füüsilisi isikuid, nii suuri, kui ka väikeseid ettevõtjaid. Neid tänatakse aukirja, tänukirja, aukodaniku, vapimärgi, teenetemärgi üleandmisega või aasta tiitli tunnustusega.

Kogukonna ja kodanikeühenduste kaasamine kohaliku elu korraldamisesse ja strateegilisse planeerimisse ei ole järjepidev ega tulemuslik. Toetus ja koostöö on vähene. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ○ ●
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Kogukonda ja kodanikeühendusi kaasatakse järjepidevalt ja tulemuslikult nii kohaliku elu korraldamisesse kui strateegilisse planeerimisse. Tagatud on pidev tugi ja toimub tihe koostöö. Toetavad tegevused on järjepidevad ja läbimõeldud.

Analüüs

Pärnu linna toimuvate tegevuste kohta leiab informatsiooni Pärnu linna veebilehelt ja ka Facebook-i lehelt. Peetakse meeles aktiivseid kodanikke, füüsilisi isikuid, nii suuri, kui ka väikeseid ettevõtjaid. Neid tänatakse aukirja, tänukirja, aukodaniku, vapimärgi, teenetemärgi üleandmisega või aasta tiitli tunnustusega. Aasta tiitleid jagatakse erinevates valdkondades - sotsiaal-, kultuuri-, haridus-, spordivaldkondades. Väärtustatakse kõiki, kes on teinud märkimisväärse panuse, mis on positiivselt mõjutanud nii Pärnu linna arengut ja mainet, kui ka linna elanikke.

Pärnu linnavalitsuse ja Pärnu Postimehe koostöös viiakse läbi aasta parima teo konkursi. Kandidaadiks võib olla mõni jooksva aastal valminud objekt, sündmus, aktsioon või algatus, mis rõõmustas, äratas laiemat tähelepanu, aitas midagi paremaks muuta või jäi lihtsalt oma erakordsusega lõppeval aastal hästi meelde.

Eraldi kategooriana on õpilaspriimid, millega tunnustatakse andekaid, aktiivseid ja silmapaistvaid Pärnu linna õpilasi ning noorsootöös osavõttes või noorteühenduses tegutsevaid noori.

Kuna Pärnu linn koosneb ka Audru, Tõstamaa ja Paikuse osavaldadest, siis omistatakse ka vastava osavalla vapimärk isikule, kes oma tegevusega on oluliselt kaasa aidanud osavalla arengule või elanike heaolule, saavutanud tähelepanuväärseid tulemusi või üldise tunnustuse kultuuri, hariduse, majanduse, eestluse jmt edendamisel.

Pärnu linn hindab ja korraldab pidulikku vastuvõttu ka nendele paaridele, kellel on jooksva aastal täitunud või täitumas 50 või 60 abieluaastat.

Lisaks tunnustustele on linna kodanikel võimalik informeerida heakorraprobleemist. Selleks on ettenähtud kaart, millele saab ligi läbi Pärnu linna kodulehte.

Igal aastal on võimalik võtta osa Pärnu linna kaasava eelarve ideede esitamisest. Oodatakse ideid nii füüsilistelt kui ka juriidilistelt isikutelt. Eelarve jaguneb nii, et ideid saab teostada nii keskuslinnas, kui ka igas osavallas.

Pärnu kodulehel on avalikult olemas nii telefoninumber, kui ka e-posti aadress, et linnakodanikud saaksid võtta ühendust neid huvitavatel teemadel. Samuti on võimalik broneerida aega soovitud ametniku juurde.

2.3.2 Kohalik kultuurielu

Kohaliku kultuurielu erinevad aspektid

Hinnangud

<u>Nõudlus ja pakkumine</u>	Pärnus saab nautida rikkalikku kultuurielu. Festivalid, näitusesaalid, teater, kontserdimaja, kino, muuseumid ja avatud kultuurikeskused pakuvad alati põnevaid elamusi. Pärnus toimub aastaringselt sadu erinevaid sündmusi. Suuremad festivalid ja üritused toimuvad tavapäraselt suvel, kuid mitmed ägedad sündmused leiavad aset ka väljaspool suveperioodi.
<u>Rahastusmudel</u>	Pärnu linna eelarvest toetatakse ka Endla teatri ja SA Pärnu Muuseumi tegevusi, investeeringud on mõeldud tehnilistele uuendustele ja hoonete korrashoiule.
<u>Inimkesksus</u>	Selleks, et kultuurset elu saaksid nautida kõik sihtrühmad, peab Pärnu linn arvestama juurdepääsetavuse ja erinevate võimalustega.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Paljude suurürituste toimumise koht on Pärnu Vallikäär (ka Vallikääru aas), Pärnu Kontserdimaja, Endla teater ja Pärnu rand ning Rannapark.

Pärnu on kuulus ka ajaloolise vanalinna poolest, kus kitsastel tänavatel ei ole alati piisavalt parkimisruumi. Kuna paljudes kohtades puuduvad eraldi jalgrattateed, siis jalgrattaga liikumisel peab arvestama ka jalakäijatega. Liikumine on liikumispuudega inimestele kohati raske (ei ole ligipääsetavust).

Kultuurivaldkond areneb. Tulevad uued ideed ja tegijad. Kultuuriellu on kaasatud erinevad vanuse- ja sihtgrupid.

2.3.3 Võimalused noorsootöös osalemiseks ning osalus- ja kuuluvuskogemuse saamiseks

Noorsootöö ja huvihariduse kättesaadavus KOV-is

Noorsootöö erinevad aspektid

Hinnangud

<u>Tark planeerimine</u>	Pärnu linna noortel on mitmeid võimalusi osaleda neid huvipakkuvates
--------------------------	--

tegevustes. Kättesaadav on nii huviharidus, sportimisvõimalused kui osalusvõimalused noorsootöös. Pärnu linnas tegutseb 6 noortekeskust. Noortekeskused asetsevad üle linna, k.a. osavaldades ning pakuvad noortele mitmekülgset tegevust ja eneseteostusvõimalusi. Linnas tegutseb ka Pärnu linna Noortekogu, mis esindab Pärnu linna noorte õigusi ja huve ning mille eesmärgiks on osaleda nõuande- ja otsustusprotsessides, julgustada noorte omaalgatust, arendada omavahelist koostööskust ning edendada noorte heaolu Pärnu linnas. Lisaks tehakse Pärnu linnas aktiivselt mobiilset noorsootööd (tänavatööd), noorsootöö töötajaid on võimalik kohtuda ka linnaruumis. Noortel on võimalik ka nendega oma plaane arutada, on samuti võimalik osa saada tugisüsteemi võimalustest.

Rahastusmudel

Alates 2022 a. Pärnu linnas on võimalik taotleda tegevustoetust. Toetust saavad taotleda noortekeskused alates 2-st tegevusaastast. Toetuse suurus sõltub noortekeskuse suurusel, külastatavate noorte arvust, kvalifitseeritud töötajate arvust. Enne seda toimisid noortekeskused sihtfinantseerimise lepingu alusel.

Inimkeskus

Pärnu linna noortel on lai valik osalemiseks neid huvipakkuvates tegevustes. Linnas on palju erinevaid huviringe, trenne. Vaba aega saab põnevalt veeta ka Noorte Innovatsioonikeskuses ja Noorte Vabaajakeskuses. Neid on Pärnu linnas kokku 6: 3 - keskuslinnas, 1 - Audrus, 1 - Tõstamaal ja 1 asub Paikusel. Noorte Vabaajakeskused pakuvad sportimisvõimalusi, lauamänge, muusikaga tegelemist, arvutite kasutamist, töötube, kokandusringe ja palju muid. Vaheaegadel korraldavad noortekeskused ka laagreid.

Noorsootöö olukorda ei analüüsita regulaarselt ning ei ole loodud piisavalt võimalusi kohaliku elu korraldamisse panustamiseks. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega taskukohane osalejale. Tegevuste pakkumisel ei ole arvestatud kõigi vanuserühmade vajaduste ja huvidega (sh erivajadused)

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

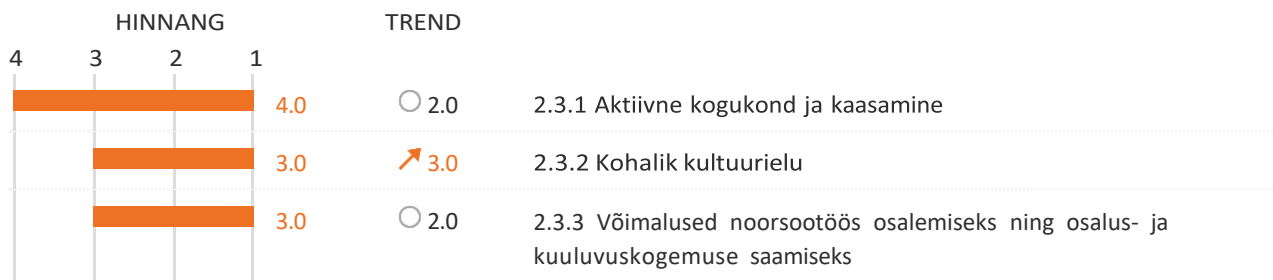
Noorsootöö olukorda analüüsitakse regulaarselt ning noortele on loodud võimalused kohaliku elu korraldamisse panustada. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja osalejale taskukohane. Tegevuste pakkumisel on arvestatud erinevate vanuserühmade vajaduste ja huvidega (sh erivajadused).

Analüüs

Pärnu linna noortel on olemas valik ja erinevad võimalused võtta osa neile huvipakkuvatest tegevustest. On kättesaadavad erinevad huviringid, trennid, võimalik võtta osa noorsootööst. Nii keskuslinnas, kui ka osavaldades on olemas noortekeskused, mis pakuvad erinevaid ajaveetmisviise ja eneseteostusvõimalusi.

Suvel on noortel võimalus osaleda erinevates laagrites ja malevas. Viimastel aastatel Pärnu koolides areneb ka õpilasfirmade kultuur.

2.3 Osalusvõimalused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Pärnu linn tunneb huvi elanike vastu, vähemalt kord aastas tehakse uuringuid, et selgitada välja Pärnu linna elanike arvamused ja rahulolu erinevate elukeskkonda puudutavate valdkondadega.

Kaasava eelarve raames võivad oma ideid esitada kõik kogukonnaliikmed, kes tahavad Pärnu linna arengu teemadel kaasa rääkida. Ja ka kõik soovijad saavad anda oma hääle endale meelepärase idee poolt.

Kodanikud saavad helistada kõigile teenistujatele, lisaks olemas üldnumber ja üldine e-posti aadress kuhu on oodatud kõik küsimused ja ettepanekud.

Pärnu noored on väga tublid ja aktiivsed, kellel vahest jääb puudu infost, mis huviringid ja trennid on linnas saadaval. Seega esmapilgul võib tunduda, et Pärnu linn ei pakugi laia valikut, kuid detailsemal uurimisel selgub välja, et igaüks leiab endale midagi meelepärast.

Pärnus toimub aastaringselt sadu erinevaid sündmusi. Suuremad festivalid ja üritused toimuvad tavapäraselt suvel, kuid mitmed ägedad sündmused leiavad aset ka väljaspool suveperioodi.

TUGEVUSED

- Kultuuriellu on kaasatud erinevad vanuse- ja sihtgrupid.
- Lai huviringide ja trennide valik noortele.
- Aktiivne Pärnu Noortekogu, kes tegeleb ka noorte teadlikkuse tõstmisega (vaimne tervis, kuidas koolistressiga toime tulla) ja huviringide propageerimisega.

NÕRKUSED

- Liikumiskustega inimestele on liikumine ja kultuurielust osavõtt kohati raske (ei ole ligipääsetavust).
- Ei ole eraldi inimest, kes tegeleks kogukonnaga

3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet

3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused

3.1.1 Esmatasandi tervishoiuteenus kättesaadavus

Esmatasandi tervishoiuteenus

Kirjeldused ja hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Esmatasandi tervishoiuteenus on Pärnu linnas väga hästi arendatud. Teenused on kättesaadavad nii keskuslinnas, kui ka osavaldades. Pärnu Haigla on maakonna ainukene suur haigla ning lisaks Pärnu linna elanikele teenindab ka maakonna elanikke ja külalisi.

Rahastusmudel

Perearsti vastuvõtt ravikindlustatud isikutele on üldjuhul tasuta. Vältimatu abi ravikulud kaetakse ravikindlustuseta isikule riigieelarvest. Pärnu linn katab ravikindlustuseta, sotsiaalselt abivajavate elanike haigusuuringute ja ravi kulud linna eelarvest.

Inimkeskus

Ligipääsetavus on üldjuhul väga hea. Raviteenusepakkujatele saab ligi auto, ühistranspordi või jalgrattaga.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Pärnus on 36 Tervisekassa lepingulist partnerit 12-s erinevas tegevuskohas. Perearstiteenus on lisaks keskuslinnale kättesaadav ka osavaldades.

Teenused on kättesaadavad nii ravikindlustatud, kui ka ravikindlustuseta isikutele ning perearst saab ka ravikindlustamata isikuid suunata eriarsti vastuvõtule.

3.1.2 Eriarstiabi kättesaadavus

Eriarstiabi teenus

Kirjeldused ja hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Eriarstiabi on Pärnu linnas kättesaadav. Põhiline teenusepakkuja on Pärnu Haigla, lisaks toimuvad eriarstide vastuvõttud erapraksiste kaudu. Pärnu Haigla psühhiaatrikliinik osutub psühhiaatrilist abi ka teiste maakondade elanikele.

Rahastusmudel

Eriarstiabi pakutakse nii Tervisekassa rahastamisel, kui ka tasulise

vastuvõtuna. Eriarsti ambulatoorse vastuvõtu eest on kehtestatud visiiditasu. Ravikindlustamata isikutele tasutakse ägedate ja muude haigestumiste uuringuteks ning raviks vajaminevad kulud linnaeelarvest.

Inimkesksus

Ligipääs on hea. Kohale saab tulla nii auto, kui ka ühistranspordi ja jalgrattaga.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Eriarstiabi, uuringud ja analüüsid on tagatud nii ravikindlustatud, kui ka ravikindlustamata isikutele. Pärnu linna ravikindlustamata elanikel on võimalik vajadusel saada ägedate ja muude haigestumiste uuringuteks ning raviks vajaminevate kulude katmist linnaeelarvest. Vajadus linna poolt ravikulude tasumiseks selgitatakse välja koos piirkonna sotsiaaltöötajaga.

Vältimatu abi korral võib ravikindlustuseta patsient otse pöörduda raviasutuse poole abi saamiseks ja vältimatu abi osutamise kulud tasutakse raviasutusele Sotsiaalministeeriumi poolt.

3.1.3 Koolilaste tervise ülevaated

Koolilaste tervise ülevaated

Hinnangud

Ennetavad teenused

Pärnu koolides on olemas kooliõde, kes korraldab ja analüüsib tervise ülevaatusi ning kelle poole õpilased võivad pöörduda oma tervisemuredega. Tervisekontrolli tulemuste põhjal suheldakse lapse ja/või lapsevanemaga, et jagada soovitusi olukorra parandamiseks.

Tugi abivajajatele

Kooliõe töö eesmärgiks on toetada õpilase igakülgset arengut, edendada sihipäraselt õpilaste tervist ning aidata õpilasi tekkinud terviseprobleemide korral. Tervisekontroll viiakse läbi kooliõe poolt lapsevanema nõusolekul 1., 3., 7. ja 10. klassi õpilasele.

Toetavad tegevused

Pärnus on olemas eraldi inimene Pärnumaa Spordiliidus, kes tegeleb koolidega. Koolides korraldatakse erinevaid liikumistegevusi, läbi mille toetatakse laste tervist.

Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ○ ●
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Laste ja noorte tervist mõjutab palju faktoreid - sotsiaalsed, majanduslikud ja keskkond. Kooliõpilaste tervist on raske analüüsida, kuna puudub ühtne süsteem. Viimasel ajal kaevatakse järjest rohkem unehäirete, vaimse tervise häirete ja ülekaalulisuse üle. Probleemi märkamisel kindlasti suheldakse lastevanematega, kes peavad toetama laste arengut ja tervist.

3.1.4 Nõustamisteenuste kättesaadavus

Psühholoogiline individuaalnõustamine

Kirjeldused ja hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnus pakutakse psühholoogilise individuaalnõustamise teenust üle linna nii erasektoris, kui ka teenusepakkujatel, kellel on leping linnaga. Abivajajate hulk on väga kõrge. Teenusele võivad pöörduda kõik, kellel on mure vaimse tervise pärast. Selleks võib olla nii lapsevanem, õpetaja, sotsiaal- või lastekaitsetöötaja, laps või nooruk ise jt Pärnu linna elanikud.

Rahastusmudel

Pärnu Õppenõustamiskeskus (ÕNK) kuulub linna haridussüsteemi ja pakub Pärnu linna elanikele psühholoogilisi teenuseid tasuta. Laste ja noorte vaimse tervise keskus (VTK) osutab peamise tegevusena psühholoogilist nõustamist ja toetavaid teraapiaid eri vanuses lastele ja noorukitele ning lastevanematele. Keskusesse saavad pöörduda Pärnumaa elanikud, teenused on rahastatud Pärnu linna ja Pärnumaa omavalitsuse liidu kaudu. Pärnumaa elanikele on keskuse teenused tasuta. Erasektori teenus on tasuline.

Inimkeskus

Pärnu linnas on olemas mugav ühistranspordikorraldus, linn on mugav ja kompaktne ka jalgsi ning jalgrattaga liikumisel, seega transpordikulusid ei kompenseerita. Ruumid on enamasti liikumisraskustega inimestele ligipääsetavad. Teenused üle linna on saadaval peamiselt eesti keeles, aga on olemas ka spetsialistid, kes osutuvad teenust vene, inglise või saksa keeltes.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Psühholoogiline perenõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnus pakutakse nii perenõustamist, kui ka pereteraapiat üle linna.

Rahastusmudel

Psühholoogilise perenõustamise teenust pakutakse sarnaselt eelkirjeldatud individuaalnõustamisega. Pärnu Õppenõustamiskeskus (ÕNK) ja vaimse tervise keskus (VTK) teenused on abivajajatele tasuta.

Erasektori teenused on üldjuhul tasulised.

Inimkesksus

Transpordikulusid ei kompenseerita. Teenused üle linna on saadaval peamiselt eesti keeles.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega

Sõltuvusprobleemidega isikute ja perede psühholoogiline nõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnu Haigla psühhiaatrikliinik ning Pärnu Haigla Laste ja noorte vaimse tervise keskus pakub ravi programmi sõltuvusprobleemidega isikutele. Kui psühhiaatria kliinik keskendub täiskasvanutele, siis laste ja noorte vaimse tervise keskus - lastele ja noortele. Seega kõik vanusegrupid saavad vastava abi ja nõustamist. Lisaks töötavad linnas ka tugigrupid ja AA grupid, et sõltuvusse sattunud inimesed saaksid õige abi ja toetuse ning saaksid tunda ei nad pole üksi. Pärnu linnas tegutseb ka kahjude vähendamise buss. Kahjude vähendamise buss on mobiilne teenus, mis tegeleb süstalde- ja nõelte vahetuse, sotsiaalnõustamise, kogemusnõustamise, psühholoogilise nõustamise, kondoomide jt vahendite jagamise ning vajadusel kasutamise õpetamisega. Narkoennetuse teema on Pärnu linna teatud piirkondades jätkuval väga kuum teema.

Rahastusmudel

Abivajajatele on teenused tasuta.

Inimkesksus

Teenused üle linna on saadaval peamiselt eesti keeles. Transpordikulusid teenusele minemiseks ei kompenseerita.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Kriisinõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnu linnas on olemas spetsialistid, kes osutavad kriisinõustamist, kuid linnal ei ole kindlat tegutsemisplaani. Seega kõik abivajajad peavad hetkel abi otsima ise.

Rahastusmudel

Linnal on hetkel puudu lepingulised partnerid.

Inimkesksus

Teenusosutajatel on valmisolek osutada esmast tuge eesti, vene ja inglise keeles.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Eneseabi grupid (grupinõustamine)

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Grupinõustamist pakutakse täiskasvanutele, noortele ja ka lastevanematele.

Rahastusmudel

Pärnu linn ei koordineeri eneseabi gruppide tegevusi.

Inimkesksus

Teenus on kättesaadav peamiselt eesti keeles.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Raseduskriisi nõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Raseduskriisi nõustamine on Pärnu linnas kättesaadav. Raseduskriisi nõustamist pakuvad nii riiklikud, kui ka erasektori tervishoiuteenuse osutajad.

Rahastusmudel

Raseduskriisi nõustamise teenus on tasuta.

Inimkesksus

Raseduskriisi nõustamist on võimalik saada naistele, meestele ja raseda või sünnitanud naise lähedastele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Noorte seksuaaltervise alane nõustamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnu linnas noorte seksuaalnõustamisteenust pakub KLV arstikabinet. Teenuse nimekirjas on palju aktuaalseid teemasid suhete, haiguste, raseduse, raseduse katkemise, psühhoseksuaalse, seksuaalvägivalla jm teemadel.

Rahastusmudel

Seksuaaltervisealane nõustamine kuni 27 a. neidudele ja noormeestele on tasuta.

Inimkesksus

KLV arstikabinet asub kesklinnas.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Pere- ja beebikool

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnu linnas tegusteb üks perekool ning mitu beebikooli. Perekooliteenust pakub Pärnu Haigla. Beebikooliteenust pakuvad nii erasektori kui ka meditsiinisektori teenuseosutajad.

Rahastusmudel

Teenused on tasulised, osadel teenusepakkujatel on ettenähtud ka tulumaksusoodustus.

Inimkesksus

Kättesaadavus on hea, teenused on saadaval üle linna, ning igaüks leiab endale sobivat.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

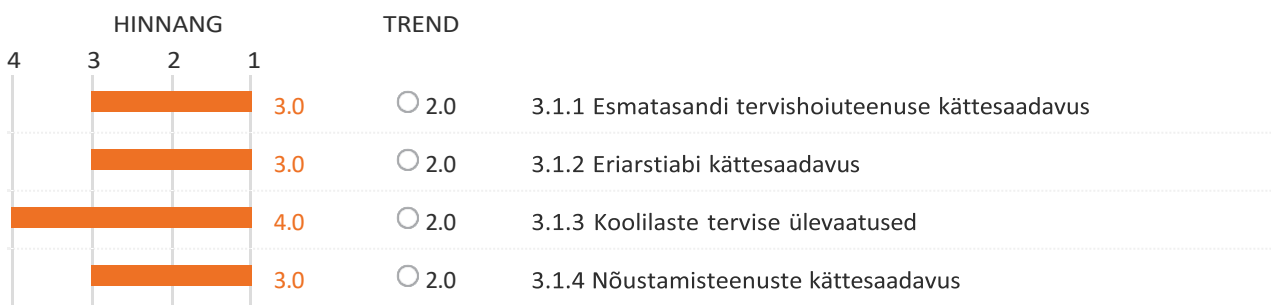

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Pärnu linnas on tagatud erinevate nõustamisteenuste olemasolu. Teenused on osaliselt rahastatud Pärnu linna või riigi poolt. On ka eraettevõtjaid, kes pakub nõustamisteenuseid lisatasu eest. Suuremale osadele teenustest suunamist pole vaja ning abivajaja võib pöörduda vastava teenuseosutaja poole ise.

3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus on üle Pärnu linna olemas.

Vältimatu abi ravikulud kaetakse ravikindlustuseta isikule riigieelarvest. Pärnu linn katab ravikindlustuseta, sotsiaalselt abivajavate elanike haigusuuringute ja ravi kulud linna eelarvest.

Ravikindlustuseta isik, kellel on vajadus et Pärnu linn kataks haigusuuringute ja ravi kulud linna eelarvest, peab olema Pärnu linna elanik.

Eriarstiabi kättesaadavus on Pärnus küllaltki hea ning seda pakutakse nii Tervisekassa rahastusel kui tasuliste vastuvõttudena. Murekohaks on teatud alade spetsialistide puudus ja Tervisekassa poolt tasustatud visiitidele pikk järjekord.

TUGEVUSED

- Heal tasemel spetsialistid.
- Kõigil Pärnu linna elanikel on võimalus saada kiiret arstiabi.
- Tugi- ja nõustamisteenuste hea kättesaadavus.

NÕRKUSED

- Teatud spetsialistide vähesus ja pikad ootejärjekorrad.
- Hambaravi on kallid ning mõned ei saa lubada õigeaegselt arsti juurde pöördumist.
- Ainult üks haigla - Pärnu Haigla - , mis tegeleb nii Pärnu linna, kui ka Pärnu maakonna elanikega.

3.2 Haridusega seotud teenused

3.2.1 Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus

Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnu linn on loonud kõikidele oma haldusterritooriumil elavatele lastele võimaluse käia lasteasutuses. Pärnu linnas on 15 linnavalitsuse hallatavat lasteaeda, 1 eralasteaed ja 4 erahoidu. Lasteaiad on olemas nii keskuslinnas, kui ka osavaldades. Võimalusel arvestatakse lapse elukoha lähedust lasteaiale ja ühte lasteaeda võetakse järjekorra alusel vastu ühe pere lapsed, kelle elukoha aadress ühtib.

Rahastusmudel

Kui peres käib lasteaias kolm või enam last, siis lapsevanem vabastatakse tema laste kohatasu maksimisest. Ühest perest pärit lasteaia kohta kasutava teise lapse eest tasub vanem 80% kohatasu maksumusest. Lasteaia sõidutoetus määratakse lapse seaduslikule esindajale, kelle lapsele ei ole võimalik tagada lapse erivajadusest tulenevat sobivat lasteaia kohta kodulähedases lasteaias.

Inimkesksus

Kõigile lasteaiaaalistele lastele ei ole teenuskohti munitsipaallasteaedades, kuid toetava alternatiivina on linnas olemas eralasteaiad ja -hoiud.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus on Pärnu linnas hea.

Pärnu linnavalitsuse haridusosakond on vastutav alushariduse ja lastehoiu kättesaadavuse analüüsimise eest. Kohataotlus on võimalik esitada Pärnu haridusteenuste haldamise süsteemis ARNO. Kui laps ei vaja kohta iga päev või ainult kindlatel nädalapäevadel, on võimalik taotleda osajalist kohta.

Lapsi, kelle elukoht ei ole registreeritud Pärnu linnas, võetakse Pärnu lasteaeda üksnes vabade kohtade olemasolul.

Kohamaksust vabastatakse need pered, kelle kolm või enam last käivad lasteaias. Lapsevanemal on võimalik valida lasteaia kogu Pärnu linna ulatuses.

Pärnu linnavalitsuse haridusosakond seirab alushariduse kvaliteedi.

3.2.2 Keskhariduse ja kutsehariduse omandamise toetamine

Keskhariduse ja kutsehariduse omandamise toetamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Õpilastele on kutse- ja üldhariduse saamiseks tagatud mitmed meetmed: tasuta koolitoit, mis on võimalik tänu linna ja ka riigi toetusele, vajadusel tasuta tugiteenused, tasuta transport kesklinna neile, kes elavad Audrus, Tõstamaa või Paikuse osavaldades.

Inimkesksus

Lastel on olemas võimalus koostöös tugipersonali ja Töötukassaga saada karjäärinõustamist.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Keskharidus on haridustase, mis põhineb põhiharidusel. Keskharidus jaguneb üldkeskhariduseks ja kutsekeskhariduseks.

Kutseharidus on teatud erialal töötamiseks, teatud kutse saamiseks, teatud ametikohale kandideerimiseks või selle säilitamiseks vajalike teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtuste ja käitumisnormide süsteem, mille omandamine ja täiendamine loob eeldused tulemusrikkaks professionaalseks tegevuseks.

Üldkeskharidus on põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekavaga kehtestatud nõuete kogum. Üldkeskhariduse omandamine loob eeldused ja annab õiguse jätkata õpinguid kõrghariduse omandamiseks.

Pärnu Linnavalitsuse haridusosakond analüüsib regulaarselt üldhariduse kättesaadavust.

3.2.3 Koolikohustuse täitmine

Analüüs

Koolikohustuslik on laps, kes on enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit saanud 7 a. Koolikohustus kestab kuni põhihariduse omandamiseni või 17 a. saamiseni.

Pärnu Linnavalitsuse haridusosakond loeb koolikohustuse mittetäitjaks koolikohustuslikus eas oleva lapse või noore, kes ei käi üldse koolis, st ei ole mitte ühegi kooli nimekirjas või on katkestanud õpingud. Pärnu linnas 21 last ei täida koolikohustust.

3.2.4 Koolikohustust mittetäitvate lastega tegelemine

Valla või linna rakendatavad meetmed koolikohustuse täitmise tagamiseks

Hinnangud

Tark planeerimine

Pärnu Linnavalitsuse haridusosakond loeb koolikohustuse mittetäitjaks koolikohustuslikus eas oleva lapse või noore, kes ei käi üldse koolis, st ei

ole mitte ühegi kooli nimekirjas või on katkestanud õpingud. Pärnu linnas koolikohustust mitte täitvate laste hulk on märkimisväärselt väike.

Toetavad tegevused

Iga kool jälgib tundidest ja koolitööst osavõtnud õpilaste arvu ise. Kui ühe ja sama lapsega regulaarselt tekib probleeme, siis pöörduakse HEVKO (hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija) poole olukorra väljaselgitamiseks ja samuti antakse vanematele teada. Vajadusel kaasatakse ka lastekaitse.

Valdkonna olukorda ja vastavust vajadustega ei analüüsita regulaarselt.

Toetavate tegevuste planeerimine ja elluviimine ei ole kooskõlas vajadustega.

Valdkonna olukorda ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Toetavate tegevuste planeerimine ja elluviimine on kooskõlas vajadustega.

Analüüs

Koolikohustuslik on laps, kes on enne käimasoleva aasta 1. oktoobrit saanud 7 a. Koolikohustus kestab kuni põhihariduse omandamiseni või 17 a. saamiseni.

Koolikohustuse mittetäitmiseks peetakse seda, kui:

- koolikohustuslik laps ei ole kantud ühegi kooli nimekirja;
- õpilane puudub regulaarselt õppetööst (on puudunud põhjendamata enam kui 20% tundidest ühe õppeveerandi jooksul);
- põhihariduseta õpilane katkestab õpingud;
- õpilane ei suuda omandada õppekava (õpilasel on puudulikke veerandi- ja aastahindeid).

Pärnu linnavalitsus on liitunud Noortegarantii tugisüsteemiga, mis on mõeldud noortele, kes ei õpi ega käi tööl. Samuti on võimalik võtta osa „Imelised aastad“ programmist, mille eesmärgiks on aidata 2–8 a. laste vanematel ennetada ja toime tulla laste käitumisprobleemide ning arenguküsimustega. Täiendavat abi on võimalik nii lapsel, kui ka vanematel saada Pärnu Õppenõustamiskeskusest, mis pakub psühholoogi, logopeedi, sotsiaalpedagoogi, eripedagoogi jms abi.

Kindlasti oleks väga hea, kui koolid korraldaksid lastevanematele koolitusi ja üldiseid loenguid ning pakuksid pereprogramme.

3.2.5 Hariduslikud tugiteenused

Teenused

Eripedagoog

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kuigi enamuses haridusasutustes (lasteaedades ja koolides) on eripedagoogid tööl, on nõudlus ja vajadus teenuse järele suurem. Kui õpilase, lapsevanemate, kooli tugimeeskonna ja õpetajate koostöö vilja ei kannu, saab täiendavaks nõustamiseks ja tugimeetmete määramiseks pöörduda Innove Rajaleidja keskusesse.

Rahastusmudel

Teenus on Pärnu linna elanikele tasuta.

Inimekeskus

Mitmed hooned on ligipääsetavad. Teenus on saadaval ka mitte-eesti keelt kõnelevatele õpilastele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Psühholoog

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Psühholoogi ametikohad on olemas nii mõnedes haridusasutustes, kui ka Pärnu Õppenõustamiskeskuses, kuid vajadus psühholoogi teenuse ja teraapiate järele on suurem.

Rahastusmudel

Teenus on Pärnu linna elanikele tasuta.

Inimkesksus

Osaliselt töötavad koolipsühholoogid koolide alluvuses ja osaliselt pakub koolidele koolipsühholoogi teenust lepingu alusel Pärnu Õppenõustamiskeskus. Teenus on saadaval ka mitte-eesti keelt kõnelevatele õpilastele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Logopeed

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Logopeedid on olemas mõnedes haridusasutustes. Väga suur puudus on logopeedidest alushariduses. Haridusasutustel ja Pärnu Õppenõustamiskeskusel on valmisolek logopeede tööle võtta olemas, kuid puudus on spetsialistidest.

Rahastusmudel

Teenus on abivajajatele tasuta.

Inimkesksus

Mitmed hooned on ligipääsetavad. Mõnes koolis teenus on saadaval ka mitte-eesti keelt kõnelevatele õpilastele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Sotsiaalpedagoog

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Sotsiaalpedagoogi abi on võimalik saada koolis. Tavaliselt sotsiaalpedagoog kuulub koolipersonali hulka. Lisaks pakutakse sotsiaalpedagoogi teenust lasteaedades kohapeal, seda teenust pakub Pärnu Õppenõustamiskeskus. Täiendavat abi on vajadusel võimalik saada Pärnu Õppenõustamiskeskuses kohapeal.

Rahastusmudel

Teenus on tasuta kõigile abivajajatele.

Inimkesksus

Pärnu Õppenõustamiskeskuse juurde saa tulla mugavalt auto, jalgratta, jala või ühistranspordiga. Teenus on saadaval ka mitte-eesti keelt kõnelevatele õpilastele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Pikapäevarühm

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnu linnas otsustavad koolid ise, kas ja kui suur on vajadus pikapäevarühmade avamiseks. Iga aastaga vanemate soov kasvab ja laste arv kasvab (22/23 - 959, 21/22 - 652).

rahastusmudel

Pikapäevarühm on kooliõpilastele tasuta. Pikapäevarühmas on lastel võimalik saada ka lisaeinet, mis on lisatasu eest.

Inimkesksus

Igal koolil on õigus ise otsustada selle vajaduse järgi.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Õpilaskodu

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnumaa Kutsehariduskeskus pakub Pärnust väljastpoolt tulnud õpilastele majutusteenust. Õpilaskodu koha saavad kõik need õpilaskandidaadid, kel on vastav märke SAISI tehtud. Samuti pakub õpilaskodu teenust toimetulekuraskustes peredest pärit põhikooliõpilastele Tõstamaa Keskkool. Sellega toetab kool koolikohustuse täitmist.

Rahastusmudel

Tõstamaa Keskkooli õpilaskodu teenus on riiklikult rahastatud. Pärnumaa Kutsehariduskeskuse õpilaskodu on lisatasu eest.

Inimkesksus

Pärnumaa Kutsehariduskeskuse hoone on renoveeritud ja kõik vajalik on elamiseks olemas, ligipääsetavus ka liikumispuudega inimestel. Tõstamaa Keskkooli õpilaskodu asub mõisahoones kõrvalhoones, eripära tõttu liikumispuudega inimestel on liikumine raskendatud.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Karjäärinõustamine ja karjääriinfo

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Karjäärinõustamist pakub Töötukassa. Mõnedes koolides on eraldi karjäärinõustamise tunnid.

Rahastusmudel

Teenus on õpilastele tasuta ning saadaval ka mitte-eesti keelt kõnelevatele õpilastele.

Inimkesksus

Koolides on olemas karjäärikoordinaator. Karjääriõpetus on kas õppekavasse lõimitud või toimuvad eraldi tunnid ja nõustamised grupis ja individuaalselt.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Tugipersonal on enamasti haridusasutustes olemas, kuigi abivajajate arv järjest kasvab ning spetsialiste ei tule nii kiiresti juurde. Täiendavat sotsiaalpedagoogilist ja psühholoogilist nõustamist on võimalik saada Pärnu Õppenõustamiskeskusest.

3.2.6 Koolivägivalla ja koolikiusamise ennetamine

Koolivägivalla ja koolikiusamise ennetamine

Hinnangud

Ennetavad tegevused

Pärnu linnas on olemas spetsialistide tugi nii vanematele, lastele, kui ka vajadusel kooli personalile. Nii abivajajat, kui ka kiusajat on võimalik suunata Pärnu Õppenõustamiskeskusesse. Lisaks on võimalik saada abi Rajaleidjast.

Juhtumi lahendamine

Teenus on abivajajatele tasuta.

Toetavad tegevused

Kooliõpilaste heaolu, koolikiusamist ja -vägivalda analüüsitakse alati juhtumipõhiselt. Kuna spetsialiste on vähe ja erijuhtumeid on palju, siis järjepidev analüüs ja ennetustegevused ei ole regulaarsed. Mitmetes koolides kasutatakse ka "Veel parem" (VEPA) meetodikat.

Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Koolivägivald on olukord, kus mistahes kooli kuuluv isik hirmutab, ähvardab, väärkohtleb või ründab teist kooli kuuluvat isikut. Koolikiusamine on koolivägivalla alaliik, korduv pahatahtlik käitumine.

Kiusamist võib jagada mitmeks liigiks:

1. Füüsiline - löömine, tagumine, tõukamine, tee peal ees seismine, vastu tahtmist kinnihoidmine, takistamine, asjade peitmine jne.
2. Psühholoogiline - sõimamine, narrimine, ähvardamine, alandamine, väljapressimine, ahvimine ja kommenteerimine, pilkamine, laimujuttude ning piinlike piltide, videote või veebipostituste levitamine jne.
3. Suhetega seotud - grupist väljaarvamine, tõrjumine, grimassitamine, ignoreerimine jne.

Kooliõpilaste heaolu, koolikiusamist ja -vägivalda analüüsitakse alati juhtumipõhiselt. Mitmetes koolides kasutatakse ka "Veel parem" (VEPA) meetodikat.

Pärnu koolidest on ainult 1 ühinenud Kiusamisvaba Kooli programmiga (KiVa).

Pärnu haridusasutustes tegeletakse väga aktiivselt ennetustööga koolikiusamise vältimiseks. Pärnu linnas on olemas spetsialistide tugi nii vanematele, lastele, kui ka vajadusel kooli personalile. Nii abivajajat, kui ka kiusajat on võimalik suunata Pärnu Õppenõustamiskeskusesse. Lisaks on võimalik saada abi Rajaleidjast. Teenus on abivajajatele tasuta.

3.2 Haridusega seotud teenused. Kokkuvõte

HINNANG				TREND	
4	3	2	1		
	3.0			○ 2.0	3.2.1 Alushariduse ja lastehoiu kättesaadavus
	3.0			○ 2.0	3.2.2 Keskkooli ja kutsehariduse omandamise toetamine
	3.0			○ 2.0	3.2.3 Koolikohustuse täitmine
	3.0			○ 2.0	3.2.4 Koolikohustust mittetäitvate lastega tegelemine
	3.0			○ 2.0	3.2.5 Hariduslikud tugiteenused
	3.0			○ 2.0	3.2.6 Koolivägivalda ja koolikiusamise ennetamine

Kokkuvõte:

Pärnu linna keskuslinnas on 10 munitsipaallasteaeda, üks eralasteaed ja neli eralastehoidu, Audru osavallas on 1 munitsipaallasteaed, 1 lasteaed-alkool ja 1 kool-lasteaed, Paikuse osavallas on 1 lasteaed ja Tõstamaa osavallas on 1 lasteaed.

Pärnu linna lasteaeda võetakse vastu 1,5 (1 aasta ja 6 kuud) kuni 7 a. lapsi, kelle elukoht on rahvastikuregistri andmetel Pärnu linnas. Lapsele lasteaikoha taotlemiseks, muutmiseks, tühistamiseks, lõpetamiseks jne esitab vanem taotluse e-keskkonnas ARNO. Haridusosakond analüüsib, planeerib ja teeb järjepidevat seiret vastavalt süsteemi kogunenud ja registreeritud andmeid, võrreldab kohtade olemasolu taotlejate soovidega ning elanikkonna võimalikku ümberpaiknemist.

Lasteaia valik on vaba, kui soovitud lasteaia on sobivas vanuserühmas vabu kohti. Võimalusel arvestatakse lapse elukoha lähedust lasteaiale ja ühte lasteaeda võetakse järjekorra alusel vastu ühe pere lapsed, kelle elukoha aadress ühtib. Kui vanema poolt soovitud lasteaedades puuduvad vabad kohad, pakutakse lapsele võimalusel asenduskohta teises lasteaias. Asenduskohta vastuvõtmisel säilib lapse järjekord vanema poolt soovitud lasteaedades. Kui laps ei vaja kohta iga päev või ainult kindlatel nädalapäevadel, on võimalik taotleda osajalist kohta.

Võimalik taotleda lasteaia sõidutoetuse, mis määratakse lapse seaduslikule esindajale, kelle lapsele ei ole võimalik tagada lapse erivajadusest tulenevat sobivat lasteaikoha kodulähedases lasteaias.

Pärnu keskuslinnas on 15 üldhariduskooli: 8 munitsipaalpõhikooli, 3 erapõhikooli, 1 munitsipaalgümnaasiumi, 1 eragümnaasium, 1 riigigümnaasium, 1 täiskasvanute gümnaasium, Audru osavallas on 2 põhikooli, 1 lasteaed-alkool, Paikuse osavallas 1 põhikool, Tõstamaa osavallas 1 keskkool.

Pärnu Linnavalitsuse haridusosakond tegeleb pidevalt hariduse kättesaadavuse ja kvaliteedi seirega.

Lapsevanemal on võimalik valida kolme munitsipaalpõhikooli tüübi vahel:

- elukohajärgne põhikool (määratakse lapsele elukohajärgselt ARNO abil, lapsevanem ei pea taotlus esitama)
- ülelinnalise vastuvõtuga põhikool või kooli eriklass (avalduse alusel)
- ülelinnalise vastuvõtuga põhikool või klass hariduslike erivajadustega (HEV) õpilastele (avalduse alusel).

ARNO-s saab esitada taotluse esimesse klassi mineva lapse toetuse saamiseks. Toetuse taotleja ja kooli minev laps peavad olema lapse kooli minemise aasta 1. jaanuari seisuga rahvastikuregistri andmetel Pärnu linna elanikud.

Üldkeskhariduses ja kutsehariduses on õpilastele tagatud tasuta koolilõuna (linn panustab koostöös riigiga) ja hommikupuder (linn panustab) ja vajadusel on tagatud lastele tugiteenused.

Pärnu linnas tegeletakse aktiivselt ka kaasava haridusega. Pärnu linna haridusametuse hõlmava kaasava hariduse põhimõtete süsteemi eesmärk on sidusa kaasava hariduse süsteemi toimimine, mis tagab kõigile lastele ja noortele sobivad võimalused võimetekohase hariduse omandamiseks. Pärnu linnas on varase märkamise korraldamise süsteem, see on toimiv süsteem tuge vajava lapse õpetamisel nii lasteaias kui koolis.

Koolides on olemas tugi - sotsiaalpedagoog, eripedagoog, psühholoog. Lisaks on Pärnu linna lastel võimalik saada täiendavat abi Pärnu Õppenõustamiskeskusest.

Pärnu linnas on võimalik saada suunamist „Imelised aastad” programmi. See on 4-kuuline programm vanematele, kes vajavad tuge ja soovivad õppida, kuidas laste kasvatamisega paremini toime tulla.

Kui lapsel on mure õppimise või käitumisega ning kooli spetsialistid soovivad, et ta saaks veelgi rohkem tuge, siis on perekonnal võimalus pöörduda Rajaleidjasse.

Pärnu linnavalitsus on liitunud NGTS projektiga. Alates 1.11.2023 on NGTSi sihtgrupp noored vanuses 13-29, varasemalt 16-29. Projekti kaudu toetatakse noori tööle asumisel ja õppimisvõimaluste leidmisel.

Erinevate tegevuste ja töötubade kaudu ennetatakse ja leevendatakse riskikäitumist, toetatakse ning abistatakse noori valikute tegemisel.

TUGEVUSED

- Erinevad võimalused hariduse saamiseks.
- Erinevad programmid, mis abistavad nii lapsi, noori kui ka vanemaid.
- Õppenõustamiskeskuse olemasolu, kus heal tasemel spetsialistid pakuvad abi kõikidele Pärnu linna üldhariduskoolidele.

NÕRKUSED

- Kaasava hariduse puhul jääb tihti ressursidest puudu (spetsialistid, ruumid, rahaline toetus), tunda annab meetmete vähesus keeruliste abivajajate puhul (spetsiifilised ravi- või miljööteraapia kodud, õpikeskus, teraapiate vähene võimalus jms).
- Õpetajate ja tugispetsialistide puudus. Need, kes on tööl, kannatavad suure koormuse all. Abivajajate arv järjest kasvab ning spetsialiste ei tule nii kiiresti juurde.
- Väga vähesed koolid, mis on ühinenud Kiusamisvaba Kooli programmiga (KiVa).

4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine

4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused

4.1.1 KOV osutatavad sotsiaalteenused

KODUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Koduteenus on teenus, mida osutatakse kõrvalist abi vajavatele täisealistele isikutele kodustes tingimustes aitamiseks neil harjumuspärases keskkonnas toime tulla. Teenust osutab Pärnu Sotsiaalkeskus. Pärnu linnas on umbes 200 koduteenuse vajajat.

Rahastusmudel

Koduteenus on tasuline teenus. Teenuste loetelu ja hinnad on kinnitatud Pärnu linnavalitsuse korraldusega. Vajadusel võib teenustasu suurust vähendada sotsiaallosakonna kaudu.

Inimkesksus

Koduteenust, sh isikuhooldustoiminguid osutatakse kogu Pärnu linna (sh osavallad) territooriumil vastavalt vajadusele, reeglina esmaspäevast reedeni kl 8st kl 16ni. Teenust on võimalik saada nii eesti, kui ka vene keeles.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

VÄLJASPOOL KODU OSUTATAV ÜLDHOOLDUSTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Üldhooldusteenust pakub Pärnu linnas linnavalitsuse hallatav Tammiste hooldekodu ja 2 erahooldekodu. Tammiste hooldekodus on kokku 177 hoolduskohta kuues erinevas majas. Lisaks Pärnu linnas asuvatele hooldekodudele teenindavad Pärnu abivajajaid ka teised Eesti hooldekodud. Üldhooldusteenuse vajajaid on rohkem, kui Pärnu linna hooldekodudes hoolduskohti. Keskmiselt on ühes kuus üldhooldusteenuse saajaid 510 inimest.

Rahastusmudel

Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus on tasuline teenus, millest hooldusega seotud kulud kaetakse linnaeelarvest. Vajadusel on võimalik taotleda hooldusteenuse muude kulude katmiseks hooldustoetust linnaeelarvest. Üldhooldusteenuse ühe komponendina rahastab Tervisekassa esmavajalikke õendustoiminguid.

Inimkesksus

Olenevalt isiku abivajadusest osutatakse teenust ööpäevaringselt või päevase hooldusena. Üldhooldusteenuse koha tagamisel lähtutakse võimalusel kodulähedusest.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

TÄISEALISE ISIKU HOOLDUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Teenus on hooldusvajadusega täisealisele isikule, kes vajab vaimse või kehalise puude tõttu kõrvalabi ja juhendamist igapäevatoimingutes, mida isik ilma kõrvalise abita teha ei suuda.

Rahastusmudel

Pärnu linnas on võimalik taotleda hooldajatoetust, mis makstakse linnavalitsuse poolt määratud hooldajale hooldamisest tingitud ja hooldamisega seotud lisaväljaminekute osaliseks kompenseerimiseks.

Inimkesksus

Hoolduse määramise aluseks on abivajaduse hindamine. Arvestatakse, kuidas inimene soovib hooldust saada.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

TUGIISIKUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Tugiisikuteenust osutatakse isikule või perele, kes vajab sotsiaalsete, majanduslike, psühholoogiliste või tervislike probleemide tõttu oma kohustuste täitmisel ja õiguste teostamisel olulisel määral kõrvalabi. Kõrvalabi seisneb isiku juhendamises, motiveerimises ning isiku suurema iseseisvuse ja vastutusvõime arendamises. Teenust osutavad Pärnu Sotsiaalkeskus ja Pärnu Haigla psühhiaatriakliiniku päevakeskus. Puuetega lastele ja nende peredele osutub tugiisikuteenust Pärnu laste ja noorte tugikeskus. Pärnu linnas on umbes 34 psüühikahäirega täiskasvanut, kes vajavad tugiisikuteenust. Pere tugiisikuteenust sai 62 pere ning

individuaalset tugiisikuteenust sai kokku 55 last.

Rahastusmudel

Tugiisikuteenus on teenuse saajale tasuta.

Inimkesksus

Teenuse määramise aluseks on abivajaduse hindamine. Arvestatakse, kuidas inimene soovib teenust saada.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

ISIKLIKU ABISTAJA TEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Isikliku abistaja teenust osutatakse funktsioonihäiretega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse tähenduses puude või muu funktsioonihäire tõttu füüsilist kõrvalabi vajavale täisealisele isikule toetamiseks isiku iseseisvat toimetulekut ja osalemist kõigis eluvaldkondades, sh kõrvalabi liikumisel, söömisel, toidu valmistamisel, riietumisel, hügieenitoimingutes, majapidamistöodes ja muudes toimingutes, milles isik vajab juhendamist või kõrvalabi. Teenust osutab Pärnu Sotsiaalkeskus. Teenuse saajate arv on orienteeruvalt 15 inimest aastas.

Rahastusmudel

Isikliku abistaja teenus on teenuse saajale tasuline. Põhjendatud juhtudel võib teenuse saaja taotleda teenuse eest tasumisest vabastamist või tasu vähendamist.

Inimkesksus

Teenuse määramise aluseks on abivajaduse hindamine. Arvestatakse, kuidas inimene soovib teenust saada.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

SOTSIAALTRANSPORT

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Isikule, kes funktsioonihäirest tingituna ei saa kasutada isiklikku või

ühissõidukit, tagatakse sotsiaaltransporditeenusega tema vajadustele vastava sõiduki kasutamise võimalus eelkõige tööl ja koolis käimiseks, avalike teenuste kasutamiseks või muudeks igapäevaeluks vajalike toimingute teostamiseks juhul, kui funktsioonihäire üheks kompenseerimise aluseks on liikumisabivahendi kasutamine või kõrvalabi vajadus liikumisel ja transpordivahendi kasutamisel. Sotsiaaltransporditeenust osutab Pärnu linnas ja maakonnas Pärnumaa Ühistranspordikeskus (PÜTK). Sotsiaaltransporditeenust osutati 2022. aastal kokku 769 inimesele, seega pakuti ühes kuus teenust keskmiselt 64 inimesele.

Rahastusmudel

Sotsiaaltransporditeenust rahastatakse isiku omaosaluse ja linnaeelarve kaudu. Sotsiaaltransporditeenus on selle saajale tasuline, v.a lastele koolis käimiseks, avalike teenuste kasutamiseks või muudeks igapäevaeluks vajalike toimingute teostamiseks kuni lapse täisealiseks saamiseni või põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppeasutuses tasemeõppes õppiva lapse kooli nimekirjast väljaarvamiseni.

Inimkesksus

Teenuseosutaja tagab võimalusel teenusesaajale mugavaima logistilise lahenduse. Sotsiaaltransporditeenusega kaasneb sõidukijuhi poolt teenuse saaja abistamine tema kodu välisukselt sõidukisse sisenemisel, vajadusel turvavöö kinnitamisel ning lähtekohta jõudmisel sõidukist väljumisel kuni lähtekoha välisukseni saatmine. Teenuse määramise aluseks on abivajaduse hindamine.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

VÕLANÕUSTAMISTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Võlanõustamisteenuse eesmärk on isiku abistamine tema varalise olukorra kindlakstegemisel, võlausaldajaga läbirääkimiste pidamisel ja nõuete rahuldamisel, uute võlgnevuste tekkimise vältimisel toimetulekuvõime parandamise kaudu ning muude võlgnevusega seotud probleemide lahendamisel. Võlanõustamisteenust osutavad MTÜ Sotsiaalne Kaasatus, MTÜ Pesapuu ja Eesti Juristide Liit. Võlanõustamisteenust osutati 2022. a. kokku 140 inimesele, seega pakuti ühes kuus teenust keskmiselt 12 inimesele.

Rahastusmudel

Võlanõustamisteenus on teenuse saajale tasuta, teenuse kulud kaetakse linnaeelarvest.

Inimkesksus

Teenuse määramise aluseks on abivajaduse hindamine. Arvestatakse, kuidas inimene soovib teenust saada. Teenus on saadaval eesti ja vene keeles.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

 Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

VARJUPAIGATEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Varjupaigateenust osutatakse täisealisele isikule, kes viibib Pärnu linnas ning kes ei ole võimeline endale ööbimiskohta leidma. Varjupaigateenuse osutamisel tagatakse teenuse saajale ööbimisvõimalus koos isiklike asjade hoiustamisega, abi asjaajamisel ning vajadusel esmane terviseabi ja muu vältimatu abi. Teenust osutab MTÜ Sotsiaalne Kaasatus. Varjupaigateenust kasutab keskmiselt 30 klienti/kuus.

Rahastusmudel

Varjupaigateenus on teenuse saajale tasuta, teenuse kulud kaetakse linnaeelarvest.

Inimkesksus

Teenuse määramise aluseks on abivajaduse hindamine. Võimalik majutada kuni 62 inimest päevas. Lisaks ajutisele peavarjule sisaldab täiskasvanute varjupaigateenus veel pesemisvõimalust koos sauna kasutamise võimalusega (1 kord nädalas), abistamist asjaajamisel, esmast meditsiinilist abi, toiduabi, riideabi, riiete desinfitseerimise ja päevakeskuse teenust.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

 Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

ELURUUMI TAGAMISE TEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Eluruumi võib taotleda isik, kes ei ole sotsiaalmajanduslikust olukorrast tulenevalt võimeline enda ja oma perekonna vajadustele vastavat eluruumi tagama, või muu isik, kellele eluruumi võimaldamisega täidetakse kohalikule omavalitsusele seadusega pandud ülesannet või kellele eluruumi võimaldamine on kohalikule omavalitsusele arengulistel kaalutlustel oluline. Eluruumi on 2022. a. tagatud 392 perele, kus kokku elas 593 inimest.

Rahastusmudel

Eluruumi kasutamise eest tuleb tasuda üüri vastavalt korraldusega kinnitatud hinnakirjale. Lisaks üürile tuleb tasuda eluruumi kõrvakulud (nt küte, elekter, prügivedu, veevarustus, kanalisatsioon jmt).

Inimkesksus

Avaldus eluruumi taotlemiseks esitatakse linnavalitsusele, selleks on võimalik kasutada e-teenuse lahendust. Isiku eluruumi taotlejana arvelevõtmise otsustab eluasemekomisjon protokollilise otsusega. Eluruum antakse kasutusse kuni viieks aastaks. Pärnu linnas asuvad munitsipaaleluruumid üle terve linna, k.a. osavaldades.

Teenuse pakkumise võimekus ei ole piisav nõudluse rahuldamiseks. Ootejärjekorrad on liiga pikad. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta inimese suutlikkust omaosalust tagada. Teenuse korraldamisel ja osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemisega.

○ ○ ● ○
 Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Teenuse pakkumise võimekus ületab nõudluse. Ootejärjekordi ei ole või on need mõistliku pikkusega. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab abivajaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud kõikide inimkeskuse aspektidega.

MILLISEID TEENUSEID KOV LISAKS OSUTAB?

Hinnangud

Teenus 1

Teenuse nimi:

Viipekeele tõlketeenus

Teenuse kirjeldus:

Viipekeele tõlketeenusega tagatakse pimekurtidele või kuulmispuudega inimestele neile sobivat suhtlemissüsteemi kasutades keeleline võrdsus ja toimiv suhtlus avalike teenuste kasutamisel või muude igapäevaeluks vajalike toimingute teostamisel, sh koolitustel ja kultuuriüritustel ning perekondlikel sündmustel osalemisel. Teenus on saajale tasuta, teenuse kulud kaetakse linnaeelarvest. Viipekeele tõlketeenust on 2022. a. osutatud 76 inimesele.

Hinnang:

Väga hea (4)

Teenus 2

Teenuse nimi:

Lapsehoiuteenus

Teenuse kirjeldus:

Lapsehoiuteenuse osutamisega toetatakse erivajadusega last kasvatava isiku toimetulekut või töötamist või vähendatakse lapse erivajadusest tulenevat hoolduskoormust. Lapsehoiuteenust osutatakse kuni lapse täisealiseks saamiseni või põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppeasutuses tasemeõppes õppiva lapse kooli nimekirjast väljaarvamiseni. Lapsehoiuteenus on teenuse saajale tasuta. lapsehoiuteenust saab 51 last aastas.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Teenus 3

Teenuse nimi:

Toimetulekule suunatud sotsiaalõppeteenus

Teenuse kirjeldus:

Toimetulekule suunatud sotsiaalõppeteenusega toetatakse pikemat aega töötä olnud või tööturul vähenenud

konkurentsivõimega töövõimelise isiku tööharjumuse taastamist ja abistatakse isikut töö leidmisel. Toimetulekule suunatud sotsiaalõpe toimub igapäevases töökeskkonnas, individuaalselt või väiksemas grupis. Toimetulekule suunatud sotsiaalõppe teenus on teenuse saajale tasuta. Esmast nõustamist ning abi saab linnavalitsuse hoolekandekontoritest. Toimetulekule suunatud sotsiaalõppeteenusega toetati 2022. a. 8 inimest.

Hinnang:

Pigem hea (3)

Analiüs

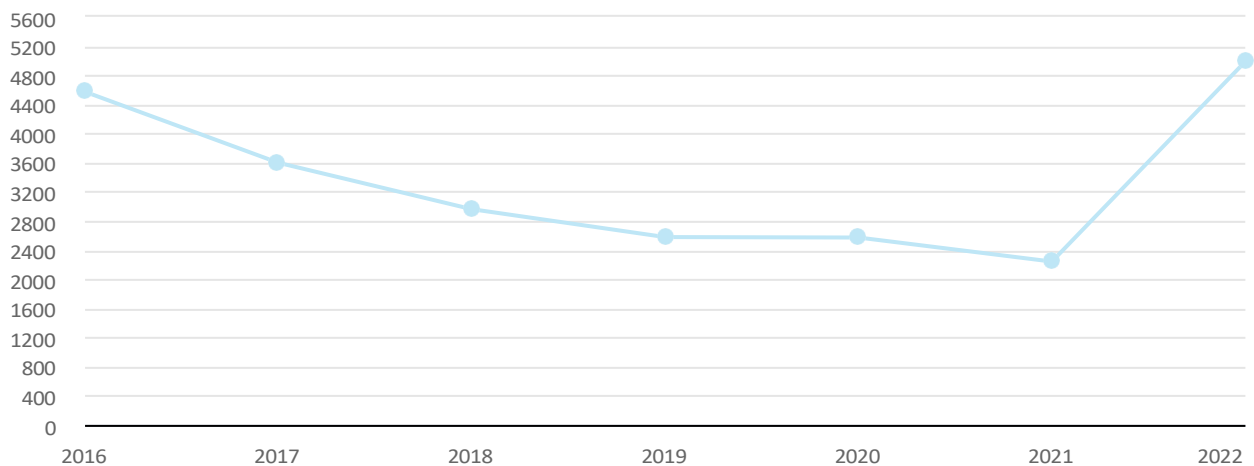
Pärnu linnas on abivajajatele tagatud kõik sotsiaalhoolekande seadusest tulenevad toetavad teenused.

Sotsiaalteenuse eesmärk on aidata inimest tulla toime igapäevaste vajaduste ja tegevustega.

Koduteenus vajab arendamist, kuna hetkel teenust pakutakse vaid tööpäevadel ja tööajal. Mis tähendab, et nädalavahetusel või õhtusel ajal ei ole võimalik abi saada. Puudub intervalli teenus, mis lihtsustaks abivajaja lähedaste elukorralduse. Samuti nõuab lisaarendamist päevahoiuteenus.

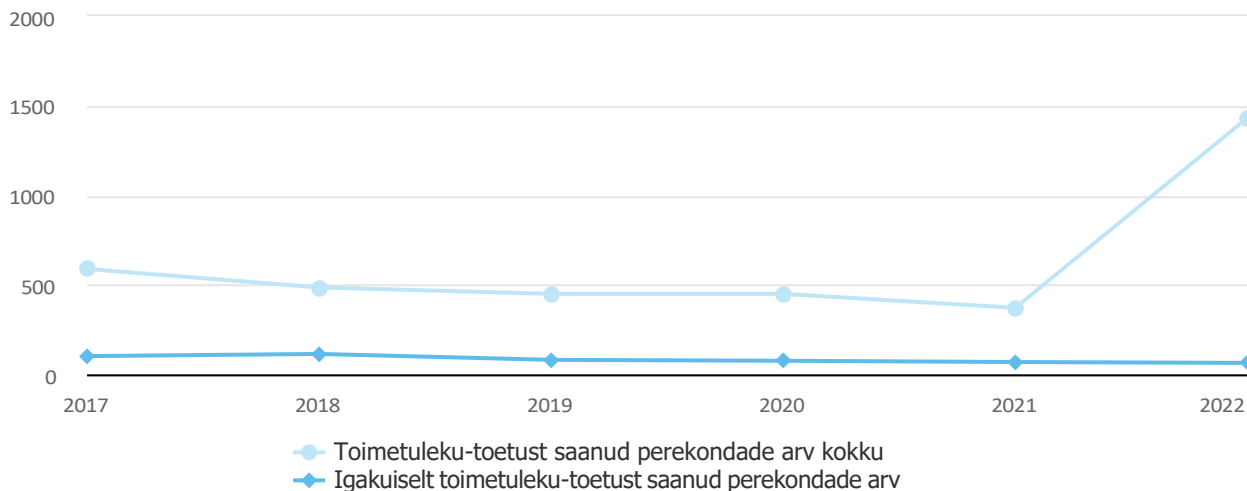
4.1.2 Toimetulekutoetuse saajad

Toimetulekutoetuse saajate hulk

Joonis 4.1.2 .a Toimetulekutoetuse saajate hulk

Toimetulekutoetust saanud perekonnad

Joonis 4.1.2 .b Toimetulekutoetust saanud perekonnad

Toimetulekutoetuste maksmise taust

Hinnangud

Ennetavad teenused

Tugi abivajajale

Abivajajate arv on läbi aastaid olnud langevas trendis, kuid aastal 2022 on see number hüppeliselt tõusnud, seoses massilise Ukraina sõjapõgenike saabumisega.

Toetavad tegevused

Pakutakse erinevaid teenuseid ja toetusi vastavalt inimese abivajadustele, sh sotsiaalõppeteenus, tugiisikuteenus, võlanõustamine, koostöö Töötukassaga karjäärinõustamine jms.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine. Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ● ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine. Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Toimetulekutoetus on kättesaadav vastavalt inimese vajadusele.

4.1.3 KOV eelarvest makstavad sotsiaaltoetused

KOV eelarvest makstavad toetused

Hinnangud

Tugi abivajajale

Toetuste nimekiri on Pärnu linnas päris pikk. Need on nii sissetulekust sõltuvad, kui ka sissetulekust mittesõltuvad toetused. Sissetulekust

sõltuvate toetuste alla kuuluvad eluruumi kohandamise toetus raske või sügava puudega isikule, hooldustoetus hooldusteenuse eest tasumiseks, huvihariduse ja huvitegevuse toetus, toimetulekutoetus, ühekordne lisatoetus väikese sissetulekuga leibkondadele. Sissetulekust mittesõltuvate toetuste alla kuuluvad asendushooldusel viibiva lapse toetus, esimesse klassi mineva lapse toetus, hoolduspere toetus, juhtkoera ülalpidamise toetus, järelhooldusteenusel viibiva isiku toetus, lasteaia sõidutoetus, ravikindlustamata isikute ravi eest tasumine, lapse sünnitoetus, leinatoetuslaagris osalemise toetus, matusetoetus, puudega lapse hooldaja toetus, Tšernobõli AEJ likvideerimisel osalenud isikute toetus, täisealise puudega isiku hooldaja toetus. Toetusi makstakse juhtumipõhiselt.

Toetavad tegevused

Lisaks toetustele pakub Pärnu linn ka teenuseid ja toiminguid, mis on abivajajatele teatud eluhetkedel väga vajalikud. Nendeks on asendus- ja järelhooldusteenus, isikliku abistaja teenus, koduteenus, lapsehoiuteenus, sotsiaaltransport, toimetulekule suunatud sotsiaalõppeteenus, tugiisikuteenus, turvakoduteenus, täisealise isiku hooldus, varjupaigateenus, viipekeele tõlketeenus, võlanõustamisteenus, väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus, vältimatu sotsiaalabi, eluasemeteenus, tavanditeenused, tasuta õigusabi.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine. Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

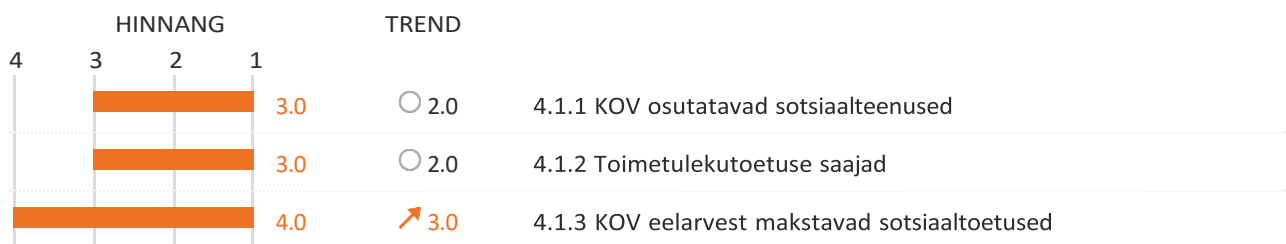
Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine. Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Linn pakub kõiki teenuseid ja määrab toetusi vastavalt kehtivatele õigusaktidele.

Pärnu linnas on tagatud kõik teenused ja toetused inimeste toimetulekuks. Väljakutseks on Pärnu linna suur territoorium, keskmisest suurem keskuslinn ja samas ka hajaasustusega maapiirkond. Sellest lähtuvalt on ühtlaselt kvaliteetne inimeste teenindamine on keeruline ja ressursimahukas.

4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Sotsiaalteenused ja -toetused on Pärnu linnas hästi arendatud, teenused on abivajajatele tagatud. Arvestades rahavastiku näitajaid, siis enim tuleb panustada eakate sihtgrupile, abisüsteem peab olema tagatud siiski kõikidele sihtrühmadele.

Kohustuslikud teenused on tagatud ning Pärnu linn on saanud pakkuda ka muid teenuseid vastavalt vajadustele, lisaks pakub ka kahte vabatahtlikku teenust (tõlketeenus, sotsiaalõppeteenus), võtab osa ISTE-projektist (isikukeskse erihoolekande teenusmudel). Pärnu on väga hästi hakkama saanud teenuste pakkumisega.

Arendamist vajaks koduteenus eakate puhul. Ennetavad teenused peaksid olema kättesaadavad erinevatele sihtrühmadele. Kindlasti peab toetama ka vaimset tervist.

Nagu ka terves riigis, on Pärnu linnas murekohaks vastavate spetsialistide ja teenusepakkujate puudus. Riigilt saadud raha on kasutatud eesmärgipäraselt, võimalusel teenuseid arendades.

Pärnu linn on suuteline ise oma abivajajatele abi osutada. Arvestades seda, et riik suunab tähelepanu regionaalsele koostööle teiste omavalitsustega, siis teeb Pärnu linn koostööd ka teiste KOV-idega. Juhtumitöö võtmes on see väga oluline.

Minuomavalitsus.ee seire tulemused on stabiilsed, mis annab kinnitust sellele, et hoolekande abi on hästi korraldatud.

Pärnu on suur linn ning abivajajate hulk on samuti suur. Pärnu linnal on pikk teenuste ja toetuste nimekiri, mida abivajajatel on võimalik saada. Arvestades vananevat rahvastikku, peab linn tegema ennetustöid, et abivajajate arv ei kasvaks liiga kiiresti ning et linn suudaks pakkuda kvaliteetset teenust.

TUGEVUSED

- Sotsiaalteenused ja -toetused on hästi arendatud, teenused on abivajajatele tagatud.
- Paindlikkus teenuste korraldamises.
- Kohanemisvõime vastavalt juhtumile.

NÕRKUSED

- Väljakutseks on Pärnu linna suur territoorium, keskmisest suurem keskuslinn ja samas ka hajaasustusega maapiirkond.
- Ühtlaselt kvaliteetne inimeste teenindamine on keeruline ja ressursimahukas.
- Demograafilise olukorra tõttu on maksutulu elaniku kohta väiksem.

4.2 Abivajavate lastega tegelemine

4.2.1 Abivajava/ hädaohus oleva lapse toetamine

Abivajava/ hädaohus oleva lapse toetamine

Hinnangud

Ennetavad teenused

Koostööd teeme oma kolleegidega, juhtkonnaga, võrgustiku liikmetega (haridusasutused, politsei, tervishoiusüsteem, MTÜ-d jt) arutades lastekaitsetöös eettulevaid probleeme ning püüdes leida neile koos lahendusi. Lastekaitsetöötajad teevad läbi kliendijuhtumite teavitus- ja ennetustööd koostöö kohtumistel kui ka juhtumipõhiselt. Lastekaitseteenistuses kui ka Pärnu Linnavalitsuse infolauas on olemas erinevad infovoldikud ja plakatid teenuste ja toetuste kohta. Samuti on info üleval Pärnu linna kodulehel kui ka sotsiaalmeedias. Ennetustöö raames pakutakse koolidele, lasteaedadele ja muudele huvigruppidele võimalust kutsuda spetsialisti kohapeale, et anda ülevaade abivajavast ja hädaohus olevast lapsest ning kuidas märgata ning aidata last. Selliselt saab tõsta sihtrühma teadlikkust lastekaitsetöö ja võimalike teenuste ja abisaamise võimaluste osas ning tagada õigeaegne abi. Pärnu linnas on erinevaid ennetustööle suunatud programme/projekte, näiteks, NGTS, SPIN, STEP, Imelised aastad, Pere lahendusring, ANKUR, Puhas tulevik, Ringist välja. Esmatasandi teenused on peredele ja lastele olemas, samuti ka teise tasandi ennetus toimib, kuid Pärnu linnas kolmanda tasandi ennetusega tuntakse kõige enam puudust statsionaarsetest raviteenustest ning programmidest tõsistele käitumisraskustega noortele. KOV vajadusel kaasab kogukonda oluliste küsimuste lahendamisel. Kogukond on aktiivne, märgatakse võimalikke abivajajaid lapsi ja peresid. Pakutakse ka abi riide, toidu või muud. Pärnu linn kasutab üleriigilist statistikat. STARis registreeritakse juhtumeid probleemiliigi järgi, mille järgi on võimalik Pärnu linnas kaardistada riske.

Tugi abivajajale

Pärnu linnas korraldab laste hoolekannet linnavalitsuse sotsiaalosakonna lastekaitseteenistus. Sõltuvalt abivajaduse iseloomust tegelevad lastekaitse spetsialistid järgmiste ülesannetega: sotsiaalnõustamine, juhtumitöö, kohtutöö, asendushoolduse korraldamine vanemliku hoolitsuseta lastele ja töö puudega laste ja nende peredega. Peale esialgse abivajaduse hindamist hinnatakse 10 päeva jooksul, kas algatada juhtumikorraldus või jätta see algatamata. Juhtumikorraldusse kaasatakse lapse pere ja vajalikud spetsialistid. Teenuseid on mitmeid ja spetsialistid on väga heal tasemel, kuid teenusemahud on osade teenuste puhul väiksed. Koostöö erinevate teenusepakkujate ja osapoolte vahel on Pärnu linnas väga heal tasemel (Linnavalitsuse lastekaitseteenistus, PPA, nõustamiskeskused, turvakodu, tugikeskus, erasektori teenuse pakkujad). Info liigub efektiivselt koostööpartnerite vahel. Pärnu linnas toimuvad regulaarsed kohtumised erinevate osapooltega. Kriisiabi korral on Pärnu linna elanikel võimalik pöörduda linnavalitsuse poole, kes aitab tal jõuda teenusele.

Toetavad tegevused

Järjest arendatakse teenuseid, et erinevad vanusegrupid saaksid õigeaegset abi vastavalt taustale ja olukorrale (nt. Imelised aastad, Hoolivad isad: turvalisem elu lastele, ANKUR). Lisaks Pärnu linnas tehakse koostööd 13–29-aastaste noortega, kes ei õpi ega tööta. Selleks on Pärnu Linnavalitsus liitunud NGTS projektiga. Linnas kasutatakse kaasava

hariduse printsiipi ehk õpilast kaasatakse vastavalt vajadusele ja võimekusele. Konkreetse teenuse tegevuse mõju hindamine on planeeritud arengukavasse.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine. Ennetavaid teenuseid ei ole piisavalt. Tugi abivajajatele ei ole piisav. Toetavad tegevused on ühekordsed.

○ ○ ○ ○
Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine. Ennetavad teenuseid on piisavalt ja vastavad vajadustele. Tugi abivajajatele on kättesaadav ja vastab vajadustele. Toetavad tegevused on läbimõeldud ja järjepidevad.

Analüüs

Pärnu linnas on väga hea koostöövõrgustik erinevate osapoolte vahel, kes on seotud laste ja noortega. Hädaohus olevate lastega tegeleb tööpäeviti lastekaitseteenistus ning nende töövälisel ajal on abiks PPA ja Sotsiaalkindlustusamet.

Eriti raskesse olukorda sattunud lapsi on võimalik paigutada turvakodusse või peresarnastesse elutingimustesse, kuigi abivajajate hulk on suurem, kui Pärnu linn hetkel suudab pakkuda. Teenuse saajad on eelkõige Pärnu linna elanikud. Aga kuna teistes KOV-ides sarnased teenused on puudu, siis vältimatut abi osutakse ka teiste omavalitsusüksuste elanikele.

Pärnus on puudus kriisihooldusperedest. Sellise pere eesmärk on tagada hädaohus olevale lapsele lühiajalist, kuid kiiret ning turvalist keskkonda. Kriisihoolduspere on parem alternatiiv, kuna see on lapsele vähem traumeeriv.

Pärnus avati aastal 2022 lastemaja, kust saavad abi seksuaalselt väärkoheldud või kahjustava seksuaalkäitumisega lapsed üle Eesti.

4.2.2 Teenused ja toetused lastele ja peredele

TURVAKODUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnu linna elanikele osutab turvakoduteenust Pärnu linna hallatav asutus Laste ja Noorte Tugikeskus. Vajadusel on turvakoduteenust võimalik saada ka teiste omavalitsuste elanikel. Nõudlus teenuse järgi on suur. Aastal 2022 oli turvakoduteenusel 6 last. Kokku eraldati perest 20 last.

Rahastusmudel

Teenus on Pärnu linna elanikele tasuta. Teiste omavalitsuste elanikele osutatakse teenust vastavalt kehtivale hinnakirjale.

Inimkesksus

Ligipääsetavus väga hea. Mugav asukoht, kuhu saab tulla auto, ühistranspordiga või jala. Mugav sissepääs ka erivajadustega inimestele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

TUGIISIKUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Tugiisikuteenust lastega peredele osutab Pärnu Sotsiaalkeskus ning erivajadustega lastele ja nende peredele Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskus. Teenusele suunab lastekaitsespetsialist. Aastal 2022 sai Pärnu linnas tugiisikuteenust kokku 55 last/53 peret.

Rahastusmudel

Tugiisikuteenus on Pärnu linna elanikele tasuta.

Inimkesksus

Tugiisikuteenust osutatakse üldjuhul Pärnu linna territooriumil teenuse saaja igapäevases elukeskkonnas, vajadusel koos teenuse saajaga ka asjaajamistel ametiasutustes.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

PUUDEGA LASTE TUGITEENUSED/ LAPSEHOIUTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Tugiteenuseid ja lapsehoiuteenuseid osutab Pärnu linna hallatav asutus Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskus ja ka erinevad lepingulised teenuseosutajad. Teenustele suunab lastekaitsespetsialist. Pakutakse nii lapsehoitu, sotsiaaltransporti, tugiisikuteenust, kui ka intervallhooldust. Keskmine teenuste kasutajate arv on 47 puudega last.

Rahastusmudel

Teenused on Pärnu linna elanikele tasuta.

Inimkesksus

Teenustele on ligipääsetavus väga hea, arvestatud erivajadustega inimestega.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

ASENDUSHOOLDUSTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Asendushooldusteenusega tagatakse pika- või lühiajaliselt lapse õigused ja heaolu, võimaldatakse lapsele tema põhivajaduste rahuldamiseks peresarnased elutingimused, luuakse turvaline ja lapse arenguks soodne elukeskkond ning valmistatakse laps ette võimetekohaseks toimetulekuks täisealisena. Pärnu linnas on selliste abivajajate hulk tõusnud. Kui 3 aastat tagasi oli kokku 10 last, siis aastal 2022 on abivajajaid juba 50.

Murekohaks on see, et asendushooldusteenusele jõudes on suureks ohuks lapse lahkumine Pärnu linnast, kuna Pärnu linnas ei ole piisavalt teenusepakkujaid. Asendushooldusteenuse abivajavale Pärnu linna lapsele korraldab linnavalitsuse lastekaitseteenistus.

Rahastusmudel

Asendushooldusteenuse kulud kaetakse linna eelarvest. Hooldusperele maksab Pärnu linnavalitsus hoolduspere toetust.

Inimkesksus

Pärnu linnas toetatakse lapsi ja noori, kes on lahkunud asendushooldusteenuselt. Tehakse koostööd erinevate spetsialistidega.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

JÄRELHOOLDUSTEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Järelhooldusteenusega toetatakse asendushooldusteenuselt ja eestkostelt lahkuva isiku iseseisva toimetuleku ja õpingute jätkamist eluaseme tagamise ning vajaduspõhiste tugiteenuste ja toetuste kaudu.

Järelhooldusteenust osutatakse juhtumiplaani alusel, milles on ära toodud hinnang teenuse saaja abivajadusele ja tema toetuseks rakendatavad abimeetmed. Keskmine teenuste kasutajate arv on 8 inimest.

Rahastusmudel

Järelhooldusteenuse osutamise kulud kaetakse linna eelarvest ja teenuse saaja sissetulekutest.

Inimkesksus

Juhtumipõhine, kättesaadav ja abivajadusest lähtuv.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

SOTSIAALSE REHABILITATSIOONI TEENUS

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust pakutakse puudega lastele ja suure abivajadusega lastele. Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus on Pärnu linnas kättesaadav.

Rahastusmudel

Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus on riiklik teenus, mida osutab ja korraldab Sotsiaalkindlustusamet.

inimkesksus

Kuna teenusepakkujaid on Pärnu linnas mitu, siis abivajav inimene leiab endale sobivat ligipääsetavuse ja asukoha poolest. Teenust osutatakse vastavalt abivajadusele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

PSÜÜHIKA JA KÄITUMISHÄIRETEGA LASTELE SUUNATUD TEENUSED

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Psüühika ja käitumishäiretega laste arv on viimastel aastatel olnud suureks murekohaks, kuna see arv järjest kasvab. Teenuste valik on lai. Pakutakse järgmiseid teenuseid: lapsehoiuteenus, sotsiaaltransport, tugisikuteenus, sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus, hooldajatoetus lapse vanematele, psühholoog, psühhiaater, logopeed, korraldatakse koolitusi, teraapiaid ja tugigruppe lastevanematele. Mitme aasta jooksul on vajadus psühhiaatri järgi, hetkel on ainult 1 spetsialist terve Lääne piirkonna peale. Teenustele suunamine on väga aeganõudev. Kuna

teenusepakkujaid on mitu, siis teenuse kasutajate arv on teadmata.

Rahastusmudel

Sõltuvalt teenusest ja teenusepakkujast on see kas abivajajale tasuta või tasuline teenus.

Inimkesksus

Ligipääsetavus on üldjuhul hea. Sõltuvalt teenusepakkuja asukohast saab tulla nii auto, kui ka ühistranspordiga või jala.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Pärnu linn pakub mitmeid teenuseid. Spetsialistide kättesaadavus on enamasti hea, aga sõltuvalt teenusest järjekorrad võivad olla pikad (nt psühholoog, psühhiaater). Koostöö ja korrapärased kohtumised erinevate osapooltega teenuste osutamiseks toimivad.

Üheks mureks on rahastus. Osa rahastusest tuleb riigilt ning on projektipõhine ehk teenust on raske jätkusuutlikult pakkuda ning kunagi ei ole kindel, kas järgmisel ajaperioodil saab seda raha või mitte. Osa rahastusest on osaliselt projektipõhine millele linn lisab omalt poolt midagi juurde. Selline teenus on tagatud paremini ning on kindlam, et järgmisel ajaperioodil on linnal võimalik panustada suurema summaga.

Lisaks on abivajavatele lastele pakutakse sotsiaaltransporditeenust eelkõige koolis käimiseks.

Igaastaselt pakutakse ka "Imelised aastad" programmi, kus haritakse vanemaid lapsevanemaks

olemises,

seletatakse lapse arengulised vajadused lapse elu erinevatel etappidel. Selle programmiga toetatakse väikelastega perekondasid, kuna pere mõjutab lapse hilisemat käitumist ja harjumusi.

4.2.3 Kaasava hariduskorralduse rakendamine

Hariduslike erivajadustega õpilaste arv koolides

Kaasava hariduskorralduse rakendamine

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Kaasava hariduse eesmärgiks on tagada haridusliku erivajadusega õpilastele paremad võimalused võimetekohase hariduse omandamiseks ning toetada nende õppimist tavaklassis. Spetsialistide hinnangul on järjest rohkem lapsi, kes vajavad tõhustatud või erituge.

Rahastusmudel

Inimkesksus

Tuge vajav laps või noor võib nagu kõik teised lapsed või noored osaleda noortekeskuste tegevustes, õpilasmalevas, laagrites, projektides ja teistel noortele mõeldud üritustel.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Analüüs

Lisaks tavaklassidele on Pärnu linna üldhariduskoolides avatud ka eriklassid õpilastele, kes vajavad hariduslikust erivajadusest tingituna tühustatud või erituge.

Ülelinnalise vastuvõtuga eritoe klassid on Pärnu Vanalinna Põhikoolis, ülelinnalise vastuvõtuga tühustatud toe klassid Pärnu Mai Koolis ja Pärnu Rääma Põhikoolis, vene kodukeelega hariduslike erivajadustega HEV-õpilastele Pärnu Tammsaare Koolis. Põhikooli riikliku õppekava lihtsustatud õppe klassid asuvad Pärnu Kuninga Tänav Põhikoolis. Ülelinnalise vastuvõtuga eriklassid komplekteerib linnavalitsuse haridusosakond. Lisaks on vajaduspõhiselt erinevaid eriklasse moodustatud oma kooli põhiselt paljudes teistes Pärnu linnavalitsuse hallatavates põhikoolides.

Lasteaialapsi toetatakse tasandusrühmades, erihooldust ja -õpet vajavate laste rühmas ning arendusrühmas. Loomisel on pervasiivsete arenguhäiretega laste rühm.

4.2.4 Lapsed hariduslike erivajadustega õpilaste koolides

Analüüs

Pärnu linnas on hariduslike erivajadustega õpilastele Pärnu Päikese Kool, kus õpilased õpivad põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel toimetuleku- või hooldusõppes. Õpilaste arv päikese Koolis on aastate lõikes olnud stabiilne, 50-55 õpilasega.

Hariduslike erivajadustega õpilastele ei ole eraldi toetusi ettenähtud. Toe ja teenuste tagamine on samadel tingimustel nagu ka teistel abivajajatel. Teenuste mahud määratakse peale abivajaduse hindamist.

Enne tavakooli naasmist hinnatakse lapse võimekust ning võrgustikutöö kaudu saab nii laps, kui ka pere ja õpetajad vajaliku toetuse. Erikoolidest naasnud lastel on võimalik kohaliku omavalitsuse poolt saada tugiisikuteenust, lapsehoiuteenust, sotsiaaltransporditeenust jm.

4.2 Abivajavate lastega tegelemine. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Riigilt saadud raha on Pärnu linn kasutanud lastele osutavate sotsiaalteenuste osutamiseks.

Rahandusministeeriumi analüüsi (minuomavalitsus.ee) tulemustel on 2022. a. seisuga laste heolu Pärnu linnas on keskmisel tasemel. Kui 5 aastat tagasi (2016 ning 2017 a.) oli see hinnatud väga kõrgelt, siis aastaks 2022 on see keskmisel tasemel.

Eeskujulikul tasemel on metoodiliste juhendmaterjalide ja tööriistade kasutus ning valdkondadeülene laste ja perede teema koostöövõrgustik. Lisaks sellele on edasijõudnud tasemel kohustuslikke sotsiaalteenuste olemasolu, mis on reguleeritud määrustega; võimalus kasvatada last nii perekodus, kui ka asenduskodus; olemas lastega peredele suunatud teenuseid ning toetakse vanemlikke oskusi.

Enne tavakooli naasmist hinnatakse erivajadustega lapse võimekust ning võrgustikutöö kaudu saab nii laps, kui ka pere ja õpetajad vajaliku toetuse.

TUGEVUSED

- Pädevate spetsialistide olemasolu ning teenuste kättesaadavus.
- Haridusliku erivajadusega arvestamine ning eritoe olemasolu.
- Tuge vajaval lapsel on võimalik võtta osa kõikidest tegevustest, mis on mõeldud noortele.

NÕRKUSED

- Sõltuvalt teenusest järjekorrad võivad olla pikad.
- On puudus kriisihooldusperedest.
- Riigilt tuleva rahastuse puhul on tegemist projektipõhisusega ehk teenust on raske jätkusuutlikult pakkuda.

4.3 Perede toetamine

4.3.1 Lastega leibkondade elamistingimused

Lastega leibkondade elamistingimused

Hinnangud

Olukorra kirjeldus

Pärnu linnal on olemas ülevaade abivajavate lastega leibkondade elamistingimustest. Sellega tegeleb sotsiaalosakond koostöös linnamajanduse osakonnaga. Eluruumides vajadusel teostatakse remonti. Munitsipaaleluruumid asuvad Pärnu linnas nii keskuslinnas kui ka osavaldades.

Tark planeerimine

Koostöö erinevate spetsialistide vahel on olemas ja on paranevas suunas.

Toetavad tegevused

Pärnu linn toetab kehvade elamistingimustega leibkondasid, aidates neid kolida avaramatesse eluruumidesse. Pärnus on ka suuri peresid, kes elavad väikestes korterites, kuna materiaalselt ei ole neil võimalik suuremat elamispinda endale lubada. Paraku ei ole linnal alati võimalust toetada suurt peret suurema elamispinnaga.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine.

Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine.

Analüüs

Pärnu linnal on olemas sotsiaalkorterid ning planeeritakse ehitada uut sotsiaalmaja.

Eluruumid on korralikud ning neis on kõik vajalik tavapäraseks eluks olemas. Kehvade elamistingimustega lastega leibkondadele võimaldatakse paremaid tingimusi. Eluruumid vajadusel remonditakse ning aidatakse pere ka kolimisel.

Koostöö linnavalitsuse erinevate osakondade vahel on hea.

4.3.2 Toidupuuduses olevad lapsed

Toidupuuduses olevad lapsed

Hinnangud

Olukorra kirjeldus

Pere abivajaduse hindamisel viiakse läbi süstemaatiline protsess, mille käigus analüüsitakse ja mõõdetakse erinevaid eluvaldkondi, et tuvastada pere üldine toimetulek ning eriti keskendudes toiduabi vajadusele.

Toidupangast sai september 2023 seisuga abi u. 600 perekonda ja neis oli kokku 1240 pereliiget ja hinnanguliselt on nendest pereliikmetest 470 last.

Tark planeerimine

Kaardistamine on regulaarne. Sellega tegeleb Pärnu Linnavalitsuse sotsiaalosakond.

Toetavad tegevused

Pärnu linnas on võimalik taotleda toimetulekutoetust. Abi saab Toidupangast, turvakoduteenus pakub sooja toitu, koolides on tasuta koolilõuna.

Puudub regulaarne olukorra analüüs ja sellest lähtuv reageerimine.

Toimub regulaarne olukorra analüüs ja vajadusel reageerimine.

Analüüs

Vältimatu abi (toiduabi, riideabi) osutatakse abivajavatele peredele, mitte lastele eraldi.

Toiduabiks on:

- supitalongide väljastamine (reeglina ei ole selle teenuse saajate hulgas lastega peresid);
- toidupaki väljastamine (sihtgrupi hulgas võib olla ka lastega peresid, reeglina on samad pered ka Toidupanga nimekirjas);
- suunamine Pärnu Toidupanka (sihtgrupi hulgas on lastega pered ja põgenikud).

4.3.3 Vanemluse toetamine

Teismelise eas vanemaks saajatele suunatud tugi

Kirjeldused ja hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnu linnas saavad teismelises eas vanemaks saajad abi Pärnu Haigla vaimse tervise keskusest. Nõustamisele psühholoogi vastuvõtule võib tulla Pärnu Õppenõustamiskeskusesse. Võimalus võtta osa vanemlusprogrammist "Imelised aastad". On raske öelda, kui palju on aastas nende teenuste kasutajaid selles sihtgrupis, kuna üldist arvu erinevad teenusepakkujad omavahel ei jaga.

Rahastusmudel

Ülaltoodud teenused on üldiselt Pärnu linna elanikele tasuta.

Inimkesksus

Teenused pakutakse mugavas asukohas, kuhu saab tulla, nii autoga, kui ühistranspordi või jalgrattaga.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Lapse/ja või pere tugiisikud

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnu linnas on tugiisiku teenus lapsele ja/või perele kättesaadav. Teenust saab last kasvatav isik, kellele osutatakse tugiisikuteenust täiendavalt lapse hooldamise ning turvalise ja toetava kasvukeskkonna tagamiseks. Laps või last kasvatav isik on õigustatud teenust saama kuni lapse täisealiseks saamiseni või põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppeasutuses tasemeõppes õppiva lapse kooli nimekirjast väljaarvamiseni. Teenust koordineerib Pärnu Sotsiaalkeskus.

Rahastusmudel

Teenus on abivajajatele tasuta.

Inimkesksus

Sotsiaalkeskuse juurde saab tulla nii auto, kui ka bussi või jalgrattaga. Mugav ligipääs ka erivajadustega inimestele.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Pereteraapia

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Lapsevanemal on võimalus pöörduda esmalt lastekaitse spetsialisti või haridusasutuse spetsialisti poole. On võimalus pöörduda ka otse tervishoiu valdkonna või eraettevõtetest teenusepakkujate poole. Seega on raske öelda, mis on keskmine abivajajate arv aastas. Kuid Pärnu linnavalitsus tõdeb, et pereteraapia teenuse pakkumine on kindlasti vajalik teenus, mida Pärnu linna elanikele pakkuda.

Rahastusmudel

Pärnu linnavalitsusel on olemas lepingulised partnerid, kuid teenus on kättesaadav ka üle linna mitmes eraettevõttes.

Inimkesksus

Pärnu linn on mugav liikumiseks, väljavalitud teenusepakkujate juurde saab mugavalt nii auto, kui ka ühistranspordi või jalgrattaga.

Teenuse nõudlust ja vajadustele vastavust ei analüüsita regulaarselt. Rahastusmudel ei ole jätkusuutlik ega arvesta kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel ei ole piisavalt arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Teenuse nõudlust ja vastavust vajadustega analüüsitakse regulaarselt ning vajadusel reageeritakse. Rahastusmudel on jätkusuutlik ja arvestab kasutaja maksevõimet. Teenuse osutamisel on arvestatud inimkeskse lähenemise aspektidega.

Vanemlusprogrammid

Hinnangud

Pakutavad programmid

Pärnu linnas pakutakse "Imelised aastad" vanemlusprogrammi. Pakutakse ka vanemlustugigruppe. Plaanis on alustada ka Perepesa ja Gordoni perekooli mudelitega.

Nõudlus ja pakkumine

Teenust saavad aastas 16 pere.

Probleemide süvenemise ja kuhjumise aitab ära hoida varajane märkamine, ennetavad tegevused ning väga hea koostöö last puudutavate isikute vahel.

Pärnu linnas on väga hea koostöö Pärnu Linnavalitsuse, vaimse tervise keskuse, Politsei- ja Piirivalveameti, teenusepakkujate vahel.

TUGEVUSED

- Teenused on olemas.
- Eriala spetsialistide olemasolu.
- Väga hea koostöö Pärnu Linnavalitsuse, vaimse tervise keskuse, Politsei- ja Piirivalveameti, teenusepakkujate vahel.

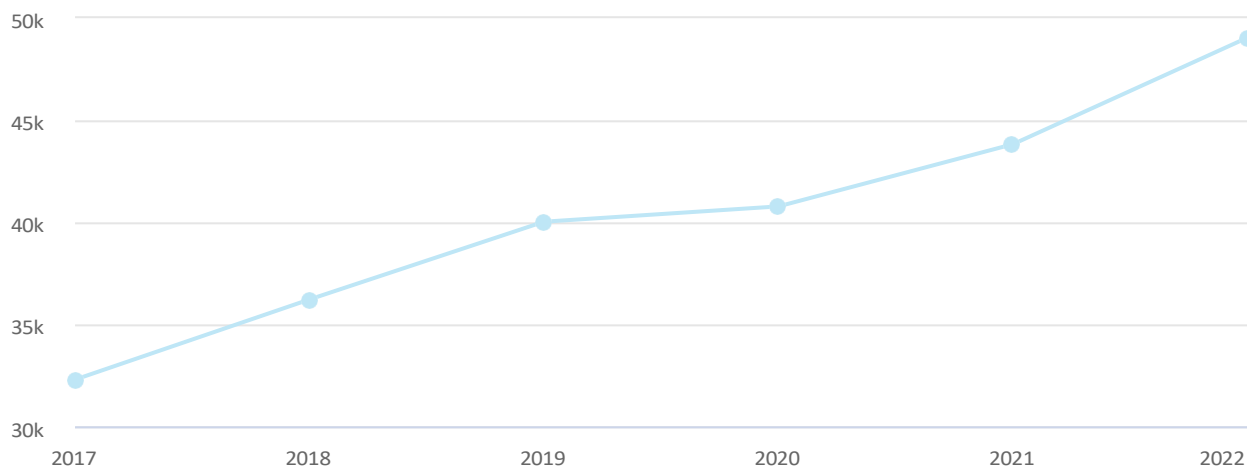
NÕRKUSED

- Linnal ei ole alati võimalust toetada suurt peret, kes elab väikeses korteris, suurema elamispinnaga.
- Suuremaks probleemiks käitumiskeskustes olevate laste toetavate meetmete pakkumine.
- Mõne teenuse puhul, mis on suunatud pere või noore toetamiseks, on raske öelda vajajate arvu, kuna üldist arvu erinevad teenusepakkujad omavahel ei jaga.

5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid

5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine

5.1.1 Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse

Joonis 5.1.1.a Füüsilise isiku tulumaksu laekumine KOV eelarvesse

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RR300](#)

Analüüs

Pärnu linna füüsilise isiku tulumaksu laekumine on olnud püsivas stabiilses kasvutrendis. COVID-19 pandeemia tõttu oli aastal 2020 kasv veidi aeglasem, kuid siiski ei langenud. See oli ilmselt tänu valitsuse toetusmeetmetele.

Pärnu linna elanike arv püsib stabiilselt 50 000 inimese juures. Kõige suurem on tööealiste inimeste osakaal. Pärnu on rikka ajaloo ja atraktiivse olevikuga kuurortlinn. Pärnu iseloomulik kausjas laht hoiab vee temperatuuri soojemana kui teistes Eesti randades, mis meelitab suvehooajal Pärnusse hulgaliselt nii sise- kui välismaiseid turiste. Tänu sellele suvekuudel rahvaarv tõuseb ning talvekuudel langeb. Suvel vajavad kohalikud ettevõtjad nagu näiteks kohvikud, restoranid, hotellid rohkem töötajaid ning paljud tudengid ja õpilased ka väljastpoolt Pärnut on hooajatööga nõus.

Lisaks põhikoolidele ja gümnaasiumidele on Pärnu linnas olemas võimalus õppida Tartu Ülikooli Pärnu kolledžis, Pärnumaa Kutseharidskeskuses, Pärnu Saksa Tehnoloogiakoolis ning ka Politsei- ja piirivalvekolledžis Paikusel. Tudengid ja hooaja töölised, kes tulevad teistest omavalitsustest, võivad eelistada jääda sissekirjutatuks enda kodukohta. Tekib olukord, kui nad tarbivad Pärnu linna avalikke teenuseid, kuid nende panus Pärnu linna eelarve laekumisesse on minimaalne.

5.1.2 Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud

Tabel 5.1.2.1 Kohaliku omavalitsuse eelarvetulud

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Eelarve tulud kokku (tuh eurodes)	67083,50	73948,26	79170,45	82239,82	85380,80	96743,50
Eelarve tulud inimese kohta	1326,46	1466,46	1567,02	1619,58	1681,50	1899,76

Allikad: [Statistikaameti andmebaas, tabel RR300](#)

Analüüs

Üle poole Pärnu linna põhitegevuse tuludest moodustab füüsilise isiku tulumaks. Teiste maksude osakaal on väiksem.

Umbes kolmandiku tuludest moodustavad toetused, sh ka tasandus- ja toetusfond. Tasandusfond on viimase viie aasta jooksul olnud vaikselt kasvavas trendis (v.a. 2022). Toetusfondist eraldatakse vahendeid sihtotstarbeliselt ehk need vahendid on ette nähtud kindlateks kuludeks. Siiski alati ei piisa toetusfondist eraldatavast summast ja ning linn panustab ise juurde.

Mõnede sihipäraste toetuste puhul on võimalik ka kasutamata jäänud summa üle kanda järgmisse aastasse.

Veidi üle kümnendiku moodustab kaupade ja teenuste müük, kuid nende puhul Pärnu linnal ei ole alati suurt otsustusõigust (näiteks lasteaiatasud, koolide kohatasud). Maksude ja toetuste puhul otsustab KOV-i eelarvesse laekumise summad nii Pärnu linn ise, kui ka keskvalitsus.

Viimase paari aasta jooksul Pärnu eelarve on olnud ülejäägis. Kiire palgakasv on toonud kaasa veidi parema tulumaksu laekumise ning mõned kulud on jäänud tegemata.

5.1.3 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves

Tabel 5.1.3.1 Sotsiaalse kaitse kulud KOV eelarves

	2018	2019	2020	2021	2022
Sotsiaalkaitsekulud kokku (tuh eurodes)	5493	6367	7681	7523	10797
Sotsiaalkaitsekulude osakaal KOV eelarves (%)	7	8	9	9	11
Sotsiaalkaitsekulu elaniku kohta	109	126	151	149	211

Allikad: KOV, [Statistikaameti andmetabel RR302 - Kohalike eelarvete põhitegevuse kulud ja investeerimistegevuse väljaminekud](#), [Statistika ja aruandlus | Sotsiaalkindlustusamet](#); <https://riigiraha.fin.ee/>,

Analüüs

Pärnu linna sotsiaalkulude osakaal on iga aastaga kasvanud. Kui 2018. a. see oli 7%, siis 2022. a. oli see 11% eelarvest. Kui aastal 2018 oli sotsiaalkaitsekulu elaniku kohta 109 eur, siis 2022. a. oli see summa juba 211 eur.

Väga positiivne, et Pärnu linn arvestab abivajajatega ning tagab neile tõhusad teenused. Samas peab pöörama rohkem tähelepanu ka ennetusele ja teadlikuse tõstmisele, kuna sotsiaalkaitse kulud ei saa lõputult kasvada.

5.1.4 Hindamistegevused KOV-is

Palun kirjelda hindamist KOV tööprotsessis läbi järgmiste aspektide:

Hinnangud

Organisatsiooni enesehindamine

Haridusasutustes tehakse hindamist vastavalt seadusega ette nähtud korrale. Viiakse läbi rahulolu uuringuid, et teada saada Pärnu linna elanikke arvamust. Kuna Pärnu on kuurortlinn, siis tehakse ka uuringuid, mis aitavad pakkuda kvaliteetset teenust linna külalistele. Näiteks, rahvusparkide kestliku turismi või Soome sihtturu uuringud. On tehtud uuringud, mis aitavad laste ja noorte arvamust avaldada ja ka tervislikku eluviisi valida (noorte rahulolu uuring, koolide ja lasteaedade menüü analüüsid). Sotsiaalosakond hindab regulaarselt sotsiaalteenust osutavate partnerite teenuseosutamise kvaliteeti.

Mõju ja tulemuste hindamine

Eesmärgid on arengukavaga paika pandud. Osakondadel ning üksustel on olemas ka tegevuskava, millele lisatakse ka mõõdikuid. Tulemuste saavutamise ja mõõtmise on osakonniti erinev, mis tuleneb tööiseloolest.

Toetavad tegevused

Uuringud on koondatud Pärnu linna kodulehele.

Hindamistegevused ei ole integreeritud igapäevatoösse. Planeerimise I ja otsustamisel ei tugineda alati andmetel.

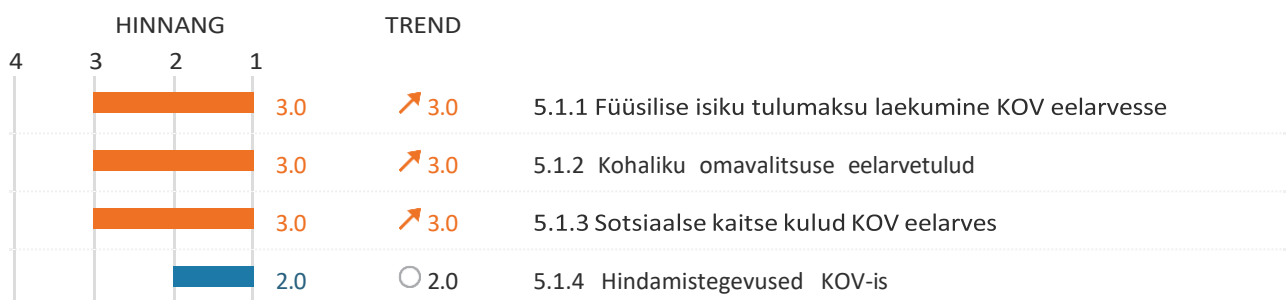

Hindamistegevused on organisatsioonis tähtsustatud ja integreeritud igapäevatoösse. Planeerimisel ja otsustamisel lähtutakse paikkonna andmetest.

Analüüs

Pärnu linnal ei ole missioon ja visioon sõnadesse pandud, mis mõjutab inimeste arusaama väärtustest ning tekitab erinevat vaatenurka ühe ja sama tegevuse raames ja muudab hindamise raskemaks.

5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Pärnu linna tööeas olevate inimeste osakaal on suur. Pärnu on rikka ajaloo ja atraktiivse olevikuga kuurortlinn, millel on turvaline keskkond ning kättesaadavad teenused. Peale 2017. a. haldusreformi on Pärnu linna pind kasvanud ja nüüdseks on see pindalalt suurim linn Eestis. Kuigi juurde tulnud territoorium on kohati suured loodusealad ning rabad, kus ei ela inimesi ning kust ei saagi maksulaekumisi oodata. Lisaks Pärnu keskuslinn on kuurordi linn, kus on palju hooaja töölisi just suveperioodil.

Tänu linna suurusele on raske hoida osavaldade teenuste korraldust ja kättesaadavust ning ka inimeste elukvaliteedi tagamist samal tasemel nagu on keskuslinna piirkonnas.

TUGEVUSED

- Tulumaksulaekumine on stabiilne.
- Suvekuudel rahvaarv tõuseb, kohalikud ettevõtjad vajavad rohkem töötajaid ning tudengitele ja õpilastele ka väljastpoolt Pärnut on hooajatöö väga hästi sobiv.
- Tööealiste inimeste osakaal on kõige suurem.

NÕRKUSED

- Tudengid ja hooaja töölised, kes tulevad teistest omavalitsustest, võivad eelistada jääda sissekirjutatuks enda kodukohta. Tekib olukord, kui nad tarbivad Pärnu linna avalikke teenuseid, kuid nende panus Pärnu linna eelarve laekumisesse on minimaalne.
- Suur pindala, mis ei taga võrdväärset elukvaliteeti ja teenuste kättesaamist.
- Peab pöörama rohkem tähelepanu ka ennetusele ja teadlikuse tõstmisele, kuna sotsiaalkaitse kulud ei saa lõputult kasvada.

5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu edendamiseks

5.2.1 KOV'i juhitud võrgustikud ennetuse, tervise ja heaolu edendamiseks

Kirjeldada järgmisi aspekte valdkonnaülese koostöö korraldamisel:

Hinnangud

Tark planeerimine Koostööd PPA, Päästeameti, perearstide, Töötukassaga tehakse vastavalt vajadusele. Kui on kriitiline juhtum, siis on koostöö eriti tugev.

Rahastusmudel Otsitakse rahastust riigi poolt, sõltuvalt valdkonnast panustab nii linn, kui ka iga amet ise. Näiteks, Päästeametil on palju erinevaid materjale vee-, tuleohutuse puhul, infomaterjalid lastevanematele ja eakatele, mida nad jagavad üle linna.

Koostöö asutuste ning valdkondade vahel ei vasta osapoolte ootustele ja vajadustele.

Valdkondaülese ennetuse planeerimine ei toimu selge süsteemi alusel. Juhid ei ole piisavalt protsessidesse kaasatud.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Koostöö asutuste ning valdkondade vahel vastab osapoolte ootustele ja vajadustele.

Valdkondaülese ennetuse planeerimine toimub selge süsteemi alusel. Juhid on protsessidesse aktiivselt kaasatud.

Analüüs

Pärnu linnavalitsuse ja teiste asutuste koostöö on väga hea, eriti kui juhtum on läinud kriitiliseks. Pärnu KOV võiks kaasata rohkem nii PPA-d, kui ka Päästeameti arengukava loomisesse ning ennetustegevuste planeerimisse.

5.2.2 Juhtumitöö võrgustikud

Kirjeldada ja anda hinnang olukorrale KOV-is:

Hinnangud

Toimivad lahendused Võrgustikutöö tähendab erinevate spetsialistide ja valdkondade suhtlemist, et saavutada positiivseid muutusi lapse ja täiskasvanu elus. Juhtumitöö eeldab kiiret reageerimist olukorras, mil on saadud teade abivajava või hädaohus oleva lapse ja täiskasvanu kohta. Juhtumitöö võrgustik hõlmab erinevaid osapooled. Vastavalt konkreetsele juhtumile on nende seas KOV-i spetsialistid (lastekaitsespetsialistid, sotsiaaltööspsialistid), ning ka spetsialistid teistest valdkondadest, nagu Pärnu Sotsiaalkeskus, PPA, Ohvriabi, Päästeamet, perearstid, pereõed, SKA spetsialist, haigla töötajad, haridustöötajad, tugiisikud, Rajaleidja, vaimse tervise keskus, kriminaalhooldusametnikud, Töötukassa. Kindlasti kaasatakse ka pereliikmeid. Pärnu linnas toimib juhtumitöö võrgustik hästi ning panustatakse ka ennetustöösse ning varajasse märkamisesse.

Tark planeerimine Koostöövõrgustik luuakse sihtrühmade põhiselt vastavalt juhtumile. Kokkulepped on kas suulised või kirjalikud ning lepatakse kokku ka tegevuskava ja vastutused. Saadud teave abivajajate kohta registreeritakse ning planeeritakse vastavad tegevused. Juhtumitöö raames pakutakse

erinevaid sotsiaalteenuseid ja -toetusi, vajadusel koostatakse juhtumiplaan.

Koostöö

Valdkonnaülene abistamine võimaldab toetada inimest efektiivselt. On väga oluline erinevate osapoolte infovahetus ja sellest tulenevalt eesmärgipärane tegutsemine. Lastega perede puhul on hea koostöö politsei, haridusvaldkonna asutuste, vaimse tervise keskuse, Rajaleidja ja teistega. Täisealiste ja eakate puhul on politsei, tervisevaldkonna asutuste, Sotsiaalkindlustusamti ja teistega. Samuti tehakse koostööd teiste omavalitsustega.

Koostöö asutuste ning valdkondade vahel ei vasta osapoolte ootustele ja vajadustele.

Valdkondadeülese ennetuse planeerimine ei toimu selge süsteemi alusel. Juhid ei ole piisavalt protsessidesse kaasatud. Koostöö teiste KOVide ja riigiasutustega ei ole olnud piisav.

Väga halb **Pigem halb** **Pigem hea** **Väga hea**

Vajaminevad juhtumitöö võrgustikud on loodud ja toimivad eesmärgipäraselt. Loodud on selge süsteem juhtumipõhiste koostöövõrgustike loomiseks. Koostöö teiste KOVide ja riigiasutustega on hea.

Analüüs

Andmekvaliteet riigiklikes registrites pole piisavalt kvaliteetne, et teha vajalikud otsused, samuti on raskendatud valdkondade ülene info kätte saamine.

Valdkondlikud infosüsteemid ei ühildu automaatselt, on keeruline vajalikku infot kätte saada.

KOVidel on keeruline arendada kohapealseid infovahetussüsteeme ressursipuuduse tõttu ja ka selle tõttu, et riiklikud infosüsteemid ei ole avatud KOVide IT-süsteemidega liidestamiseks.

Suurenenud on keeruliste juhtumite hulk, menetlused on pikenenud ja nõuavad rohkem ressursse, mida KOVis napib. Vajalikud on struktuursed muudatused.

5.2.3 Rahvatervise tegevuste korraldus kohalikus omavalitsuses

Rahvatervise korraldus KOVis

Hinnangud

Ametikoht

Pärnu linnas on olemas osalise töökoormusega rahvatervise spetsialisti koht.

Töörühm

Linnas tegutseb ka Tervisenõukogu, mis viimasel ajal on aga olnud suhteliselt passiivne.

Tark planeerimine

Pärnu KOVi arengukava arvestab elukeskkonda ning elanikke ja turistide heolu ja võimalusi teha tervislikke valikuid.

Puudub ametikoht valdkonna arendamiseks. Puudub toimiv töörühm. KOV arengukava ei pööra tähelepanu rahvatervise teemadele.

Loodud ametikoht ja selle maht on vastavuses tegelike vajadustega. Toimib töörühm, mille korraldus on vastavuses osapoolte ootuste ja vajadustega. Valdtkonna eest vastutajad on kaasatud KOV arengukava koostamise protsessi ja arengukava keskendub muuhulgas ka rahvatervise teemadele.

Analüüs

Pärnu linna tervise edenduslikuks eesmärgiks on sihipäraselt arendada tervist toetavat elukeskkonda ning luua linnaelanikele võimalusi tervist väärtustavateks valikuteks.

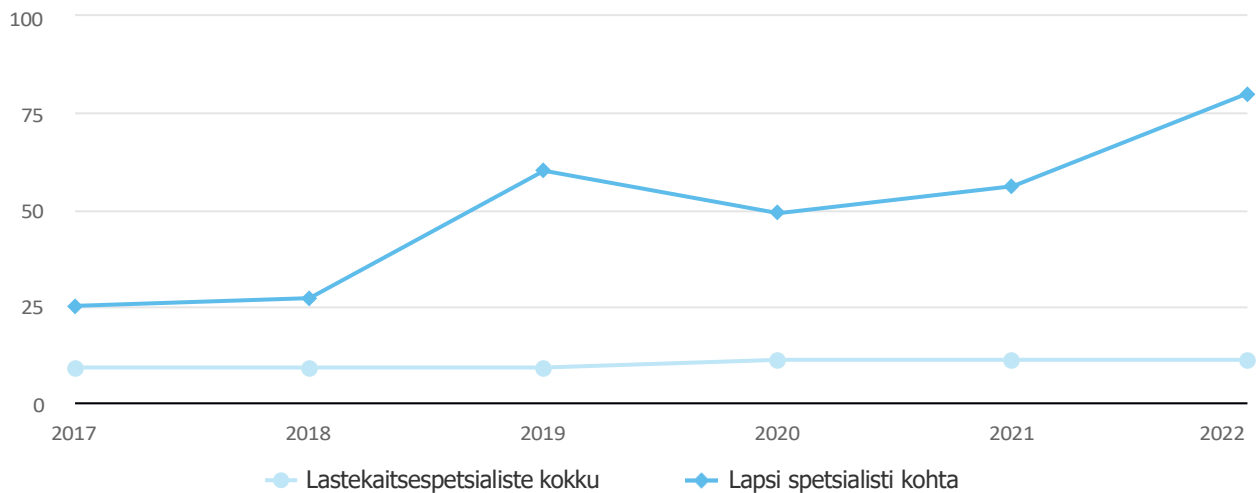
Pärnu linn soovib tõsta elanike teadlikkust nii liikumise, kui ka toitumise ning vaimse tervise valdkondades ja toetada laste ja noorte arengut turvalises keskkonnas. Selleks Pärnu peaks tegema rohkem koostööd Tervisenõukoguga.

5.2.4 Spetsialistid heaolu edendamiseks ja nende kvalifikatsioon

Spetsialistide ülevaade

Tabel 5.2.4.0 Õpetajate arv

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Õpetajate arv alushariduses	358	362	355	358	350	344
Alusharidust omandavate laste arv ühe õpetaja kohta		7	8	8	8	8
Õpetajate arv põhihariduses	617	616	631	646	667	688
Põhiharidust omandavate õpilaste arv ühe õpetaja kohta		9	9	9	9	9
Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal kõikidest (%)	89	90	90	89	88	89

Joonis 5.2.4.a Lastekaitsetöötajate arv

Õpetaja

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Õpetajate liikuvus pole väga suur. Noori õpetajaid tuleb koolidesse nii läbi "Noored kooli" programmi, kui ka tänu ülikooli lõpetanud noortele. Mõned üksikud liikuvused, kui õpetaja läheb pensionile või liigub teise kooli. Kõige rohkem on õpetajaid vanuses 50+.

Kvalifikatsioon

Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal on Pärnu linnas väga kõrge, see on 90% ligi. Pärnu linn maksab stipendiumi nendele üliõpilastele, kes õpivad ülikoolides tugispetsialisti või õpetaja magistriõppekaval või integreeritud õppekava 4. või 5. a. ja soovivad sooritada praktikat Pärnu linna haridusametites.

Ennetus

Pärnu linna õpetajate palgad on heal tasemel. Toetatakse noorte õpetajate tulekut koolidesse. Pärnu linnavalitsus on koolidega pidevas kontaktis. Kindlasti oleks abiks, kui KOV korraldaks nii õpetajatele, kui ka huvikooliõpetajatele regulaarseid koolitusi ning ekskursioone teistesse KOVidesse kogemuse saamise eesmärgil.

Olemasolevate spetsialistide arv ei vasta vajadusele. Spetsialistide arengut ja heaolu ei toetata.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Olemasolevate spetsialistide arv vastab vajadusele. Toetatakse järjepidevalt spetsialistide arengut ja heaolu tuginedes vajadusele.

Noorsootöö spetsialist

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Pärnu linna noorsootöötajad tegelevad noortega noortekeskustes või on mobiilse noorsootöö meeskonna liikmed. Pärnu linnas tegeletakse lisaks veel rahvusvahelise noorsootööga (projektid, noortevahetused, rahvusvahelised koolitused nii noortele kui ka noorsootöötajatele). Nõudlus mobiilse noorsootöö teenuse järele on hetkeolukorrast suurem.

Kvalifikatsioon

Pärnu linnas on kõrge protsent kvalifitseeritud noorsootöötajaid. Noorsootöötajate kvalifikatsioone hindab Eesti Noorsootöö Keskus, kes väljastab kutsetunnistusi. Noortekeskused saavad taotleda linnalt aastast tegevustoetust ja alates 2023. aastast eraldatakse palgatoetuse komponenti ainult nende töötajate kohta, kellel on olemas vastav kutse. Ehk siis Pärnu linn ise noorsootöötajate kvalifikatsioone ei hinda, aga kvalifikatsiooni olemasolu on eelduseks, et saada palgatoetust. Pärnu linn ei korralda ega koordineeri koolitusi, aga on võimalik taotleda koolitustoetust.

Ennetus

Mobiilne noorsootöö keskendub noorte heolule ning orienteeritud noorte nõustamisele ja toetamisele. Pärnu linna tänavapõhist noorsootööd tegev spetsialist käib noorte kogunemiskohtades selleks, et luua nendega usalduslik kontakt, mõne noore jaoks on mobiilne noorsootöötaja ainukene usaldusväärne täiskasvanu. Noori teavitatakse noorsootöö võimalustest ja teenustest linnas, motiveeritakse ja suunatakse. Pärnu mobiilse noorsootöötaja peamine eesmärk on arendada noorte sotsiaalseid oskuseid ja luua ning hoida noortega usaldusväärset kontakti. Mobiilne noorsootöö ning avatud noorsootöö spetsialistid aitavad ennetada ja leevendada sotsiaalseid probleeme ja noorte tõrjutust ning riskikäitumist (sh õigusrikkumisi).

Spetsialistide arv ei rahulda tegeliku vajadust.

Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega ei tegeleta. Spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmise ja individuaalse arengu tagamine ei ole järjepidev ega piisav.

○ ○ ● ○
Väga halb Pigem halb Pigem hea Väga hea

Olemasolevate spetsialistide arv vastab vajadusele. Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega tegeletakse järjepidevalt. Toetatakse spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmist ja individuaalset arengut vastavalt vajadustele.

Lastekaitse spetsialistHinnangudNõudlus ja pakkumine

Pärnu linnas on täidetud kõik lastekaitse spetsialisti ametikohad kvalifitseeritud spetsialistidega. Hetkeolukord näitab, et oleks vaja juurde 2 spetsialisti, kuna vajadus teenuse järgi on suurem.

Kvalifikatsioon

Pärnu linnas on kõrge protsent kvalifitseeritud lastekaitse spetsialiste. Lastekaitse spetsialistil peab olema kutse ning 80%-l on kvalifikatsioon olemas. Oskuste arendamine toimub korrapäraselt, arendamiseks on loodud võimalused.

Ennetustöö

Lastekaitsetöötajad teevad läbi kliendijuhtumite teavitus- ja ennetustööd koostöö kohtumistel kui ka juhtumipõhiselt. Lastekaitseteenistuses kui ka Pärnu Linnavalitsuse infolauas on olemas erinevad infovoldikud ja plakatid teenuste ja toetuste kohta. Samuti on info üleval Pärnu linna kodulehel kui ka sotsiaalmeedias. Ennetustöö raames pakutakse koolidele, lasteaedadele ja muudele huvigruppidele võimalust kutsuda spetsialisti kohapeale, et anda ülevaade abivajavast ja hädaohus olevast lapsest ning kuidas märgata ning aidata last. Selliselt saab tõsta sihtrühma teadlikkust lastekaitsetöö ja võimalike teenuste ja abisaamise võimaluste osas ning tagada õigeaegne abi.

Spetsialistide arv ei rahulda tegelikku vajadust. Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega ei tegeleta. Spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmine ja individuaalse arengu tagamine ei ole järjepidev ega piisav. Spetsialistidel ei ole ressursse, et panustada ennetustöösse.

Olemasolevate spetsialistide arv vastab vajadusele. Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega tegeletakse järjepidevalt. Toetatakse spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmist ja individuaalset arengut vastavalt vajadustele. Spetsialistid panustavad süsteemselt ennetustöösse.

Sotsiaaltöötaja

Hinnangud

Nõudlus ja pakkumine

Nõudlus on suur ja pakkumine on kesine. Hetkel on kohad täidetud, aga keeruline on täpset vajadust hinnata, kuna vajadus ja seadused pidevalt muutuvad.

Kvalifikatsioon

Kvalifikatsiooni hinnatakse vastavalt seaduses kehtestatud normidele, KOV võimaldab spetsialistidele täiendkoolitusi.

Ennetustöö

Ressurs jaguneb teise ja kolmanda taseme ennetusele. Esmatasandi ennetusele ei jõua keskenduda.

Spetsialistide arv ei rahulda tegelikku vajadust. Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega ei tegeleta. Spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmine ja individuaalse arengu tagamine ei ole järjepidev ega piisav. Spetsialistidel ei ole ressursse, et panustada ennetustöösse.

Olemasolevate spetsialistide arv vastab vajadusele. Spetsialistide kvalifikatsiooni hindamisega tegeletakse järjepidevalt. Toetatakse spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmist ja individuaalset arengut vastavalt vajadustele. Spetsialistid panustavad süsteemselt ennetustöösse.

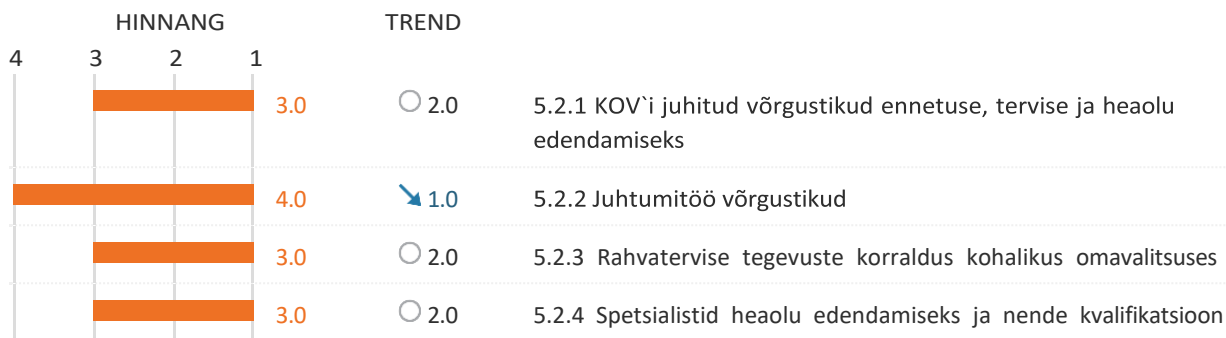
Analüüs

Pärnu linnavalitsuses on tööl spetsialistid, kes panustavad linna arengusse. Struktuuriliselt on linnavalitsus jaotatud 11 erinevatesse osakonda ja teenistusse ning iga osakond vastutab teatud valdkonna eest.

Pärnu linna hallatavate asutuste hulka kuuluvad lasteaiad, üldhariduskoolid, huvikoolid, kultuuri- ja spordiasutused, hoolekandeadutused ja muud asutused, mis aitavad linna arengule ja healolele kaasa.

Hetkel kõik ametikohad on täidetud ning spetsialistid on kvalifitseeritud, kuid vajadus pidevalt muutub.

5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu edendamiseks. Kokkuvõte

Kokkuvõte:

Pärnu linnavalitsuses on tööl spetsialistid, kes panustavad linna arengusse. Struktuuriliselt on linnavalitsus jaotatud 11 erinevatesse osakonda ja teenistusse ning iga osakond vastutab teatud valdkonna eest.

Pärnu linna hallatavate asutuste hulka kuuluvad lasteaiad, üldhariduskoolid, huvikoolid, kultuuri- ja spordiasutused, hoolekandeesutused, ja muud asutused, mis aitavad linna arengule ja healule kaasa.

TUGEVIKUD

- Tugev ja toetav süsteem ja koostöövõrgustikud.
- Kõrge protsent kvalifitseeritud spetsialiste.
- Kõik ametikohad on täidetud.

NÕRKUSED

- Üha raskem on eriklassidele õpetajaid leida.
- Juhtumitöö protsess on aeganõudev, see sisaldab endas spetsialisti jaoks protsesse: olukorraga tutvumine, selle hindamine, klientidega kontakti loomine ja säilitamine, infovahetus jm.
- Keeruline on hinnata täpset spetsialistide vajadust, kuna vajadus ja seadused pidevalt muutuvad.

Koondhinnang olukorrale

1. Demograafiline olukord ja rahvastiku tervis. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
1.1 Demograafiline olukord	2.9 Pigem hea	○ 1.8 Stabiilne
1.2 Rahvastiku tervise seisund	2.9 Pigem hea	○ 2.0 Stabiilne
1.3 Haavatavad sihtrühmad	3.3 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne
1.4 Tööturg	2.8 Pigem hea	↗ 2.5 Paranemas
Keskmine:	3.0 Pigem hea	○ 2.2 Stabiilne

Kokkuvõte:

1.1 Demograafiline olukord

Demograafiline olukord on Pärnu linnas pigem hea. Demograafilised näitajad on aastate jooksul jäänud enam-vähem stabiilseteks või on läinud paremaks, v.a. suremus, loomulik iive ja ülalpeetavate määr.

Pärnu linn ühines novembris 2017 a. haldusreformi järgselt Audru valla, Paikuse valla ja Tõstamaa vallaga, moodustades ühise omavalitsusüksuse Pärnu linn. Pärnu linn on Eestis suurim linn pindalaga üle 800 km², kus elab üle 50 000 elaniku, mis on ca 59% Pärnu maakonna rahvastikust. Naised moodustavad pea 55% ja mehed 45% Pärnu linna rahvastikust.

Demograafiline tööturusurveindeks Pärnus on suhteliselt hea, olles ühe lähedane, kuid viimase kuue aasta jooksul pole siiski veel üheni jõudnud. Võib eeldada, et järgmisel kümnendil tööturule ei sisene rohkem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb. Eelnev tööturule sisenenud põlvkond (hetkel 15-24 a.) suhteliselt väikesearvuline ja seetõttu on tööealiste elanike osakaal kokku siiski vähenemas.

Pärnu linna demograafiline tööturusurveindeks on mitme aasta jooksul olnud Eesti keskmisest veidi kõrgem. Viimasel aastal on see jõudnud Eesti keskmisega samale tasemele.

Pärnu linna rahvastikust moodustab ca 61% tööealine elanikkond (15-64), 17% on lapsed (0-14) ja 22% pensioniealisi (65+). Rahvastiku vanuselises koosseisus on Pärnus kõige vähem 20-24 a. (nagu ka terves Eestis) ning pensioniealisi. Kõige rohkem elab Pärnus 30-34 ning 35-39 a. mehi (kokku ca 3 500 inimest) ja 50-54 ning 60-64 a. naisi (ca 3 600 inimest). Pensioniealiste ja tööealiste osakaal on läbi aegade jäänud samaks. Ka laste osakaal on jäänud samale tasemele, moodustades 22% rahvastikust.

Pärnu linnas sünnib aastas üle 400 lapse. Enne 2020. a. oli see number veidi üle 500. Arvestades, et lähiaastatel sünnitusealiste naiste arv väheneb, hakkab tõenäoliselt vähenema sündivate laste arv veelgi. Suremuse kordaja 1000 elaniku kohta on Pärnu linnas Eestiga võrreldes veidi suurem ja Pärnu maakonnaga võrreldes oluliselt väiksem. Loomulik iive on jätkuvalt negatiivne ehk surmade arv endiselt ületab sündide arvu. Võrreldes Eestiga on Pärnu linna iibekordaja olnud viimastel aastatel tunduvalt negatiivsem.

Ülalpeetavate määr on kasvanud ning jätkuvalt jääb Eesti keskmisest kõrgem. Ülalpeetavate määr on kasvanud seoses tööealise elanikkonna vähenemisega viimastel aastatel. Pärnus on aastal 2022 pensioniealisi 23% rohkem, kui lapsi.

Elanike arv on enam-vähem stabiilne ning viimase aastaga on veidi kasvanud, keskmine positiivne rändesaldo on tunduvalt suurem, kui negatiivsest loomulikust iibest saadud kaotus.

1.2 Rahvastiku tervise seisund

Üle poole Pärnu maakonna elanikest hindavad oma tervist heaks või väga heaks. Pärnu linna elukeskkond on

tervist toetav - tervist edendavad lasteaiad ja koolid, pargid ja rohealad, kättesaadav tervisesport, aga ka kõrgel tasemel meditsiiniabi.

Suremus vereringeelundite haigustesse moodustab kolme aasta keskmisena 44,6%, pahaloomulistes kasvajatessse 22,7% ja välispõhjustesse 5%. Pärnu maakonna alkoholist põhjustatud suremus moodustab keskmiselt 4,8% ning keskmine alla 65. a. surmade osakaal on 17,7%.

1.3 Haavatavad sihtrühmad

Haavatavad sihtrühmad ei ole Pärnu linna poolt unustatud, neile pakutakse erinevaid nii sotsiaal-, kui ka tervishoiuteenuseid. Pärnu linna teenuseid kasutavad ka lähi vallad (nt psühholoogiline nõustamine, pereteraapia, turvakoduteenus, ohvriabi, kriisiabi jne).

Töövõimetoetuse saajad ning töövõimetus töttu pensioni saajate arv on viimase 5 aastaga vähenenud.

Puudega ja vanemaealistele inimestele on küll mõeldud - valgusfooridel on olemas vaegnägijatele vajalik häälteavitus, linnas liiguvad madalapõhjalised häälteavitusega bussid. Lisaks võiks panustada ka nende vaba aja veetmise võimalustesse.

Murekohaks on hooldusperede ja perekodude väike arv, mille töttu ei ole võimalik suunata peredesse lapsi, kes on oma perest eraldatud.

Eraldi sihtgrupina peab võtma arvesse ka erivajadustega noored. Väga palju õppimiseks toetavaid tegevusi tehakse kuni 9-nda klassini. Nii õppimine, kui ka sobiva töökoha leidmine on Pärnu linnas erivajadustega noortele päris keeruline. Ja kuigi neid toetatakse, siis eritugi siiski on piiratud või puudlik.

1.4 Tööturg

Pärnu linna tööturule andev hinnang on pigem hea, kuigi sooline palgalõhe on jätkuval olemas.

Pärnu linn on kompaktne linn, kus töökohad, koolid ja lasteaiad asuvad lähedal. Tänu asukohale Riia ja Tallinna vahel ning kiiretele transpordiühendustele tuleb Pärnusse külalisi ka väljaspool kõrghooaega.

Ettevõtluse arendamiseks ja toetamiseks teeb Pärnu linn koostööd Pärnumaa Arenduskeskuse ning Forwardspace MTÜ-ga, kes on kõige suuremad Pärnu linna ettevõtluse arendajad. Igal aastal korraldatakse ettevõtlusnädalat ning valitakse ka aasta ettevõtet.

Konkreetsete sektorite toetamiseks toimuvad teema-üritused, nagu näiteks Restoranide nädal

jms. Tööturule sisenemiseks pakutakse erinevaid programme ja võimalusi:

- Pärnu linnas toimib noortegarantii tugisüsteem, see on toetus 13–29 a. noortele haridusteele naasmiseks ja/või tööturule jõudmiseks.
- Töötuna saab end arvele võtta alates 16 a. ning võtta osa Töötukassa poolt pakutavatest võimalustest, koolitustest ja programmidest.
- Alates 13 a. saab võtta osa karjäärinõustamisest.
- Pakutakse laialdaselt abi ja tuge vähenenud töövõimega inimestele.
- Ka pensionil olevatel inimestel on võimalik registreerida ennast töötuna arvele ning osaleda Töötukassa poolt pakutavates koolitustes.
- Kõigil, kes soovivad saada teadmisi tööturust, kandideerimisprotsessist ning töö valdkonna õigustest ja kohustustest, on olemas võimalus osaleda tööklubis.
- Töötuna arvel olevatele isikutele pakutakse ettevõtlustoetust, kui nad soovivad alustada oma
- äriaga. Töötukassa poolt pakutakse toetust ka tööandjale, kes võtab tööle vähenenud töövõimega, pikaajalise töötü, noore, või hiljuti vanglast vabanenud isiku.

TUGEVUSED

- Stabiilne rahvaarv ja laste osakaal rahvastikust.

NÕRKUSED

- Elanikkond väheneb ja vananeb.

- Vajalikud sotsiaal- ja tervishoiuteenused on kaetud ja on kätte saadavad.
- Tänu kiirele ja mugavale ligipääsetavusele ja hästi planeeritud linnaruumile, Pärnu linn on atraktiivne nii turistidele, kui ka lastega peredele ja tööandjatele.
- Kui suremus vereringeelundite, pahaloomulistes kasvajatesses ja välispõhjustes on viie aastaga vähenenud või jäänud enam-vähem samale tasemele, siis alkoholist põhjustatud surmade arv on suurenenud, eriti meeste seas.
- Seoses hooajalisusega on raske leida üürimiseks mõeldud elamist terveks aastaks, mis teeb tööealise inimese kolimist Pärnusse keerulisemaks.

2. Tervist toetav ja turvaline elukeskkond ning osalusvõimalused. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
2.1 Turvaline elukeskkond	3.2 Pigem hea	☐ 2.2 Stabiilne
2.2 Elukeskkond ja planeeringud	3.2 Pigem hea	☐ 2.4 Stabiilne
2.3 Osalusvõimalused	3.3 Pigem hea	☐ 2.3 Stabiilne
Keskmine:	3.2 Pigem hea	☐ 2.3 Stabiilne

Kokkuvõte:

2.1 Turvaline elukeskkond

Pärnu on kuulus oma kaunite randade poolest, mida leiab maakonnast kümneid. Tänu madalaveelisele ning kiiresti soojenevale Pärnu lahele on Pärnu rannajoon üheks Eesti parimaks rannapiirkonnaks.

Suvel on Pärnu linna rannad tõmbepaigaks nii kohalikele, kui ka külalistele. Seega Pärnu linn jälgib väga rangelt suplusvee kvaliteeti nii ametlikes, kui ka mitteametlikes supluskohtades.

Õnnetusjuhtimite ennetamiseks tehakse toetavaid tegevusi nii Päästeameti, kui ka PPA poolt. Erinevad kampaaniad on suunatud kõikidele vanusegruppidele.

Pärnu linn on pindala poolest Eesti kõige suurem linn, kus kasutatakse aktiivselt era- ja ühistranspordiga liikumist. Seega pidevalt tegeletakse uute projektide ja planeeringutega, arvestades nii keskkonna, kui ka liiklejate vajadusi.

Elanike rahulolu-uuring näitab, et elukeskkonna ja avalik linnaruumiga on rahul 90% Pärnu linnaelanikest.

2.2 Elukeskkond ja planeeringud

Pärnu linn on hubane linn mere ääres. On loodud tingimused nii mõnusateks jalutuskäikudeks, kui ka aktiivseks aja veetmiseks. Liikumine jalgsi või jalgrattaga muutub järjest paremaks nii keskuslinnas, kui ka osavaldades. Küll on aga veel arenguruumi, et jalgrattaga liikumine oleks täiesti ohutu.

Hetkel ei ole pööratud piisavalt tähelepanu liikumiskustega inimestele, liikumine on kohati raske. Küll on aga olemas sotsiaaltransporditeenus, mis on mõeldud tööl ja koolis käimiseks, avalike teenuste kasutamiseks või muudeks igapäevaeluks vajalike toimingute teostamiseks.

Mitmekorrustelistes majades puuduvad liftid, mis teeb liikumiskustes ja vanemaealistel inimestel elu keerulisemaks.

Pärnus võiks olla rattaringlus, mis aitaks Pärnul liikuda keskkonnasõbraliku linna tiitli poole, vähendaks heitgaaside ja müra reostust ning oleks lastele, vanematele inimestele ja ka linna elanikele ja külalistele ohutum paik elamiseks ja liikumiseks.

2.3 Osalusvõimalused

Pärnu linn tunneb huvi elanike vastu, vähemalt kord aastas tehakse uuringuid, et selgitada välja Pärnu linna elanike arvamused ja rahulolu erinevate elukeskkonda puudutavate valdkondadega.

Kaasava eelarve raames võivad oma ideid esitada kõik kogukonnaliikmed, kes tahavad Pärnu linna arengu teemadel kaasa rääkida. Ja ka kõik soovivad saavad anda oma hääle endale meelepärase idee poolt.

Kodanikud saavad helistada kõigile teenistujatele, lisaks olemas üldnumber ja üldine e-posti aadress kuhu on oodatud kõik küsimused ja ettepanekud.

Pärnu noored on väga tublid ja aktiivsed, kellel vahest jääb puudu infost, mis huviringid ja trennid on linnas

saadaval. Seega esmapilgil võib tunduda, et Pärnu linn ei pakugi laia valikut, kuid detailsemal uurimisel selgub välja, et igaüks leiab endale midagi meelepärast.

Pärnus toimub aastaringselt sadu erinevaid sündmusi. Suuremad festivalid ja üritused toimuvad tavapäraselt suvel, kuid mitmed ägedad sündmused leiavad aset ka väljaspool suveperioodi.

TUGEVUSED

- Aktiivsed noored ning on palju erinevaid võimalusi oma vaba aja sisustamiseks, lisaks on aktiivne töö noortega, kes ei õpi ega käi tööl.
- On loodud tingimused nii aktiivseks ajaveetmiseks, kui ka mugavaks liikumiseks linna vahel ja ka maakondade vahel.
- Hea koostöö linnavõimude ning erinevate asutuste vahel, toetavad tegevused õnnetusjuhtumite vähendamiseks ja ennetamiseks.

NÕRKUSED

- Liikumine avalikus ruumis on liikumispuudega inimestele ja ka vanemaealistele inimestele kohati raskendatud.
- Lisaks alkoholitarbimisele on suurenenud ka e- sigarettide tarvitamine alaealiste seas.
- Vajadus ennetustöö järgi, mis hõlmaks kõikki liikluses osalejaid.

3. Universaalsete teenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused	3.3 Pigem hea	☐ 2.0 Stabiilne
3.2 Haridusega seotud teenused	3.0 Pigem hea	☐ 2.0 Stabiilne
Keskmine:	3.1 Pigem hea	☐ 2.0 Stabiilne

Kokkuvõte:

3.1 Tervishoiuga seotud universaalsed teenused

Esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavus on üle Pärnu linna olemas.

Pärnu linn katab Tervisekassas ravikindlustamata, sotsiaalselt abivajavate elanike haigusuuringute ja ravi kulud linna eelarvest. Linna eelarvest tasutakse ägedate ja muude haigestumiste uuringuteks ning raviks vajaminevad kulud garantiikirja alusel.

Vältimatu abi korral võib ravikindlustuseta patsient otse pöörduda raviasutuse poole abi saamiseks ja need tema vältimatu abi osutamise kulud tasutakse raviasutusele Sotsiaalministeeriumi poolt. Selleks linna garantiikirja ei ole tarvis.

Hambaravi eest linnaeelarvest ei tasuta. Haiglaravi eest tasumise garanteerimine (väljaarvatud vältimatu abi) kooskõlastatakse raviarstiga eraldi, sõltuvalt haigusest ja eeldatava ravi pikkusest.

Ravikindlustuseta isik, kellel on vajadus et Pärnu linn kataks haigusuuringute ja ravi kulud linna eelarvest, peab olema Pärnu linna elanik. Kui inimene tegelikult ei ela oma registrijärgses elukohas, vaid elab alaliselt Pärnus, siis peab ta esmalt registreerima oma elukoha Pärnus ja alles seejärel on võimalik selle inimese eest linnaeelarvest ravikulud tasuda.

Eriarstiabi kättesaadavus on Pärnus küllaltki hea ning seda pakutakse nii Tervisekassa rahastusel kui tasuliste vastuvõttudena. Murekohaks on teatud alade spetsialistide puudus ja Tervisekassa poolt tasustatud visiitidele pikk järjekord.

3.2 Haridusega seotud teenused

Pärnu linna keskuslinnas on 10 munitsipaallasteaeda, üks eralasteaed ja kolm eralastehoidu, Audru osavallas on 1 munitsipaallasteaed, 1 lasteaed-alkkool ja 1 kool-lasteaed, Paikuse osavallas on 1 lasteaed ja Tõstamaa osavallas on 1 lasteaed.

Pärnu linna lasteaeda võetakse vastu 1,5 (1 aasta ja 6 kuud) kuni 7 a. lapsi, kelle elukoht on rahvastikuregistri andmetel Pärnu linnas. Lapsele lasteaikoha taotlemiseks, muutmiseks, tühistamiseks, lõpetamiseks jne esitab vanem taotluse e-keskkonnas ARNO. Haridusosakond analüüsib, planeerib ja teeb järjepidevat seiret vastavalt süsteemi kogunenud ja registreeritud andmeid, võrreldab kohtade olemasolu taotlejate soovidega ning elanikkonna võimalikku ümberpaiknemist.

Lasteaia valik on vaba, kui soovitud lasteaiaas on sobivas vanuserühmas vabu kohti. Võimalusel arvestatakse lapse elukoha lähedust lasteaiale ja ühte lasteaeda võetakse järjekorra alusel vastu ühe pere lapsed, kelle elukoha aadress ühtib. Kui vanema poolt soovitud lasteaedades puuduvad vabad kohad, pakutakse lapsele võimalusel asenduskohta teises lasteaiaas. Asenduskohta vastuvõtmisel säilib lapse järjekord vanema poolt soovitud lasteaedades. Kui laps ei vaja kohta iga päev või ainult kindlatel nädalapäevadel, on võimalik taotleda osaajalist kohta.

Võimalik taotleda lasteaia sõidutoetuse, mis määratakse lapse seaduslikule esindajale, kelle lapsele ei ole võimalik tagada lapse erivajadusest tulenevat sobivat lasteaik kohta kodulähedases lasteaiaas.

Pärnu keskuslinnas on 15 üldhariduskooli: 8 munitsipaalpõhikooli, 3 erapõhikooli, 1 munitsipaalgümnaasiumi, 1 eragümnaasium, 1 riigigümnaasium, 1 täiskasvanute gümnaasium, Audru osavallas on 2 põhikooli, 1 lasteaedalgkool, Paikuse osavallas 1 põhikool, Tõstamaa osavallas 1 keskkool.

Pärnu Linnavalitsuse haridusosakond tegeleb pidevalt hariduse kättesaadavuse ja kvaliteedi seirega.

Lapsevanemal on võimalik valida kolme munitsipaalpõhikooli tüübi vahel:

- elukohajärgne põhikool (määratakse lapsele elukohajärgselt ARNO abil, lapsevanem ei pea taotlus esitama)
- ülelinnalise vastuvõtuga põhikool või kooli eriklass (avalduse alusel)
- ülelinnalise vastuvõtuga põhikool või klass hariduslike erivajadustega (HEV) õpilastele (avalduse alusel).

ARNO-s saab esitada taotluse esimesse klassi mineva lapse toetuse saamiseks. Toetuse taotleja ja kooli minev laps peavad olema lapse kooli minemise aasta 1. jaanuari seisuga rahvastikuregistri andmetel Pärnu linna elanikud.

Üldkeskhariduses ja kutsehariduses on õpilastele tagatud tasuta koolilõuna (linn panustab koostöös riigiga) ja hommikupuder (linn panustab) ja vajadusel on tagatud lastele tugiteenused.

Pärnu linnas tegeletakse aktiivselt ka kaasava haridusega. Pärnu linna haridusasutusi hõlmava kaasava hariduse põhimõtete süsteemi eesmärk on sidusa kaasava hariduse süsteemi toimimine, mis tagab kõigile lastele ja noortele sobivad võimalused võimetekohase hariduse omandamiseks. Pärnu linnas on varase märkamise korraldamise süsteem, see on toimiv süsteem tuge vajava lapse õpetamisel nii lasteaia kui koolis.

Koolides on olemas tugi - sotsiaalpedagoog, eripedagoog, psühholoog. Lisaks on Pärnu linna lastel võimalik saada täiendavat abi Pärnu Õppenõustamiskeskusest.

Pärnu linnas on võimalik saada suunamist „Imelised aastad” programmi. See on 4-kuuline programm vanematele, kes vajavad tuge ja soovivad õppida, kuidas laste kasvatamisega paremini toime tulla.

Kui lapsel on mure õppimise või käitumisega ning kooli spetsialistid soovivad, et ta saaks veelgi rohkem tuge, siis on perekonnal võimalus pöörduda Rajaleidjasse.

Pärnu linnavalitsus on liitunud NGTS-iga, lisaks toimib Pärnus ka Mobiilne noorsootöö. Alates 1.11.2023 on NGTSi sihtgrupp noored vanuses 13-29, varasemalt 16-29. Projekti kaudu toetatakse noori tööle asumisel ja õppimisvõimaluste leidmisel.

Mobiilse noorsootöö sihtgrupp Pärnus on 12-26 a. Mobiilses noorsootöös rakendatakse 4-osalist mudelit, mille hulka kuulub individuaaltöö, tänavatöö, grupitöö ja kogukonnatöö noortega.

Erinevate tegevuste ja töötubade kaudu ennetatakse ja leevendatakse riskikäitumist, toetatakse ning abistatakse noori valikute tegemisel.

TUGEVUSED

- Heal tasemel nii haridus-, meditsiini-, kui ka tugispetsialistid.
- Abistamisprogrammid lastele, noortele ja lastevanematele.
- Erinevad võimalused hariduse saamiseks.

NÕRKUSED

- Teatud spetsialistide vähesus ja olemasolevate suur töökoormus.
- Üks haigla, mis tegeleb nii linna, kui ka maakonna elanikega.
- Meetmete vähesus keeruliste abivajajate puhul.

4. Haavatavate (riskis) sihtrühmadega tegelemine. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused	3.3 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne
4.2 Abivajavate lastega tegelemine	3.1 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne
4.3 Perede toetamine	3.7 Väga hea	○ 2.3 Stabiilne
Keskmine:	3.4 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne

Kokkuvõte:

4.1 Sotsiaalteenused ja -toetused

Sotsiaalteenused ja -toetused on Pärnu linnas hästi arendatud, teenused on abivajajatele tagatud. Arvestades rahvastiku näitajaid, siis enim tuleb panustada eakate sihtgrupile, abisüsteem peab olema tagatud siiski kõikidele sihtrühmadele.

Kohustuslikud teenused on tagatud ning Pärnu linn on saanud pakkuda ka muid teenuseid vastavalt vajadustele, lisaks pakub ka kahte vabatahtlikku teenust (tõlketeenus, sotsiaalõppeteenus). Pärnu on väga hästi hakkama saanud teenuste pakkumisega.

Arendamist vajaks koduteenus eakate puhul. Ennetavad teenused peaksid olema kättesaadavad erinevatele sihtrühmadele. Kindlasti peab toetama ka vaimset tervist.

Nagu ka terves riigis, on Pärnu linnas murekohaks vastavate spetsialistide ja teenusepakkujate puudus. Riigilt saadud raha on kasutatud eesmärgipäraselt, võimalusel teenuseid arendades.

Pärnu linn on suuteline ise oma abivajajatele abi osutada. Arvestades seda, et riik suunab tähelepanu regionaalsele koostööle teiste omavalitsustega, siis teeb Pärnu linn koostööd ka teiste KOV-idega. Juhtumitöö võtmes on see väga oluline.

Minuomavalitsus.ee seire tulemused on stabiilsed, mis annab kinnitust sellele, et hoolekande abi on hästi korraldatud.

Pärnu on suur linn ning abivajajate hulk on samuti suur. Pärnu linnal on pikk teenuste ja toetuste nimekiri, mida abivajajatel on võimalik saada. Arvestades vananevat rahvastikku, peab linn tegema ennetustöid, et abivajajate arv ei kasvaks liiga kiiresti ning et linn suudaks pakkuda kvaliteetset teenust.

4.2 Abivajavate lastega tegelemine

Riigilt saadud raha on Pärnu linn kasutanud lastele osutavate sotsiaalteenuste osutamiseks.

Rahandusministeeriumi analüüsi (minuomavalitsus.ee) tulemustel on 2022. a. seisuga laste heaolu Pärnu linnas on keskmisel tasemel. Kui 5 aastat tagasi (2016 ning 2017 a.) oli see hinnatud väga kõrgelt, siis aastaks 2022 on see keskmisel tasemel.

Eeskujulikul tasemel on metoodiliste juhendmaterjalide ja tööriistade kasutus ning valdkondadeülene laste ja perede teema koostöövõrgustik. Lisaks sellele on edasijõudnud tasemel kohustuslikke sotsiaalteenuste olemasolu, mis on reguleeritud määrustega; võimalus kasvatada last nii perekodus, kui ka asenduskodus; olemas lastega peredele suunatud teenuseid ning toetakse vanemlike oskusi.

Enne tavakooli naasmist hinnatakse erivajadustega lapse võimekust ning võrgustikutöö kaudu saab nii laps, kui ka pere ja õpetajad vajaliku toetuse.

4.3 Perede toetamine

Pärnu linn töötab selle nimel, et laste vajadused oleks igakülgset tagatud ja et nad saaksid kasvada hoolivas, arendavas ja turvalises kodus. Linn tegeleb vanemlike oskuste arendamise, lapse väärkohtlemise ennetamise ja abivajaduse tuvastamise ning erinevate tugiteenuste ja -toetuste pakkumisega. Pärnu linn pöörab erilist tähelepanu haavatavatele sihtgruppidele, kelleks on väärkoheldud lapsed, perest eraldatud lapsed, erivajaduste ja käitumisprobleemidega lapsed. Linnal on olemas teenistus, kus on 11 lastekaitsespetsialisti ning kaks NGTS-i juhtumikorraldajat.

Hetkel on Pärnu linnas kõige suuremaks probleemiks käitumisraskustes olevate laste toetavate meetmete pakkumine; vaja läheks ravikodu.

Probleemide süvenemise ja kuhjumise aitab ära hoida varajane märkamine, ennetavad tegevused ning väga hea koostöö last puudutavate isikute vahel.

Pärnu linnas on väga hea koostöö Pärnu Linnavalitsuse, vaimse tervise keskuse, Politsei- ja Piirivalveameti, teenusepakkujate vahel.

TUGEVUSED

- Sotsiaalteenused ja -toetused on hästi arendatud, teenused on abivajajatele tagatud.
- Haridusliku erivajadusega arvestamine ning erituge olemasolu.
- Pädevate eriala spetsialistide olemasolu.

NÕRKUSED

- Teenuste arendamisel ja pakkumisel puudub koostöö teiste KOV-idega ning kliente saadetakse Pärnu linna.
- Suure hajaasustusega piirkond.
- Koduteenus eakate puhul vajaks arendamist.

5. Kohaliku omavalitsuse toimimine ja ressursid. Kokkuvõte

	HINNANG	TREND
5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine	2.8 Pigem hea	▲ 2.8 Paranemas
5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu edendamiseks	3.3 Pigem hea	○ 1.8 Stabiilne
Keskmine:	3.0 Pigem hea	○ 2.3 Stabiilne

Kokkuvõte:

5.1 Kohaliku omavalitsuse toimimine

Pärnu linna tööeas olevate inimeste osakaal on suur. Pärnu on rikka ajaloo ja atraktiivse olevikuga kuurortlinn, millel on turvaline keskkond ning kättesaadavad teenused. Peale 2017. a. haldusreformi on Pärnu linna pind kasvanud ja nüüdseks on see pindalalt suurim "linn" Eestis. Kuigi juurde tulnud territoorium on kohati suured loodusealad ning rabad, kus ei ela inimesi ning kust ei saagi maksulaekumisi oodata. Lisaks Pärnu keskuslinn on kuurordi linn, kus on palju hooaja töölisi just suveperioodil.

Tänu linna suurusele on raske hoida osavallade teenuste korraldust ja kättesaadavust ning ka inimeste elukvaliteedi tagamist samal tasemel nagu on keskuslinna piirkonnas.

5.2 Kvalifitseeritud spetsialistid ja koostöö heaolu edendamiseks

Pärnu Linnavalitsus on liitunud NGTS-iga, mis on osa laiemast Noortegarantii Eesti tegevuskavast, millega soovitakse jälgida, et kõik 13–29 a. noored üle Eesti saavad kas tööpakkumise või täiendusõppe, õpipoisiõppe või praktikapakkumise nelja kuu jooksul pärast töötuks jäämist või haridussüsteemist lahkumist.

Pärnu Linnavalitsuse noortegarantii tugisüsteemi juhtumikorraldajaid on noorsootöö taustaga ning on erilised veel seetõttu, et nad teevad mobiilset noorsootööd.

Noorsootöö teenus on Pärnu keskuslinnas üsna hästi korraldatud. Seda teenust soovitakse laiendada, et teenus jõuaks ka kaugematesse piirkondadesse, nt Tõstamaale. Lisaks on plaanis tekitada ühine võrgustik terves Pärnu maakonnas, et noortel oleks mugav pöörduda just sinna, kus ta parasjagu asub või tunneb ennast kaitstult. Hetkel pole väga palju kvalifitseeritud spetsialiste. Pärnu Linnavalitsuse toel korraldatakse mobiilse noorsootöö koolitusi.

TUGEVUSED

- Kõrge tööealiste inimeste osakaal.
- Tugev ja toetav süsteem ja koostöövõrgud.
- Tulumaksulaekumine on stabiilne.

NÕRKUSED

- Suur pindala, mis ei taga võrdväärset elukvaliteeti ja teenuste kättesaamist.
- Üha raskem on eriklassidele õpetajaid leida.
- Tudengid ja hooaja töölised, kes tulevad teistest omavalitsustest, võivad eelistada jääda sissekirjutatuks enda kodukohta. Tekib olukord, kui nad tarbivad Pärnu linna avalikke teenuseid, kuid nende panus Pärnu linna eelarve laekumisesse on minimaalne.

Kasutatud allikad

Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV0282U, Statistikaameti andmebaas, tabel RV0240 (Vanuserühmad 0-6, 0-17 ning 7-26)

Statistikaameti andmebaas, tabel RV06U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV112U, Statistikaameti andmebaas, tabel RV49U

Statistikaameti andmebaas, tabel RV063U

Statistikaameti andmebaas, tabel RVR02

Statistikaameti andmebaas, tabel RV0232U

Haridussilm; KOV enda kogutud info lastehoidude kohta

HaridusSilm

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29,

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29,

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD29,

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel SD40

Statistikaameti andmebaas, tabel RV59U

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel OE0452

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel TE753

Statistikaameti andmebaas, tabel TH88

Töötukassa andmed: <https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/peamised-statistilised-naitajad/toovoimetoetus>, Sotsiaalkindlustusamet: töövõimetuse tõttu pensioni saajad (andmepäring)

SoM (S-veeb); STAR andmebaas, KOV

Statistikaameti andmebaas, tabel TT064

Statistikaameti andmebaas, tabel ST004

Statistikaameti andmebaas, tabel ST004

Statistikaameti andmebaas, tabel ER032

Terviseamet

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel TUL04, Päästeameti statistika (tulekahjus hukkunute info)

KOV

Politsei- ja Piirivalveamet,

Politsei- ja Piirivalveamet (andmepäring)

Tervise Arengu Instituudi Tervisestatistika andmebaas, tabel LO01, Kindlustusjuhtumite virtuaalne kaart

Tervisestatistika ja terviseuuringute andmebaasi tabel PO02

KOV, EHIS

KOV

Statistikaameti andmebaas, tabel RR300

Statistikaameti andmebaas, tabel RR300

KOV, Statistikaameti andmetabel RR302 - Kohalike eelarvete põhitegevuse kulud ja investeerimistegevuse väljaminekud, Statistika ja aruandlus | Sotsiaalkindlustusamet; <https://riigiraha.fin.ee/>,